

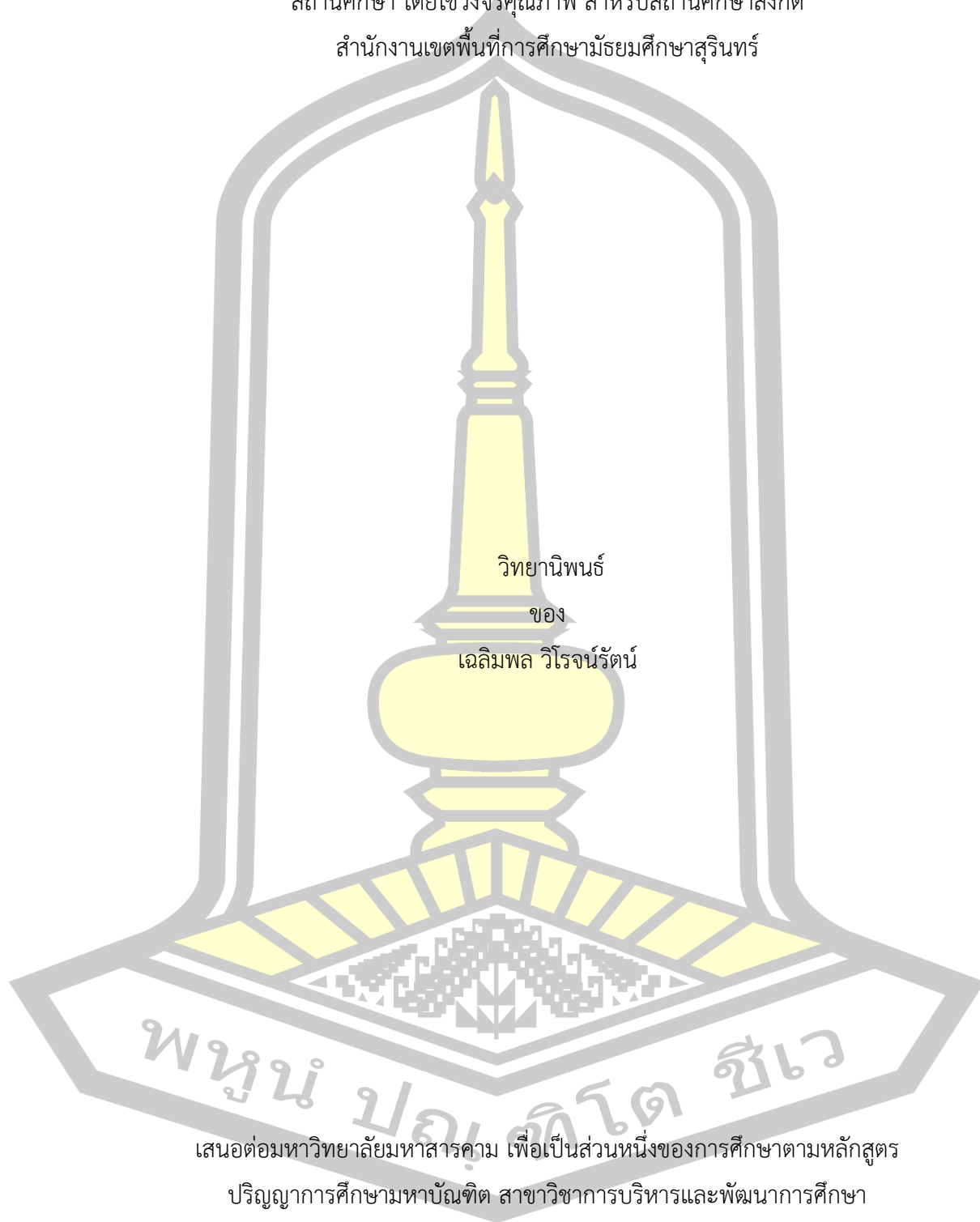
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

วิทยานิพนธ์
ของ
เฉลิมพล วิโรจน์รัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

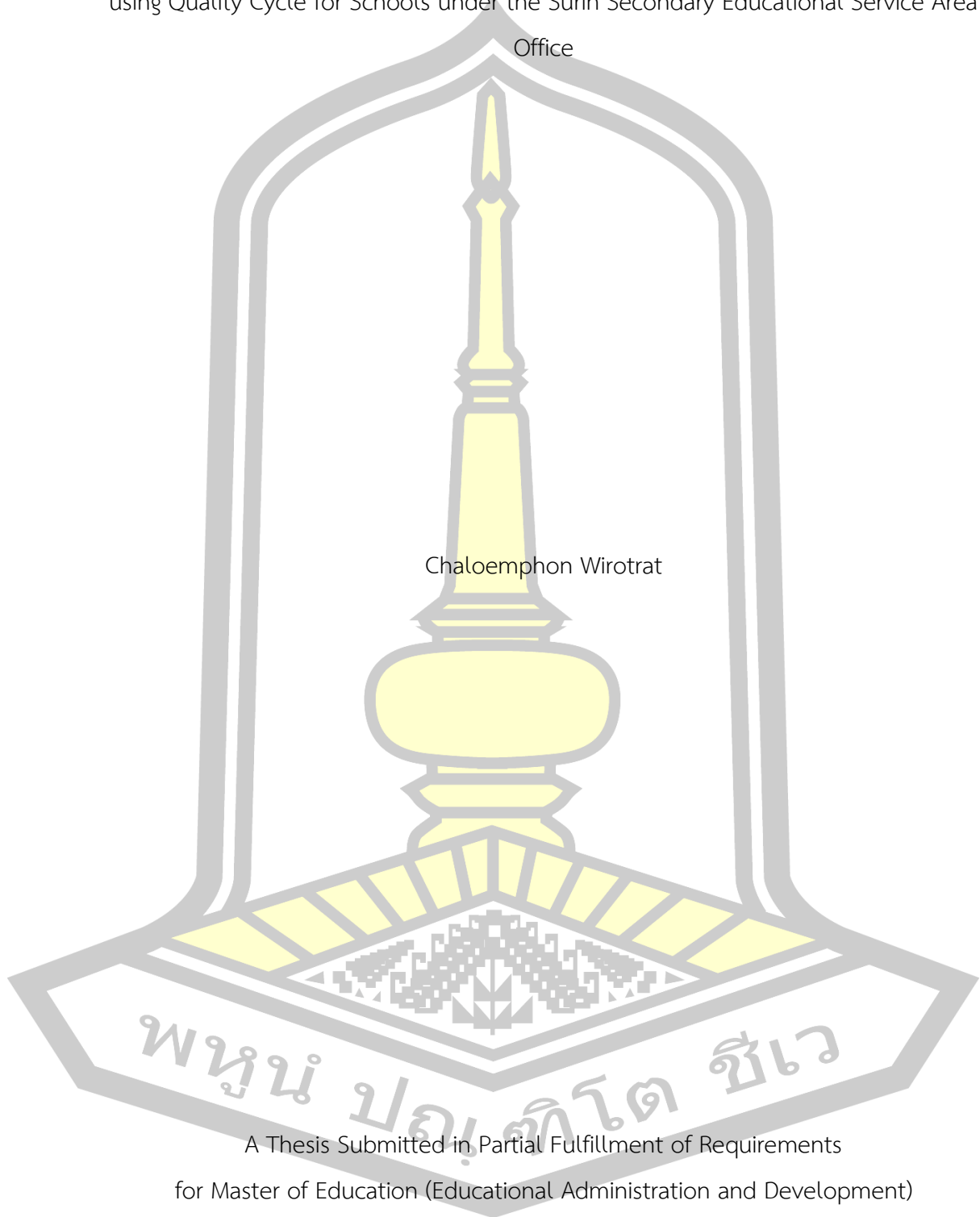
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Internal Educational Quality Assurance Implementation Guidelines
using Quality Cycle for Schools under the Surin Secondary Educational Service Area

Office

Chaloemphon Wirotrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

February 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนนท์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. กฤษกนก ดวงชาทม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ชวลิต ชุกำแพง)

.....
(ศ. ดร. อนงค์ฤทธิ์ แข็งแรง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์		
ผู้วิจัย	เฉลิมพล วิโรจน์รัตน์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 338 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ และแบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 35 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา, วงจรคุณภาพ

TITLE	Development of Internal Educational Quality Assurance Implementation Guidelines using Quality Cycle for Schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office		
AUTHOR	Chaloemphon Wirotrat		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

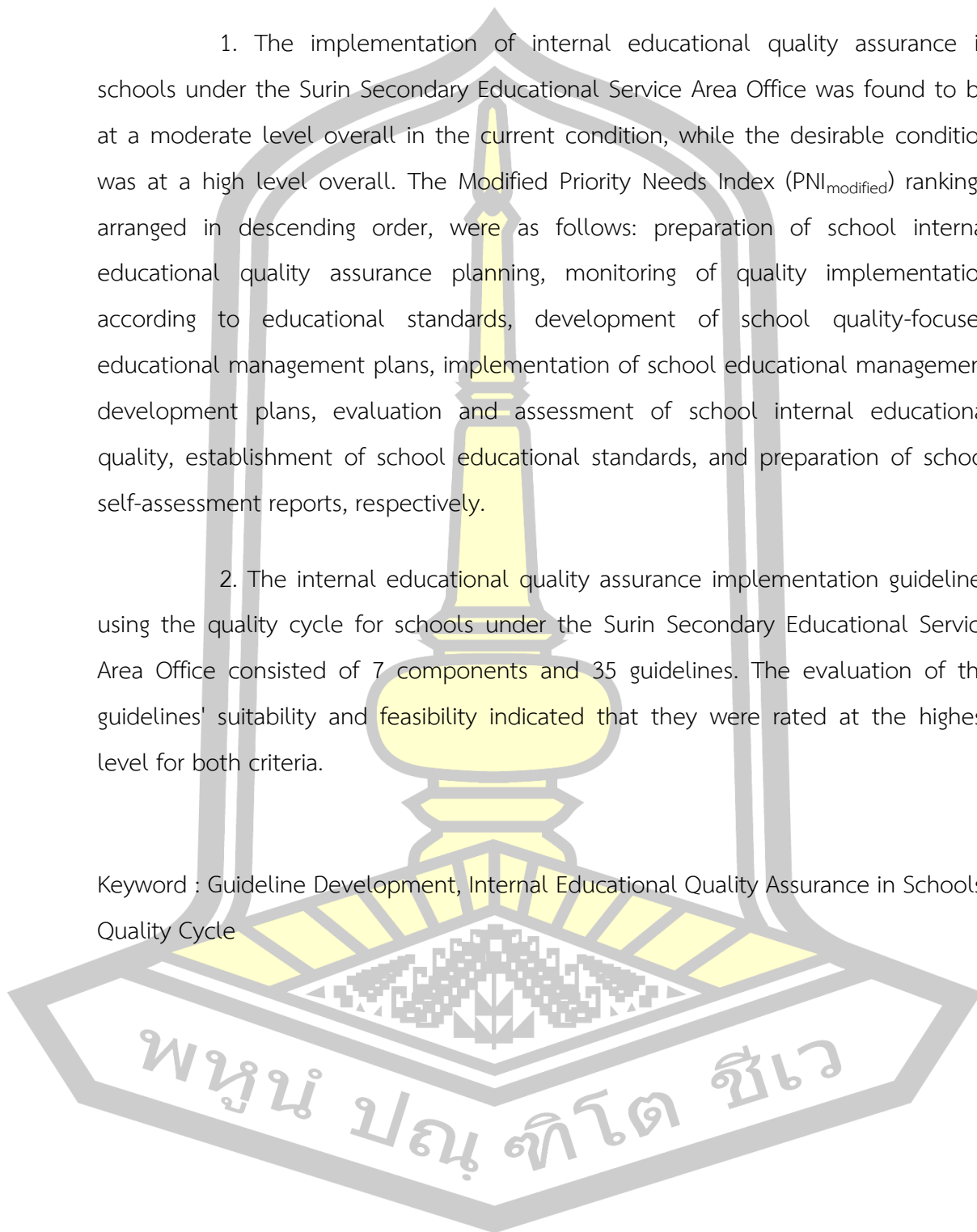
The purposes of this research were to: 1. investigate the current condition, desirable condition, and necessary requirements for internal educational quality assurance implementation in schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office; and 2. develop and evaluate internal educational quality assurance implementation guidelines using the quality cycle for schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office. The research was conducted in two phases. In Phase 1, a questionnaire survey was used to assess the current and desirable conditions and identify the necessary requirements for quality assurance implementation. The sample consisted of 338 administrators and teachers, selected using the Krejcie and Morgan sample size determination table and stratified random sampling. Phase 2 focused on developing and evaluating the implementation guidelines based on the quality cycle. Data were collected through interview forms administered to administrators from model schools and evaluation forms completed by five distinguished experts. Statistical methods, including percentage, mean, standard deviation and the Modified Priority Needs Index (PNImodified), were used to analyze the data.

The research findings revealed that:

1. The implementation of internal educational quality assurance in schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office was found to be at a moderate level overall in the current condition, while the desirable condition was at a high level overall. The Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) rankings, arranged in descending order, were as follows: preparation of school internal educational quality assurance planning, monitoring of quality implementation according to educational standards, development of school quality-focused educational management plans, implementation of school educational management development plans, evaluation and assessment of school internal educational quality, establishment of school educational standards, and preparation of school self-assessment reports, respectively.

2. The internal educational quality assurance implementation guidelines using the quality cycle for schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office consisted of 7 components and 35 guidelines. The evaluation of the guidelines' suitability and feasibility indicated that they were rated at the highest level for both criteria.

Keyword : Guideline Development, Internal Educational Quality Assurance in Schools, Quality Cycle

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงทาม ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขในการสอบวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนผู้อำนวยการ สถานศึกษา และคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเพื่อนนิสิตสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่น พ.35 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา อีกทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลืออีก หลาย ๆ ท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

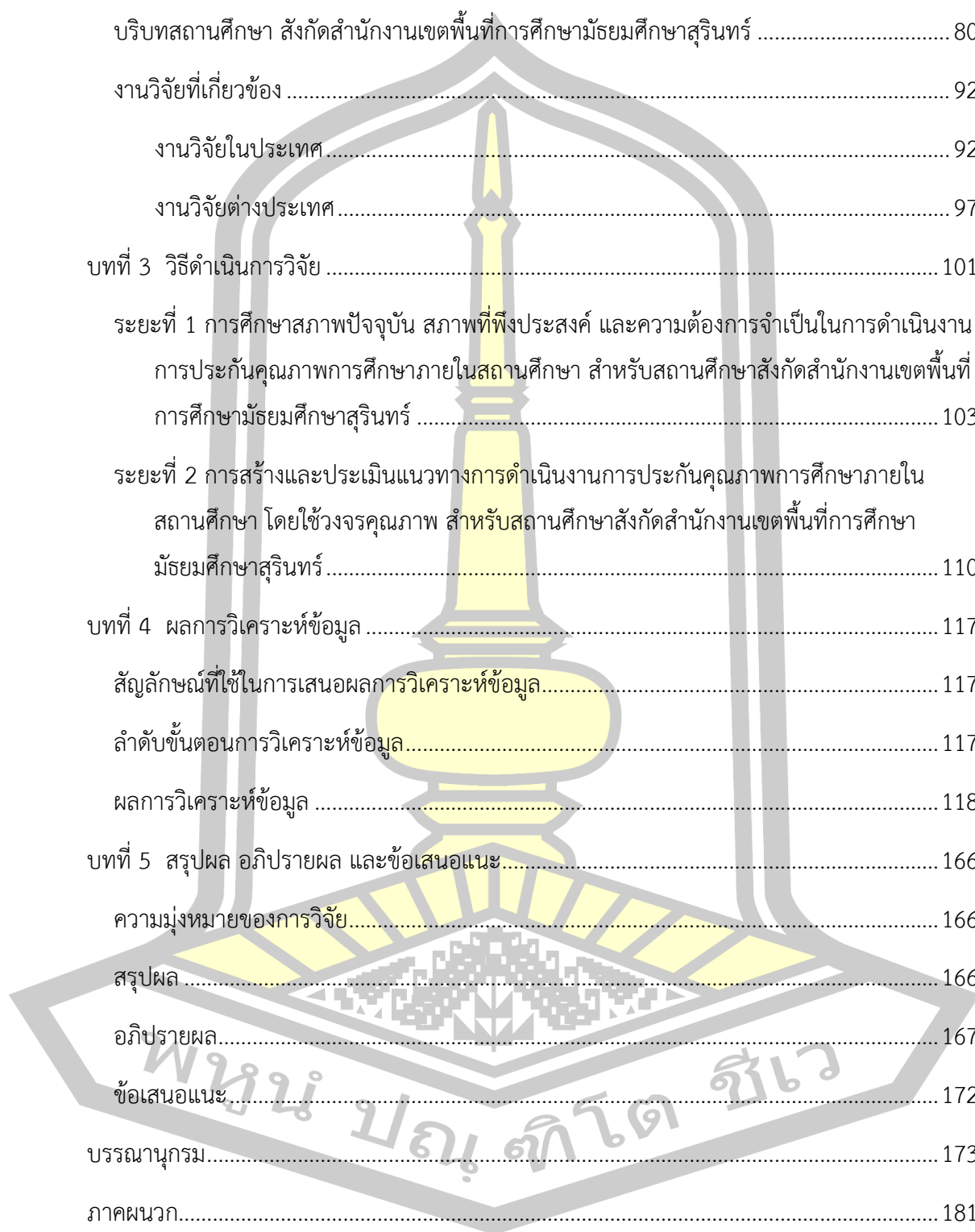
ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ภรรยาและครอบครัววีโรจน์รัตน์ รวมถึงญาติพี่น้องทุกคน ตลอดจนครูบาอาจารย์ ที่คอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอยกเป็นเครื่องบูชาตัญญูกตเวทิต์ แต่บิดา มารดา บุรพจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนจนวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหารการศึกษา.....	13
การบริหารสถานศึกษา.....	17
การบริหารงานวิชาการ.....	25
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	30
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	33
วงจรคุณภาพ.....	62

การพัฒนาแนวทาง	76
บริบทสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
งานวิจัยในประเทศ	92
งานวิจัยต่างประเทศ	97
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	101
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	103
ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	117
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	166
ความมุ่งหมายของการวิจัย	166
สรุปผล	166
อภิปรายผล	167
ข้อเสนอแนะ	172
บรรณานุกรม	173
ภาคผนวก	181
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	182
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	190

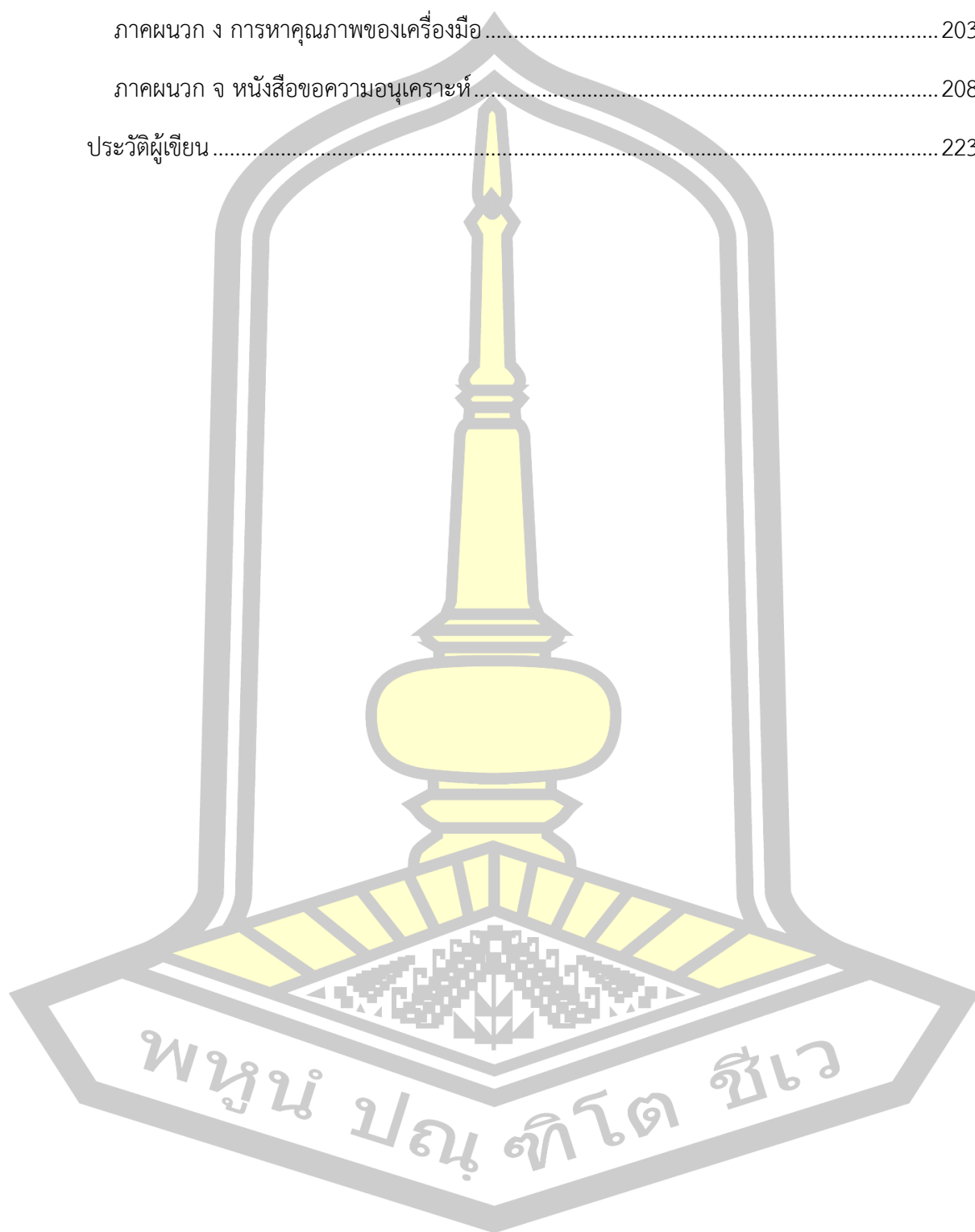

ภาคผนวก ค แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางฯ..... 195

ภาคผนวก ง การหาคุนภาพของเครื่องมือ..... 203

ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 208

ประวัติผู้เขียน..... 223

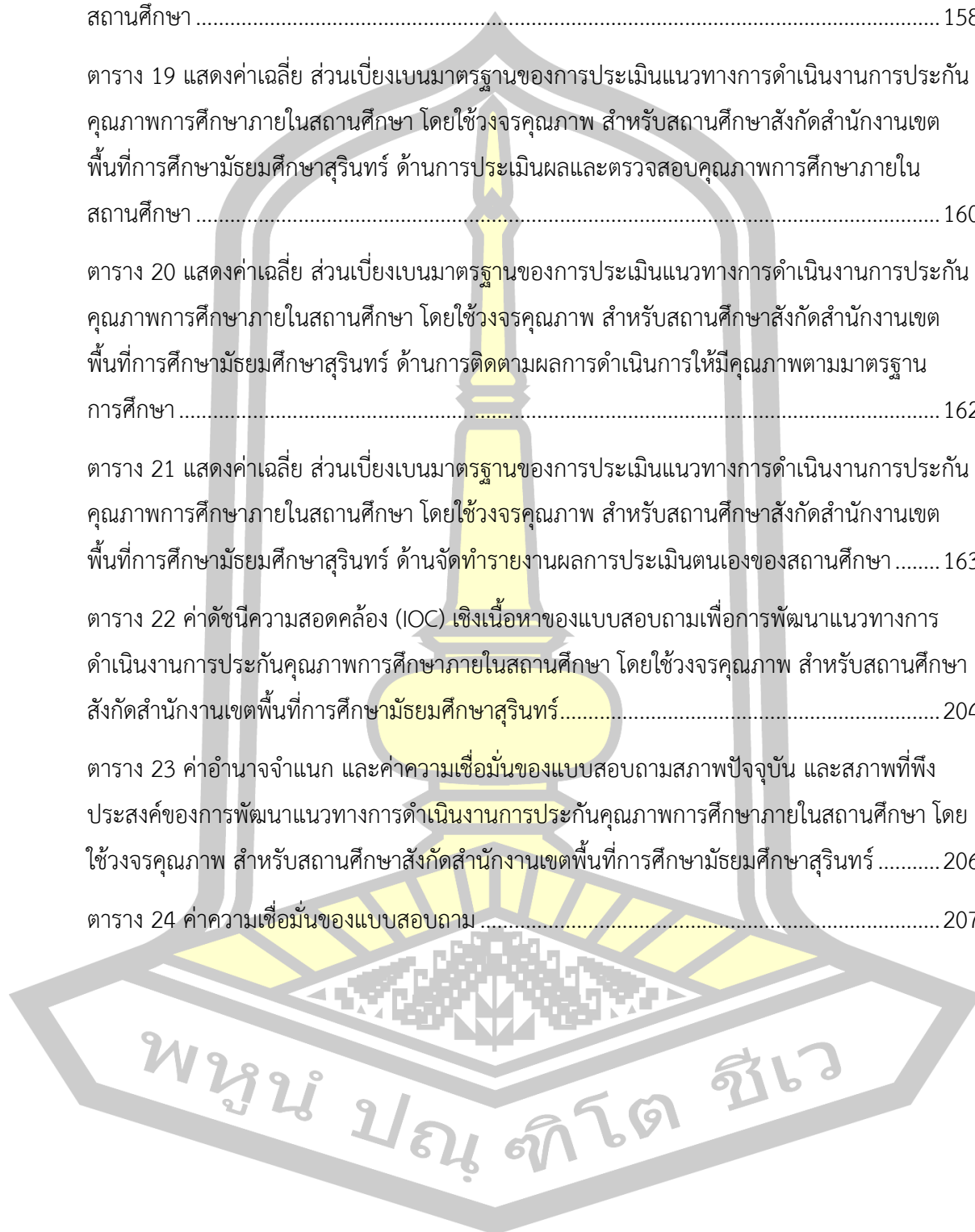
สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	53
ตาราง 2 สรุปล่องค์ประกอบและการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	59
ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกรายชั้นเรียน เพศ และจำนวนห้องเรียน ปีการศึกษา 2565 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565).....	90
ตาราง 4 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)	91
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้าน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	119
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	121
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	122
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ	124
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	126

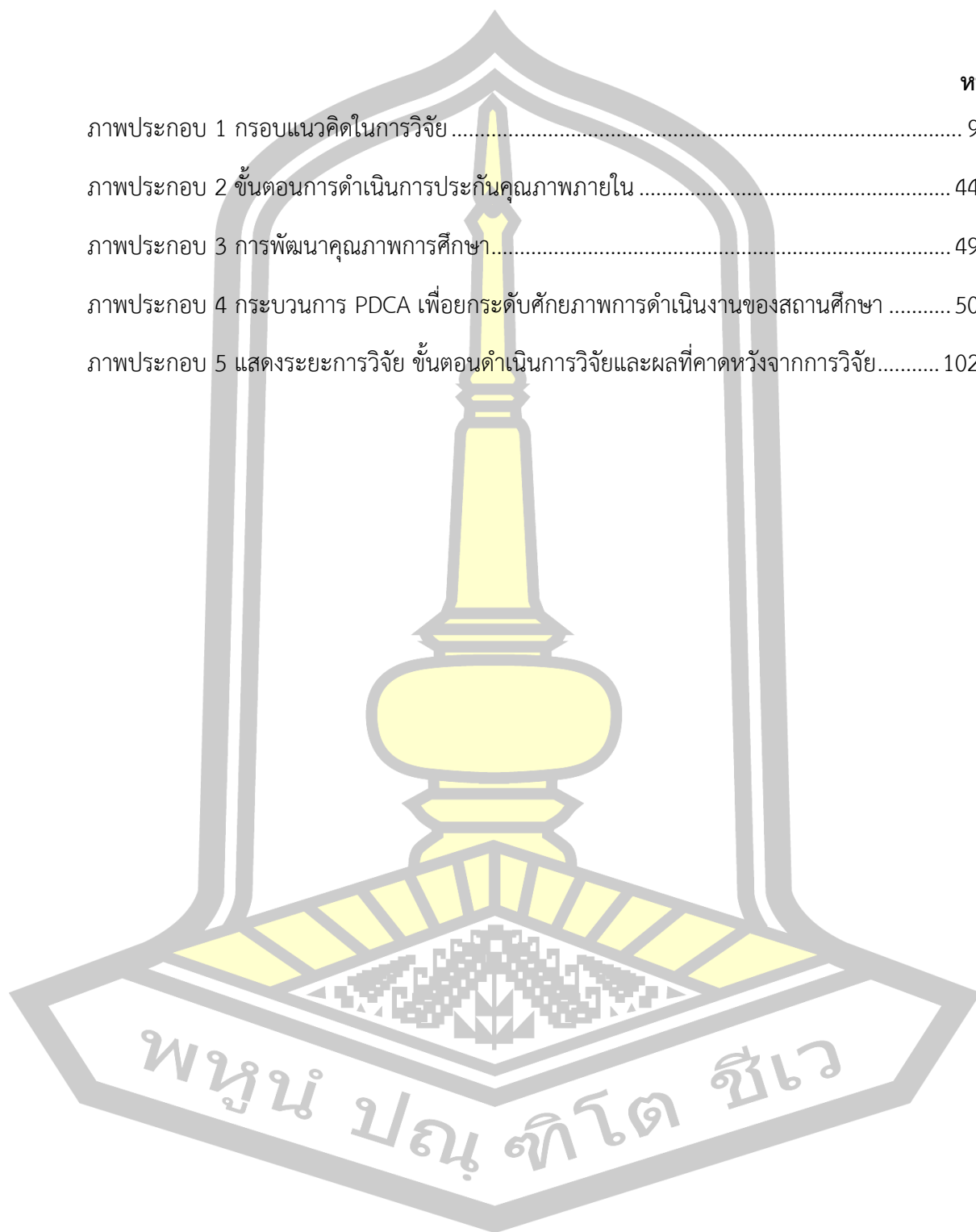
- ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา..... 128
- ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา..... 131
- ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 133
- ตาราง 13 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์..... 147
- ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน..... 151
- ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 152
- ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 154
- ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ..... 156
- ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	158
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	160
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา	162
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	163
ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	204
ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดย ใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	206
ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	207

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	44
ภาพประกอบ 3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	49
ภาพประกอบ 4 กระบวนการ PDCA เพื่อยกระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา	50
ภาพประกอบ 5 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและผลที่คาดหวังจากการวิจัย.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่งคือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ ตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และนักรบ หมี่แสน, 2561)

การบริหารเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการ เพราะการบริหารเป็นกระบวนการที่มีการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ มีหลักเกณฑ์ที่มาจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำกระบวนการดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีปัจจัยด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นั่นคือ การบริหารเป็นศาสตร์ทางสังคม ที่มีองค์ความรู้และมีแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณาด้านการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติจริงที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะเฉพาะด้านของผู้บริหารที่จะ ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ นั่นคือความเป็นศิลปะของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วยภารกิจหลักหลายอย่างที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ แต่ภารกิจที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา คือ การบริหารงานด้านวิชาการ ในการบริหารงานผู้บริหารต้องดำเนินการร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารไม่สามารถดำเนินการได้คนเดียว และงานวิชาการเป็นงานที่บ่งบอกถึงศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมี่แสน, 2561)

ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นมืออาชีพ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังที่ รุ่ง แก้วแดง ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารการศึกษาจะต้องเป็นมืออาชีพ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงทางการบริหารการศึกษา รวมทั้งจำเป็นต้องเป็น “ผู้นำทางวิชาการ” เป็นผู้นำปฏิรูปการเรียนรู้ บริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ความสามารถในการระดม และใช้ทรัพยากร เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนให้มีระบบการประกันคุณภาพให้การศึกษากลับไปทำตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเกณฑ์การวัดผู้บริหารมืออาชีพ ควรประกอบด้วย 1. วัดจากความสำเร็จของการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนและตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ 2. วัดจากความสามารถในกระบวนการบริหารโดยใช้กระบวนการ P-D-C-A คือ วางแผนเก่ง นำแผนไปใช้ปฏิบัติจริง มีการตรวจสอบการบริหารจัดการ การปรับเป้าหมายการทำงานในขั้นต่อไปดีขึ้น ตลอดเวลา (ธีระ รุญเจริญ, 2555) การจัดการศึกษามีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน และความสำเร็จของการจัดการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดกระบวนการบริหารของเดมมิ่ง PDCA (จิตติมา วรณศรี, 2566)

ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา การประกัน คุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบ การประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นความเชื่อมโยง ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น เมื่อสถานศึกษา มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่ารายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผย ต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึกสะท้อนภาพที่ แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบของคุณภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา, 2555)

แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรยังคงให้สถานศึกษายึดตามแนวทางที่ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนด คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดส่งรายงานผลการประเมิน ตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด (วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, 2563) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของ ทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมิน มาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act) (สำนักทดสอบ ทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ตามภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา
 ให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้
 มาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษามุ่งผลตามเจตนารมณ์ของ
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีโรงเรียนจำแนกตามเครือข่าย
 การบริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขต จำนวน 85 โรงเรียน และสถานศึกษาแยกตามขนาด โดยใช้
 จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 10 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 9 แห่ง
 ขนาดกลาง จำนวน 60 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 6 แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 สุรินทร์ ได้ขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการขับเคลื่อน
 และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา
 พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็งและเป็นวัฒนธรรม
 ในการทำงานปกติ โดยการสื่อสารสร้างความเข้าใจในรูปแบบที่หลากหลาย ระหว่างเขตพื้นที่
 การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการ
 ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐาน
 การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพในยุคศตวรรษที่ 21 หรือ
 ยุคประเทศไทย 4.0 ปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กำหนดให้
 สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดส่งรายงานการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ
 สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 เพื่อเขตพื้นที่การศึกษาได้วิเคราะห์
 สังเคราะห์รายงานดังกล่าว เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 ในรอบปีการศึกษา 2565 ว่าการจัดการศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีมาตรฐาน
 อยู่ในระดับใด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2566)

ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2565 สรุปผล
 การประเมิน พบว่า โดยภาพรวม มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป จำนวน 85 แห่ง คิดเป็น
 ร้อยละ 100 เมื่อจำแนกจำนวนโรงเรียนตามระดับคุณภาพ พบว่า มีผลการประเมินระดับคุณภาพ
 5 ยอดเยี่ยม จำนวน 77 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.51 ระดับคุณภาพ 4 ดีเลิศ จำนวน 8 แห่ง คิดเป็น
 ร้อยละ 9.41 จุดที่ควรพัฒนา 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนา
 มากที่สุด ได้แก่ การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารและการจัดการ
 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่

การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2566)

จากการศึกษาบทวนเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญ ของสถานศึกษาที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะบรรลุตามจุดประสงค์นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจและมีหลักการหรือแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ โลกยุคปัจจุบันและอนาคต ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร คณะครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูลและนำไปพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้วงจรคุณภาพ ควรเป็น อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาหรือการศึกษาวิจัยต่อไป

2. ได้แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของกรวิจัย ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ โดยมีขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 85 คน และครู 2662 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2747 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 338 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาด และคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิแล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารหรือครู ในสถานศึกษาที่มีการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม จำนวน 3 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ได้มาโดยการเลือกแบบ เจาะจง) ทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

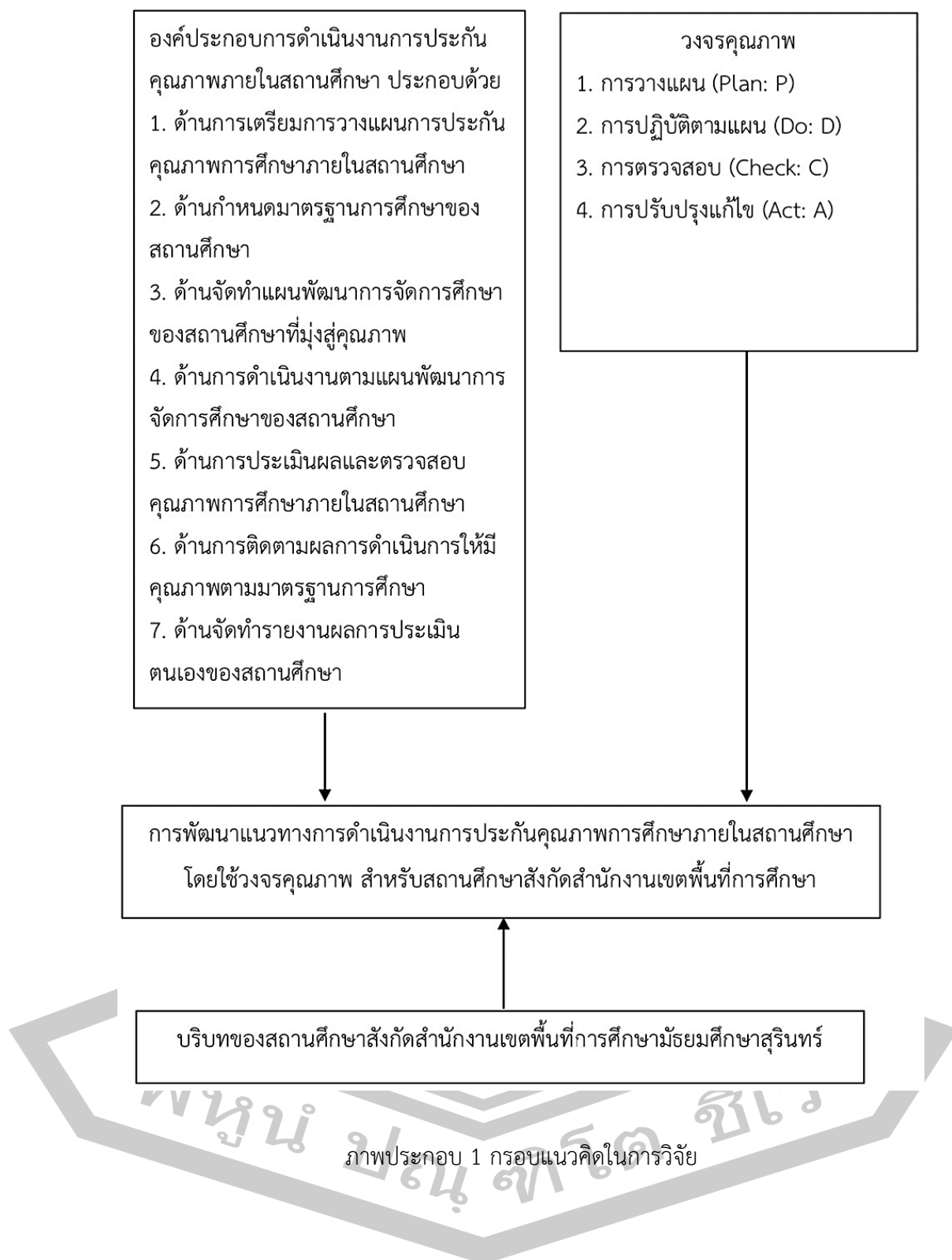
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

จากองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสรุปเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ ซึ่งมีคำนิยามศัพท์เฉพาะในการทำวิจัย ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการของการบริหารจัดการและการดำเนินงานภายในตามภารกิจของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ หรือวงจร PDCA คือ มีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุสู่เป้าหมายความสำเร็จตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.2 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา การประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

1.3 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแนวคิด ทฤษฎีวงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) หรือแนวคิดอื่นมาใช้ในการดำเนินการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรของสถานศึกษา

ทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ
 กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

1.5 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง
 การใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและการประเมินเชิงคุณภาพ การกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ
 ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตาม
 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ประกาศใช้ การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและ
 เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 ภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ
 สถานศึกษา

1.6 การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง
 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของ
 สถานศึกษา การนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐาน
 การศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินการ การกำหนดปฏิทิน
 ปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการ การวิเคราะห์และกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือติดตามผล
 การดำเนินการ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ
 1 ครั้ง

1.7 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง การนำผลการ
 ประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การใช้ผลการประเมินตามมาตรฐาน
 การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำรายงาน
 ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและ
 เชิงคุณภาพ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทราบและ
 ให้ความเห็นชอบการใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี ตลอดจน
 ผลที่เกิดขึ้นข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ ปรับปรุงและ
 พัฒนางานในปีถัดไป ผลการประเมินสามารถสะท้อนภาพของจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อนำมา
 เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การรายงานคุณภาพ
 การศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง และสาธารณชนทราบ ใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 ประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
3. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ความต้องการที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่วางไว้
4. ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสิ่งที่ปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้นหรือความต้องการจะให้เกิดขึ้น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่า ควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
5. วงจรคุณภาพ หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการดำเนินงานที่ทำให้การทำงานมีความเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติ (Do: D) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Act: A)
6. การบริหารงานโดยใช้วงจรคุณภาพ หมายถึง การทำงานที่เป็นระบบมีเป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจรต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังและเพื่อแสวงหาสภาพที่ดีกว่าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
8. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
9. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีจำนวน 85 โรงเรียน
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
11. โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์อยู่ในระดับดีมาก และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับ โดยได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 3 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนดังนี้ 1. โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียน มหิธรวิทยา 2. โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนทุ่งมนวิทยาคาร และ 3. โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. การบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
4. การประกันคุณภาพการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. วงจรคุณภาพ
7. การพัฒนาแนวทาง
8. บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุด

ธีระ รุณเจริญ (2548) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันจัดการศึกษาหรือดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ได้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชน ในด้านความสามารถ ทักษะ ทักษะ คุณธรรมหรือค่านิยม เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพเพียบพร้อมด้วยคุณค่าของความเป็นมนุษย์

โดยกระบวนการที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในและนอกสถานศึกษา อันเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

หวน พินธุพันธ์ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและความเป็นคนดี

สันติ บุญภิรมณ์ (2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษา และสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (2556) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรมรวมทั้งด้านสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

สัมมา รธนิตย์ (2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

กมล ตราชู (2561) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการบูรณาการกิจกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนา เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้มีความเจริญงอกงามด้านสติปัญญา ทักษะ จิตใจ สังคม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต รวมทั้งเป็นความพยายามที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในส่วนของสถานศึกษา หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถานศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ

ทรงพล เจริญคำ (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษานำทรัพยากร คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหารทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการศึกษาให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและปัจจัยการบริหารเป็นสื่อของความสำเร็จนั้นมุ่งบริหารคนและบริหารงาน ส่วนผู้บริหารก็ต้องมีภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารการศึกษาในการควบคุม นำพาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กร มาร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นเมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา จึงจะเป็นกระบวนการที่ผู้นำช่วยสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้รับรู้ถึงความสำคัญในภาพ ความเป็นจริงขององค์กรแก่ผู้อื่น ช่วยให้เห็นทิศทางและจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนภายใต้ภาวะ ความเปลี่ยนแปลงของโลก

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการศึกษา ในการวางแผน การจัดการศึกษา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงาน และการประเมินผล เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกันของคนในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา

Good (1983) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นการวินิจฉัย การสั่งการ การควบคุม และการจัดการเรื่องเกี่ยวกับงาน หรือกิจการในโรงเรียน

รวมทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียน โดยมุ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งภาระหน้าที่ดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

Campbell (1983) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

Fenwick (1992 อ้างอิงมาจาก สัมมา ธรนิธย์, 2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล การบริหารระบบโรงเรียนต้องประกอบด้วยครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทุกกิจกรรมต้องบริหารด้วยระบบ ไม่มีช่องว่าง สามารถปฏิบัติได้ และไม่มีการเคลือบแฝง

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการศึกษาที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา โดยมีการวางแผนการจัดการศึกษา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงานและการประเมินผล เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกันของบุคลากร ในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของหน่วยงานทางการศึกษาและเป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุด จึงเป็นศาสตร์ที่สำคัญสาขาหนึ่งเช่นเดียวกับการบริหารธุรกิจ การบริหารรัฐกิจ การบริหารสาธารณสุข

สันติ บุญภิรมณ์ (2552) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกด้าน พร้อมทั้งการบริหารการศึกษามีกิจกรรมในการตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และการบริหารการศึกษาได้หมายความรวมถึงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยทั่วกันและเป็นธรรม

ครุชิต มาลัยวงศ์ (2557) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา

และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมี ความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และ ทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่ ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สัมมา ธรณิธย์ (2560) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหาร การศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้อง กำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การ มาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมี คุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนา การศึกษาของคนในชาติ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นภารกิจหน้าที่หลักของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการบริหารจัดการศึกษา โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มี ประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องที่ข้องทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันในการ ดำเนินการ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติให้มีความ เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าทันประชาคมโลกในยุคปัจจุบัน

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคล มาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย

สัมมา ธรณิธย์ (2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหาร สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือ กระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการ

วางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

Good (1983 อ้างอิงมาจาก สัมมา ธรนิธย์, 2560) ได้ให้ความหมายของการบริหาร โรงเรียนไว้ว่า เป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจการในโรงเรียน ทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียนและการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

Hoy และ Miskel (2001 อ้างอิงมาจาก สัมมา ธรนิธย์, 2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้ว่า เป็นการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยและดำเนินการตามข้อตกลงที่วางไว้ และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารอาศัยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการเกี่ยวกับภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันไว้ ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์กร

สมถวิล ศรีจันทร์วีโรจน์ (2552) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวางรากฐานชีวิตให้กับผู้เรียนได้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ปัจจุบัน เป็นการพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยมุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของรัฐ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์

และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิค วิธีการ และกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ในการกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงาน เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ ผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการเพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิค วิธีการและกระบวนการของการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อความอยู่รอดขององค์กร

3. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

หน่วยงานและนักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา โดยได้แบ่งการบริหารออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 17 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ
- องค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร
หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจ
การบริหารและการจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบริหารจัดการด้าน
การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 22 งาน ดังนี้
1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อ
การศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ

12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14. การจัดหาพัสดุ

15. การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17. การเบิกเงินจากคลัง

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19. การนำเงินส่งคลัง

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 20 งาน ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง

2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

6. การลาทุกประเภท

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

12. การออกจากราชการ

13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 22 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

8. การดำเนินงานธุรการ

9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

11. การรับนักเรียน

12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล
ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ
นักเรียน

ธีระ รุญเจริญ (2555) ได้นำเสนอขอขยายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ภารกิจ
การบริหารโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สรุปได้ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการให้การศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน
และสังคมให้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั้งนักเรียนปกติ นักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาส
และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
3. จัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบการจัด 3 รูปแบบ คือ ในระบบ นอกระบบ และ
ตามอัธยาศัย ตามความเหมาะสม
4. ปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ อาทิเช่น จัดตาม
ธรรมชาติและศักยภาพของนักเรียนแต่ละวัยและแต่ละคน จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก
โรงเรียน ตลอดจนจัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับหลักสูตรแกนกลางให้เหมาะสมกับ
สภาพปัญหา และความต้องการท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียน
6. จัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยให้การศึกษา
อบรมตามความจำเป็นและความเหมาะสม
7. จัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตลอดทั้ง
ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียน
8. บริหารจัดการโรงเรียนตามการกระจายอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการ
ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเต็มที่

9. จัดการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งคุณภาพภายในและภายนอกตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

10. พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรอื่น เพื่อจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแนวทางหลักการศึกษาที่กำหนดตามการปฏิรูปการศึกษา

11. แสวงหาเทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

กล่าวได้ว่างานหลัก ๆ ในการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 4 ด้านคือ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานวิชาการ

จันทรานี สงวนนาม (2551) ได้นำเสนอขอขบช่วยการบริหารสถานศึกษาไว้ในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังนั้น ขอบข่ายของงานบริหารสถานศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาจึงมี 4 ด้าน คือ

1. งานด้านวิชาการ
2. งานด้านงบประมาณ
3. งานด้านการบริหารงานบุคคล
4. งานด้านการบริหารทั่วไป

สัมมา รณิธย์ (2560) ได้สรุปขอขบช่วยการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากขึ้นขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กร และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถึงอย่างไรการบริหารสถานศึกษาต้องมีงานหลัก ๆ 4 ด้านประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานบุคลากร
3. การบริหารงบประมาณ
4. การบริหารงานทั่วไป

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้นำเสนอขอขบช่วยการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หรือการบริหารโรงเรียน ที่นิยมใช้คำภาษาอังกฤษว่า School Management ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และสถาบันอาชีวศึกษาต่าง ๆ โดยมีขอขบช่วยการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง จากข้อกำหนดอำนาจการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ดังกล่าว จึงสามารถกำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 งานบริหารหลัก ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ
2. การบริหารงบประมาณ
3. การบริหารบุคคล
4. การบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินงานร่วมกันตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคคล และ การบริหารงานด้านทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สมาน อัครภูมิ (2549) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้พันธกิจการบริหารด้านวิชาการ

โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ ความมุ่งหมายการศึกษาที่กำหนดไว้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารในการจัดการศึกษา เนื่องจากงานบริหารงาน วิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะความสำเร็จและ ประสิทธิภาพของงานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง การเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ ผู้เรียน

สันติ บุญภิรมณ์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

จรุณี เก้าเอี้ยน (2557) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารการจัดกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินการไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูง

สัมมา รธนิตย์ (2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหาร วิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการร่วมมือ ของบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของ ผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงาน วิชาการของโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ส่วนในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้อง ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสุขภาพ ตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมี ประสิทธิภาพ

กลม ตราชู (2561) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้

การจัดการเรียนการสอน การจัดเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศ การสอน ห้องสมุด วางแผนการศึกษา และการประชุมอบรมทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

จตุรงค์ ณะสีลังกูร (2563) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การขับเคลื่อนภารกิจของโรงเรียนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และ สมรรถนะให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียน การบริหารวิชาการ ครอบคลุมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี ส่งเสริมการจัดการศึกษา การนิเทศติดตาม การวัดผลประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนจะดำเนินการโดยกำหนดโครงสร้างงานบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ใน หน่วยงานรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้ การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัย มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิค การดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดไว้

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในทุกปัจจัยที่มุ่งหวังให้ภารกิจหลักของโรงเรียน เป็นไปตามเจตนารมณ์ของปรัชญา หลักการ แนวคิด ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ให้ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่งและ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สุกัญญา แฉ่มซ้อย (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผล ลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยต้องนำครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ซึ่งก็คือการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำหลักสูตรไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และ ด้านการประเมินผล เพื่อนำผลสะท้อนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการ
ทุกกิจกรรมในงานด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้
มีทักษะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
กับผู้เรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาหลายคนได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้
ประเวศ วะสี (2544) ได้อธิบายความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การดำเนินงาน
วิชาการเป็นหัวใจของการดำเนินงานในโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง
ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ การดำเนินงานวิชาการ
เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา สำหรับผู้มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานสนับสนุน
ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง
อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นจะต้องมี
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องเชื่อว่าคนไทยสามารถพัฒนาให้
เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้
2. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องช่วยกันค้นหาศักยภาพและ
ความสนใจของผู้เรียนให้แต่ละคนให้พบ
3. ผู้เรียนต้องได้รับทักษะตรงตามหลักสูตร เพื่อที่จะได้นำทักษะเหล่านี้
เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในอนาคตทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์
คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน
4. ต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิบัติทดลองได้ปฏิบัติจริง ได้แก่ปัญหาจริง ได้ทำ
ได้ทดลอง บริหารจัดการและได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
5. ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความสำคัญและกำหนดกิจกรรม
ความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และเอาความสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ
การประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน
6. ต้องมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม
7. ผู้เรียนแต่ละคนหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจากหลักการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้อธิบายความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การดำเนินงาน
วิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงาน

หลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีงานอีกหลาย ๆ ด้านที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งรวมเรียกงานทั้งหมดนี้ว่า งานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจน การวัดประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้อธิบายความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การดำเนินงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียน การสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด การนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา นอกจากนั้นงานวิชาการยังเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบงานวิชาการเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้าหรือเป็นเลิศ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล่าช้าหรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับ

Hoy และ Miskel (2001) ได้เสนอแนวคิดว่างานวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอนถือว่าเป็นแก่นของการบริหารสถานศึกษา และถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และถือเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถือเป็นภารกิจหลักหรือเป็นหัวใจสำคัญหลักของการดำเนินงานในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งและใช้เวลามากกว่างานอื่น ๆ โดยการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายและเจตนารมณ์ตามที่หลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการดำเนินงานและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล เพื่อเป็นปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

หน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้ กรมสามัญศึกษา (2542) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของสถานศึกษาและบุคลากรดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มุ่งไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ โดยวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพที่ทันสมัย เพื่อสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจให้กับผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2548) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันคุณภาพของกระบวนการบริหารงานของ

โรงเรียนว่า ได้มีการวางแผนการทำงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียน มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานทางการศึกษา และตรงตามความต้องการของผู้รับบริการได้ตลอดเวลา

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ เป็นระบบ ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จนสร้างความมั่นใจให้กับสังคม ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรและความต้องการของสังคม

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่จะรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับว่าเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจต่อสังคม ผู้ปกครอง ประชาชน และสถานประกอบการว่า สถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จตุรงค์ ธนะสีลังกูร (2558) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้สังคมเชื่อมั่นได้ว่า การจัดการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการดำเนินการเพื่อควบคุมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานในการได้มาซึ่งผลผลิตของการศึกษาที่ดี มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

ชรินทร์ มั่งคั่ง (2559) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance Education) หมายถึง การปฏิบัติการหรือการทำกิจกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษาอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ แล้วทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นจะมีคุณภาพตามลักษณะที่ต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

เรจรัม ล้อมลาย (2562) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานตามที่ กำหนดไว้ สอดคล้องความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทั้งปัจจุบันและอนาคต มีการประเมินผล ตรวจสอบ คุณภาพ โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือจากบุคคลภายนอก มาตรฐาน เกณฑ์การประกันคุณภาพ เป็นการประกาศหรือโฆษณามาตรฐานการบริการ คุณภาพที่ผ่านการตรวจสอบและการประเมินตาม มาตรฐานสากล

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกัน คุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน การติดตามประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้รับบริการ

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและดำเนิน กิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการ โดยอาศัยกระบวนการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบ คุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ซึ่งกระบวนการ ตรวจสอบมีแนวทางการดำเนินการคือ ศึกษาและเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา และดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามแผน การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินการ คือ การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา พัฒนาและ ปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินการ คือ จัดเตรียมหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษา

จิตติมา วรณศรี (2566) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นแนวทางดำเนินการเพื่อสร้างเสริมให้การจัดการศึกษาของ สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองที่ ยอมรับ เชื่อมั่นและไว้วางใจที่จะนำบุตรหลานเข้ามารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา การประกันคุณภาพ จัดเป็น 2 ระบบ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและ การดำเนินงานตามภารกิจปกติของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการควบคุม คุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ ทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หากจุดเด่น จุดที่ต้อง ปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผล และ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของ สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555) ได้ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2556) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ไว้ว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา (Internal Quality

Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชน ตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากร ในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน เป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และ ถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง

ชรินทร์ มั่งคั่ง (2559) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการ ดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ กำหนดไว้

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ และการดำเนินการตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้ตามเกณฑ์คุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด

จิติมา วรณศรี (2566) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานภายในของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้กระบวนการ จัดการศึกษาและผู้เรียนเกิดคุณภาพสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนด โดยพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นงานปกติที่ส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ บริหารจัดการ และการดำเนินงานภายในตามภารกิจของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือของ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาได้ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ เพื่อดำเนินการตาม แผนในทุกขั้นตอน ร่วมกันตรวจสอบผลงาน เพื่อหาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา แล้วร่วมกันปรับปรุง

แก้ไขแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. หลักการและความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หน่วยงานและนักวิชาการได้นำเสนอหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้นำเสนอหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ได้กล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาที่จะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ การประกันคุณภาพจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาตั้งแต่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามาเข้ามามี

ส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษา มีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ได้กล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน มีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่บุคลากรของสถานศึกษาได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานตามปกติของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมิน และพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษา มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และสังคมโดยรวม

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563) ได้กล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ความร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงานที่ปฏิบัติตามปกติ โดยปรับวิธีการทำงานที่มุ่งคุณภาพและประสิทธิภาพ และทุกงานที่ปฏิบัติให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้กล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่

1. หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
2. หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และหลักการ

ประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

จิตติมา วรณศรี (2566) ได้กล่าวถึงหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. หลักคุณภาพของการจัดการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมาย
2. หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. หลักความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้

ซึ่งการประกันคุณภาพภายในเป็นระบบหลักที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพตามมาตรฐานที่คาดหวัง

4. หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ใช้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ PDCA ตามแนวคิดเดิมมี มีการวางแผนกำหนดเป้าหมาย (Plan) ดำเนินการตามแผนงาน (Do) ติดตามตรวจสอบประเมินระหว่างดำเนินงาน (Check) และนำผลการประเมินตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุง (Act) ยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ทำหน้าที่ประเมินคือ คณะกรรมการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปได้ว่า หลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาร่วมมือร่วมใจกันในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงานที่ปฏิบัติตามปกติของสถานศึกษา โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบใช้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ PDCA ตามแนวคิดเดิมมี มีการวางแผนกำหนดเป้าหมาย (Plan) ดำเนินการตามแผนงาน (Do) ติดตามตรวจสอบประเมินระหว่างดำเนินงาน (Check) และนำผลการประเมินตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุง (Act) ยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

3. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีบทบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตาม มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการ ปรับปรุงแก้ไข

3.2 กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและ การติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงาน ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

4. ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

วรรคที่ ๓ วรรคที่ ๓ (2542) ได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ขั้นตอนง่าย ๆ ในการประเมินผลภายในสถานศึกษา โดยการใช้ดัชนี ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลภายใน

แต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลภายใน หรือคณะกรรมการประเมินผลภายใน (ถ้าไม่แต่งตั้งก็ให้ถือว่าผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการทำเรื่องการประเมินผลภายใน) คณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง เช่น ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วย และควรเอา Stakeholder (ประธานสมาคม เช่น ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หน่วยงานนิเทศก์ สถานศึกษาที่เปิดสอน

ระดับสูงกว่าและต่ำกว่า ตลอดจนประธานจากชุมชน ท้องที่ อุตสาหกรรม ตัวแทนนักเรียน ฯลฯ ตามความเหมาะสม) ที่ต้องใช้ผู้บริหารระดับสูงเพราะเป็นเรื่องของผู้บริหารโดยเฉพาะ และที่ต้องเชิญ Stakeholder เพราะในการบริหารตามหลักคุณภาพสากลนั้น Stakeholder เป็นผู้มีส่วนร่วมด้วย เมื่อตั้งคณะกรรมการแล้ว ให้กำหนดประธาน เลขานุการ วาระการประชุม กติกาการประชุม เช่น มติ ที่ประชุม การประชุมสามัญ ประชุมวิสามัญ ฯลฯ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้ชัดเจน วัตถุประสงค์และเป้าหมายของคณะกรรมการ ควรระวัง “อย่าให้ผู้บริหารเบียดการประชุมเด็ดขาด” และพึงระลึกอยู่เสมอว่า “ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบในการประเมินและพัฒนาสถานศึกษา” อย่าโยนให้ใครรับไป และอย่าหาแพะรับบาป (คำว่า ทุกคนนี้ หมายถึง ผู้บริหาร และ Stakeholder ทั้งหมด)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลภายใน

ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาในเอกสารอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาดัชนี และเกณฑ์ที่ใช้ให้แตกฉาน

นำดัชนีที่ต้องการปฏิบัติมาศึกษา ตีความ และกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้วัด วิธีการวัด วิธีการสุ่ม ตรวจสอบเอกสารที่จะใช้อ้างอิง จะเก็บเข้าแฟ้มชื่ออะไร ผู้รับผิดชอบ ผู้เก็บผลการวัด ผู้วิเคราะห์ผลดัชนีต่าง ๆ ทางการศึกษาทำให้มาแบบนามธรรม เราต้องตีความและกำหนดเกณฑ์ในการวัดกันเองจึงจะเป็นรูปธรรม นักวิทยาศาสตร์เอกของโลกท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า “สิ่งใดที่เราวัดไม่ได้ ถือว่าเรายังไม่เข้าใจสิ่งนั้น” ดังนั้น การตีความดัชนีต่าง ๆ ออกมาเป็นรูปธรรมจึงสำคัญมาก ๆ และค่อนข้างยาก ต้องค่อย ๆ ใช้เวลาในการศึกษาและทดลองปฏิบัติ บางดัชนีที่ตีความเป็นตัวเลขไม่ได้ ก็ลองทำเป็นคะแนนแบบให้น้ำหนักไปก่อนจนกว่าจะแตกฉานจนกำหนดเป็นตัวเลขได้ วิธีการตีความดัชนี เช่น มาตรฐานที่ 1 ของ สกศ. ระบุว่า “เด็กต้องมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจดี” เราต้องถามพวกเขาว่า คำว่า สุขภาพแข็งแรง วัดผลอย่างไรจึงจะเป็นรูปธรรม บางโรงเรียนวัดด้วยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เช่น อายุเท่านี้ ต้องวิดพื้นได้เท่าไร ต้องกระโดดได้ไกลเท่าไร วิ่งได้เร็วขนาดไหน ส่วนการวัดจิตใจก็เช่นเดียวกัน สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน เมื่อวัดได้แล้วก็นำมาเขียนเป็นแผนภูมิเพื่อใช้ดูความก้าวหน้าหรือเทียบเคียง (Benchmark) กับโรงเรียนอื่น ๆ ในประเทศหรือในโลก

ขั้นตอนที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของดัชนีที่จะใช้

เนื่องจากสถานศึกษาบางแห่งมีทรัพยากรที่จำกัด การที่จะนำดัชนีทั้งหมดมาทำพร้อม ๆ กัน คงเป็นไปได้ยาก จึงต้องเลือกดัชนีที่สำคัญ ๆ มาทำก่อน เทคนิคการคัดเลือกหรือเทคนิคการจัดลำดับความสำคัญ (จัด Priority) อาจจะทำง่าย ๆ ดังตัวอย่าง เช่น เราอาจตั้งเกณฑ์ดังนี้ ดัชนีนั้นมี (ก) มีประโยชน์ต่อนักเรียนมากเพียงใด ถ้าคะแนนเต็ม 70 จะให้แต่ละดัชนีเท่าไร (ข) งบประมาณที่จะต้องใช้มากน้อยเพียงใด ถ้าคะแนนเต็ม 20 จะให้แต่ละดัชนีเท่าไร (ค) อื่น ๆ ถ้าคะแนนเต็ม 20 จะให้แต่ละดัชนีเท่าไร เมื่อรวมคะแนนของแต่ละดัชนีแล้ว ดัชนีใดมีคะแนนสูง

ในระดับต้น ๆ ก็เร่งทำด่วน เช่น โรงเรียนกำลังประสบปัญหาอย่าบ้า ดังนั้นดัชนีนี้ก็ต้องทำเร่งด่วน แต่ไม่ได้หมายความว่าสิ่งดัชนีอื่นไปหมด อย่างไรก็ตาม โรงเรียนควรทำทุกดัชนี เพราะผู้ประเมินภายนอกจะตรวจประเมินทุกดัชนี

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินเบื้องต้น

คณะกรรมการฯ จะทำการประเมินเบื้องต้นว่า ดัชนีที่จะทำทั้งหมดของสถานศึกษาของเรามีจุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนาในแต่ละดัชนีดังกล่าวอย่างไร เช่น ดัชนีสุขภาพของนักเรียนนั้น โรงเรียนของเราเก่งหรือแข็งในเรื่องเครื่องกีฬาพร้อม ครูเป็นนักกีฬาทีมชาติ งบประมาณมีมาก และมีจุดอ่อนหรือจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา คือ จำนวนชั่วโมงที่จะให้เด็กมาใช้อุปกรณ์กีฬามีน้อยเพราะวิชาอื่นมีเนื้อหาจริง ๆ และที่ว่าเด็กแข็งแรงนั้นยังไม่ได้เทียบเคียง (Benchmark) กับระดับเอเชียอาคเนย์

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดโครงการหรือแผน

ในแต่ละดัชนีต้องกำหนดโครงการหรือแผนมารองรับ โดยในแต่ละโครงการต้องกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบ วันเริ่มต้น วันสิ้นสุด ผลที่ต้องการ เอกสารที่อ้างอิง และเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐานให้ผู้ตรวจภายนอกได้ตรวจสอบ ใครประเมินโครงการ

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินผลภายใน

คณะกรรมการฯ ทำการประเมินผลภายในทุกดัชนี หาจุดที่ต้องพัฒนา จุดแข็ง กำหนดโครงการแก้ไข ปรับปรุงกันต่อไป และทำเป็นรายงานเอาไว้ ขอให้ประเมินบ่อย ๆ จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง จะสังเกตได้ว่า การประเมินภายในแบบนี้ใช้คำว่า “จุดแข็ง/จุดที่ต้องพัฒนา” ไม่ใช่คำว่า “ไม่ตรงตามข้อกำหนด” แบบ ISO 9000

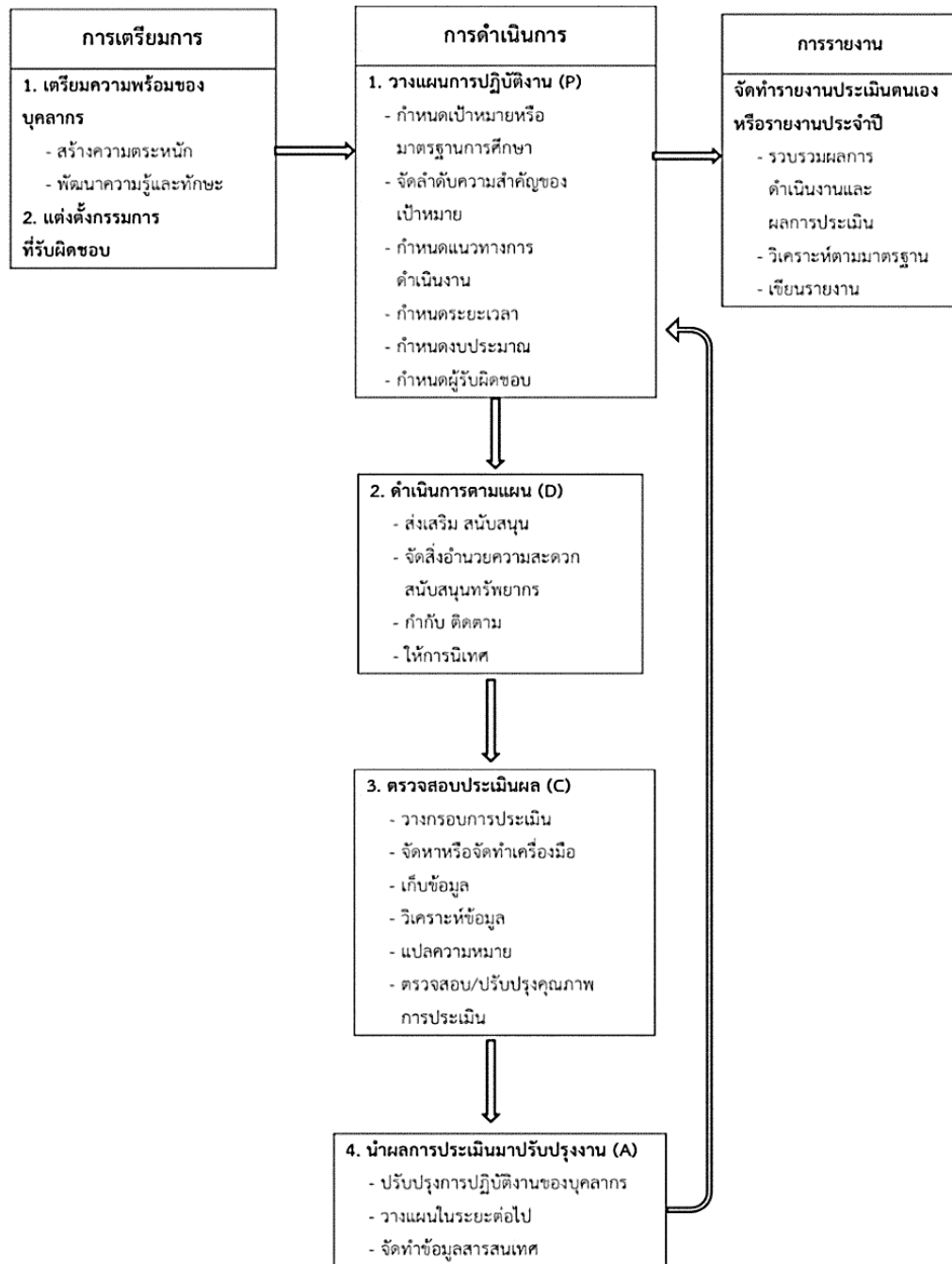
ขั้นตอนที่ 8 เปรียบเทียบผลการประเมินภายในกับผลการประเมินภายนอก

เมื่อคณะประเมินผลภายนอกเข้ามาตรวจประเมิน เขาก็จะตรวจตามดัชนีต่าง ๆ ทุกดัชนี และได้จุดอ่อนจุดแข็งออกมาเปรียบเทียบกับที่เราทำไว้ การเปรียบเทียบเป็นการช่วยให้เราเห็นตัวเราเองในอีกมุมมองหนึ่ง เพราะเราอาจจะเข้าข้างตัวเองก็ได้ แต่อย่าโกรธเขา จงขอบคุณเขาที่เข้ามาตรวจ มาเป็นกระจกส่องให้เห็นอีกด้านหนึ่ง อีกมุมมองหนึ่ง คนที่ประเมินภายนอก เขาเห็นสถานศึกษามาหลายแห่ง ดังนั้นเขาจะชี้ประเด็นได้ มีความเป็นกลางและกล้าพูดความจริง เขาถูกฝึกมาเรื่องมารยาท เทคนิคการตรวจ ฯลฯ จงอย่ากลัวเรื่องการจับผิดหรือการให้โทษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA ที่ผู้บริหารทราบกันดีอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ และจะต้องไม่แปลกแยกจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่

เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั่นเอง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยในสถานศึกษานำร่อง ได้แก่ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยคำนึงถึงเงื่อนไขข้างต้น ควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรและจัดให้มีกลไกในการดำเนินงานในเรื่องนี้หลักจากนั้น บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจึงร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ดังภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ระบบประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ และจะต้องไม่แปลกแยกจากการ

ทำงานปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นการเตรียมการ

1. เตรียมความพร้อมของบุคลากร

- สร้างความตระหนัก
- พัฒนาความรู้และทักษะ

2. แต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

ขั้นดำเนินการ

1. วางแผนปฏิบัติงาน (P)

- กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา
- จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย
- กำหนดแนวทางการดำเนินงาน
- กำหนดระยะเวลา
- กำหนดงบประมาณ
- กำหนดผู้รับผิดชอบ

2. ดำเนินการตามแผน (D)

- ส่งเสริมสนับสนุน
- จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร

3. ตรวจสอบประเมิน (C)

- วางกรอบการประเมิน
- จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ
- เก็บรวบรวมข้อมูล
- วิเคราะห์ข้อมูล
- แปลความหมาย
- ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4. นำผลการประเมินมาพัฒนา/ปรับปรุง (A)

- ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
- วางแผนในระยะต่อไป
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

พหุบัณฑิตศึกษา ชีวะ

ชั้นรายงานผล

เป็นการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี

- รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน
- การวิเคราะห์ผลตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้
- การเขียนรายงานการประเมินตนเอง

5. องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในนั้นจะต้องมองให้เป็นกระบวนการที่ชัดเจน ทุกเรื่องต้องมีการวางแผน มีการปฏิบัติตามแผน การประเมินและการปรับปรุง การนำเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามานั้นจะไม่ช่วยเฉพาะเรื่องการประกันอย่างเดียว แต่ช่วยเรื่อง การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล จนครบวงจรการเรียนรู้ของผู้เรียน วงจร การสอนของครู วงจรการบริหารของผู้บริหาร วงจรการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา และวงจรการดำเนินงานของพ่อแม่ คือ ทุกคนในสังคมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งสิ้น

ธีระ รุญเจริญ (2555) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า จากการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน

1. การเตรียมการ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

1.1.1 การสร้างความตระหนัก

1.1.2 การเสริมความรู้

1.1.3 การกำหนดความรับผิดชอบ

1.2 การศึกษาข้อมูลสารสนเทศ

2. การดำเนินการ

2.1 การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน/แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Plan)

2.2 การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ (Do)

2.3 การประเมินตนเอง (Check)

2.4 การปรับปรุง/การนำไปใช้ (Action)

3. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า สถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร/ตำรา วิธีการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษา)
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. จัดระบบบริหารและสารสนเทศตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ไว้ว่า ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวาระหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กมล ตราชู (2561) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า แนวทางการปฏิบัติที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน

3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ

ภายใน

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

6. ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น เพื่อการประเมิน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการขอรับการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกัน คุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบ การประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วย ตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา

3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาภายใน

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

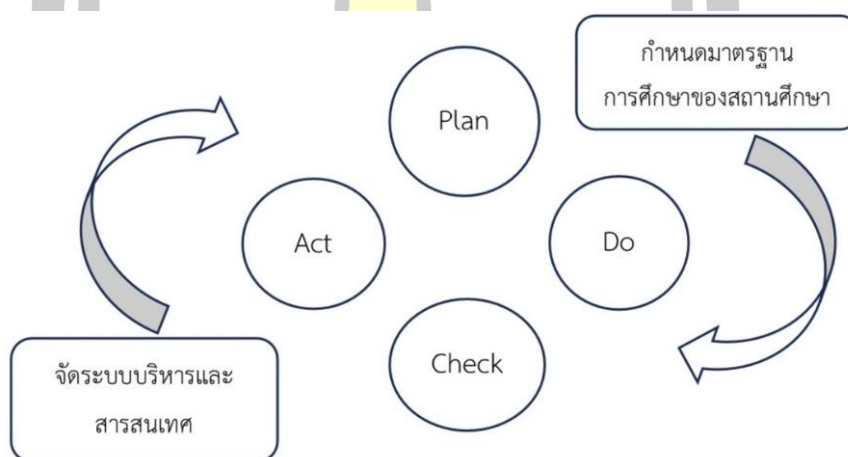
วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2563) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรยังคงให้ สถานศึกษายึดตามแนวทางที่กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนด คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีองค์ประกอบใหญ่ที่ต้องดำเนินการ 3 องค์ประกอบ คือ

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

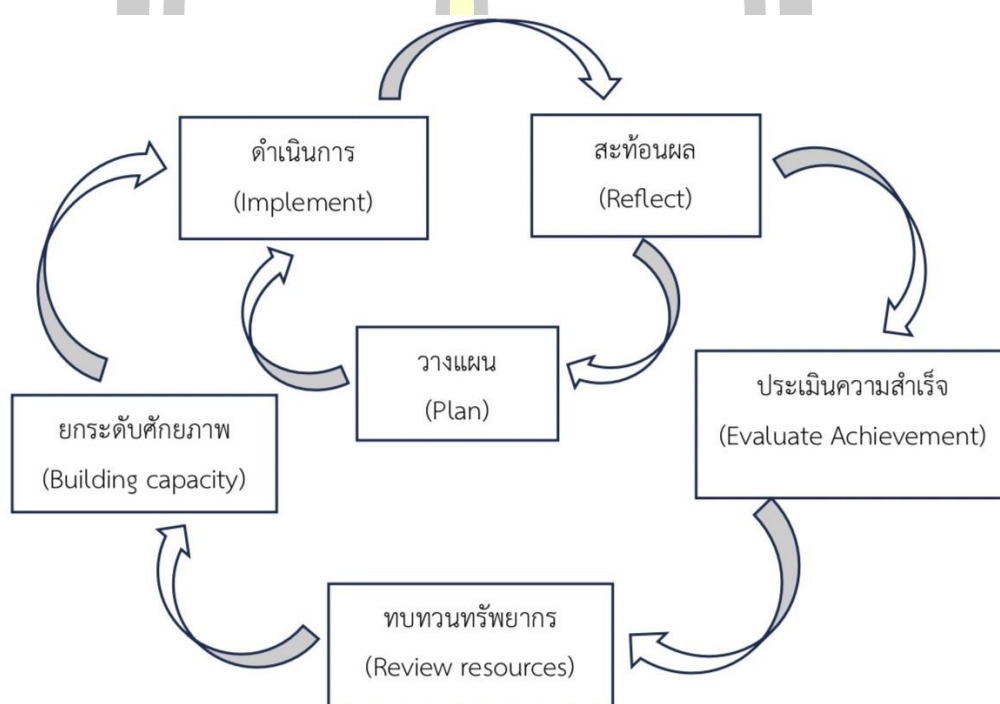
เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อไปให้ถึงมาตรฐานที่กำหนด การพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการให้เป็นภารกิจปกติของสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบ 3 อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินภารกิจปกติของสถานศึกษาต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผล (ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563; อ้างอิงมาจาก สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) จากนั้นสถานศึกษาจึงจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และเพื่อสนับสนุนความสำเร็จของแผนสถานศึกษาต้องจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้ครอบคลุมโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา จากนั้นจึง

ดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินกิจกรรม งาน หรือโครงการต่าง ๆ ในทุกวันของสถานศึกษาควรใช้กระบวนการ PDCA เพื่อทบทวนและปรับปรุง การดำเนินงานทุกวันอย่างเป็นระบบ ซึ่งการใช้กระบวนการ PDCA ในทุกภารกิจปกติของสถานศึกษา จะสนับสนุนให้สถานศึกษายกระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (John Mac Beath Cited in Cesar BIRZEA, 2005 อ้างอิงมาจากปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กระบวนการ PDCA เพื่อยกระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยวัตถุประสงค์ของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563; อ้างอิงมาจาก สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) คือ

- เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามควบคุมรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

- เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสาระสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

- เพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับ

- เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

- เพื่อเตรียมพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

- การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563; อ้างอิงมาจาก สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ดังนี้

2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

- การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา

- การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์

ในการปรับปรุงและพัฒนา

- การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจาก

หน่วยงานต้นสังกัด

2.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด

- การกำหนดระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- การแต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- การดำเนินงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระยะเวลา

ที่กำหนดไว้

- การจัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อสะท้อนผลให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

- การนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3. การประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายในเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง โดยจุดมุ่งหมายของการประเมินคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพโดยให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในด้วย การประเมินคุณภาพภายในจะเกิดคุณค่าก็ต่อเมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโดยคำนึงถึง “มาตรฐานการประเมิน” (Standard of Evaluation) 4 ด้าน ดังนี้

3.1 มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard)

ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างไร (เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะหากสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

3.2 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard)

วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ้มค่า และเหมาะสม

3.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard)

วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ให้ข้อมูล

3.4 มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard)

วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

ไชยา ภาวะบุตร (2565) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน
3. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

ภายใน

จิตติมา วรณศรี (2566) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า กระบวนการศึกษาดำเนินการได้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกัน

คุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมตามบริบท ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดและแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาได้ดังนี้

1. วิเคราะห์กำหนดมาตรฐานสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
3. ดำเนินการตามแผน
4. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (IQA)
5. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
6. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (EQA)

จากการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

	แหล่งที่มา										
	รุ่ง แก้วแดง (2544)	ธีระ รุญเจริญ (2555)	สมศ. (2555)	กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	กมล ตราชู (2561)	สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563)	วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2563)	ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563)	ไชยา ภาวะบุตร (2565)	จิตติมา วรณศรี (2566)	ความถี่
1. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	9

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นการศึกษาองค์ประกอบ	แหล่งที่มา										ความถี่
	รุ่ง แก้วแดง (2544)	ธีระ รุญเจริญ (2555)	สมศ. (2555)	กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	กมล ตรachu (2561)	สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563)	วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2563)	ปริญภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563)	ไชยา ภาวบุตร (2565)	จิตมา วรณศิริ (2566)	
3. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	7
4. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	7
5. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง		✓	✓	✓		✓	✓			✓	6
6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการ				✓	✓	✓	✓	✓			5
7. ด้านการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓				✓				✓		3
8. ด้านการจัดระบบโครงสร้างองค์กร					✓				✓		2
9. ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมิน					✓				✓		2
10. ด้านการเตรียมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา		✓									1
11. ด้านการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น					✓						1

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการ และเลือกใช้อองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้ปรับข้อความของแต่ละองค์ประกอบและได้เรียงองค์ประกอบใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการวิจัย ส่วนองค์ประกอบที่เหลือนำไปจัดกลุ่มตามความสอดคล้อง องค์ประกอบของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

การศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดนิยามแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ 1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน การทำงานเป็นทีม การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน 2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหาร และให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตนเอง จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงานตามภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนากรอบด้านครบทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 ; รุ่ง แก้วแดง, 2544 ; ธีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กมล ตราชู 2561)

2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา

อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษานำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 ; ธีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 ; กมล ตราชู, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2563 ; ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 ; จิติมา วรณศรี, 2566)

3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 – 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับ พร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการกระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 ; ธีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2563 ; ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 ; จิติมา วรณศรี, 2566)

4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎี หรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครู และบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศ ภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 ; รุ่ง แก้วแดง, 2544 ; อีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 ; กมล ตราชู, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2563 ; ปริญญาพันธ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 ; ไชยา ภาวะบุตร, 2565 ; จิตติมา วรณศรี, 2566)

5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของ

สถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 ; รุ่ง แก้วแดง, 2544 ; ธีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 ; กมล ตราชู, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2563 ; ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 ; จิตติมา วรณศรี, 2566)

6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวน การบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควร กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์ และกำหนด กรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผล การติดตาม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 ; กมล ตราชู, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2563 ; ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563)

7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการ การศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษา กำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบท ของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ สารสำคัญรายงานผลการประเมินตนเองแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการ ประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนา

คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบ
ภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอ
รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่ง
รายงานดังกล่าว ต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงาน
ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป
(สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ,
2563 ; ธีระ รุญเจริญ, 2555 ; สมศ., 2555 ; กระทรวง ศึกษาธิการ, 2561 ; วิษณุ ทรัพย์สมบัติ,
2563 ; จิตมา วรณศรี, 2566)

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 สรุปองค์ประกอบและการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบ	การดำเนินงาน
1. ด้านการเตรียมการ วางแผนการประกัน คุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร 2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา
2. ด้านกำหนด มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	1. วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา 2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. ขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา 4. ประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
3. ด้านจัดทำ แผนพัฒนาการจั ตการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งสู่ คุณภาพ	1. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 2. ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา 3. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) 4. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 5. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การดำเนินงาน
	6. ติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 7. พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	1. นำแนวคิด ทฤษฎี วงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงาน 2. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 3. บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด
5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	1. ใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและการประเมินเชิงคุณภาพ 2. กำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3. วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ประกาศใช้ 4. กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม 5. ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 6. สรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การดำเนินงาน
6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินการ 4. กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการ 5. วิเคราะห์และกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือติดตามผลการดำเนินการ 6. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2. ใช้ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 3. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4. นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 5. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทราบและให้ความเห็นชอบ 6. ใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีตลอดจนผลที่เกิดขึ้นข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ ปรับปรุงและพัฒนางานในปีถัดไป 7. ผลการประเมินสามารถสะท้อนภาพของจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี 8. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครองและสาธารณชนทราบ 9. ใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

วจนรคณภาพ

1. ความหมายของคณภาพ

นักวิชาการศีกษา ได้ให้ความหมายของคณภาพ ไว้ดังนี้

Crosby (1979 อ้างอิงมาจาก วีระยุท ขาตะกาญจน์, 2555) ได้ให้ความหมายของคณภาพ หมายถึง ความตรงตามข้อกำหนด

Feigenbaum (1983 ; อ้างอิงมาจาก วีระยุท ขาตะกาญจน์, 2555) ได้ให้ความหมายของคณภาพ หมายถึง องค์ประกอบซึ่งเป็นคณลักษณะโดยรวมของสินค้ำและการบริการ ซึ่งเกิดจากการตลาด การจัดการ การผลิต ตลอดจนการบำรุงรักษา โดยมุ่งให้สินค้ำและการบริการนั้นตรงตามความต้องการของลูกค้ำ

Ishikawa (1985 อ้างอิงมาจาก วีระยุท ขาตะกาญจน์, 2555) ได้กล่าวถึง คณภาพไว้ใน 2 ลักษณะ คือ คณภาพในความหมายที่แคบ ซึ่งหมายถึง คณภาพของตัวสินค้ำ แต่ในความหมายที่กว้าง คณภาพคือ คณภาพของการทำงาน คณภาพของการบริการ คณภาพของสารสนเทศ คณภาพของกระบวนการ คณภาพของแผน คณภาพของบุคคล คณภาพของระบบ ซึ่งในจุดนี้ทำให้ได้ข้อสรุปตามความหมายของ Ishikawa ว่า คณภาพก็คือคณภาพ โดยหากพิจารณาให้ดีแล้วมิได้หมายความว่า Ishikawa ให้ความหมายแบบกำปั้นทุบดิน หากแต่ได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่า ทุกคนรู้ดีว่าคณภาพในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบอยู่คืออะไร และจำเป็นต้องแสวงหากลไกเพื่อทำให้ประสบความสำเร็จตามนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพึงพอใจ

Deming (1986 อ้างอิงมาจาก วีระยุท ขาตะกาญจน์, 2555) ได้กล่าวถึง คณภาพไว้ว่า เป็นค้ำที่สามารภให้ค้ำจำกัดความได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับว่าใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าจะมองคณภาพในแง่มุมใด แต่โดยสรุปแล้วคณภาพน่าจะหมายถึงการบรรลุข้อตกลงในการผลิตสินค้ำหรือการทำให้ได้ตามข้อกำหนด

สรุปได้ว่า คณภาพ หมายถึง ลักษณะของสินค้ำ บริการ หรือกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน มีความเหมาะสมกับการใช้งาน มีความค้ำค่า และตอบสนองความต้องการความพึงพอใจของลูกค้ำ

2. ความหมายของคณภาพการศีกษา

แนวความคิดด้านคณภาพได้เริ่มมีการนำไปใช้ในวงการอุตสาหกรรมมาก่อน อย่างไรก็ตาม ได้มีการนำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับคณภาพดังกล่าวไปใช้ในวงการอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งในวงการศีกษา โดยมีนักวิชาการศีกษาได้ให้ความหมายของคณภาพการศีกษาไว้ดังนี้

ศิริพร ธนะสมบุรณ์ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อันเป็นผลผลิตทางการศึกษา โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงระบบ คือ 1) ด้านปัจจัย ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา งบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา สื่อ วัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงหลักสูตรหรือเอกสารประกอบการสอน 2) กระบวนการ ได้แก่ การจัดรูปแบบการเรียน การสอน การถ่ายทอดความรู้และการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และ 3) มาตรฐาน ตัวชี้วัดถึงผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่มีคุณภาพ

รัตนา ดวงแก้ว (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรและสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือของ ทุก ๆ ฝ่าย ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนที่เอาใจใส่การจัดการศึกษา หน่วยงานระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติมีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน และโดยเฉพาะระดับปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงสถานศึกษา มีระบบการเรียนการสอนที่ลงถึงระดับห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการมีผู้บริหารและ ครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

Baumgart (1987 อ้างอิงมาจาก วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555) ได้กล่าวถึงคุณภาพ ของสถาบันอุดมศึกษา โดยให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับมุมมองในการให้คำนิยาม หากเป็นมุมมองทาง เศรษฐศาสตร์ก็จะต้องมองว่า ผลผลิตบัณฑิตที่จบการศึกษาออกไปเป็นความต้องการของตลาด มากน้อยเพียงใด หากไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดก็นับว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งถือว่าเป็น คุณภาพต่ำ ส่วนมุมมองทางด้านสังคมวิทยาจะพิจารณาว่า สถาบันการศึกษาได้ตอบสนองให้กับ สังคมได้ดีเพียงใด สถาบันที่มีชื่อเสียงจึงเป็นสถาบันที่มีคุณภาพ สำหรับมุมมองของนักการศึกษา จะพิจารณาจากความสามารถของผู้จบการศึกษาในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

Ellis (1993 อ้างอิงมาจาก วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555) ได้ให้ความหมาย ของคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ ความเหมาะสมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการพิจารณาคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องดูจาก ผลการปฏิบัติงานหรือตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

Whatmough (1994 อ้างอิงมาจาก วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า คุณภาพการศึกษา เป็นการพิจารณาคุณภาพจากทัศนะ ของบุคคล 2 กลุ่ม นั่นคือ ผู้มารับบริการและนักการศึกษา หากการจัดการของสถานศึกษาสามารถ ทำให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจ ก็หมายความว่ามีความคุณภาพตามทัศนะที่หนึ่ง นอกจากนี้

การจัดการศึกษาต้องสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอีกด้วย ซึ่งในประเด็นหลังนี้จะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจตามทัศนะของนักการศึกษา

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษา ที่เป็นไปตามมาตรฐานทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงความพึงพอใจต่อผู้มารับบริการ อันได้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาที่จะก่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นกระบวนการที่มีการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ความหมายของวงจรคุณภาพ

วงจรคุณภาพ หรือที่เรียกกันในแวดวงวิชาการว่า วงจรเดมมิง หรือวงจร PDCA ล้วนมีความหมายไปในทางเดียวกัน นักวิชาการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ ไว้ดังนี้

วรภัทร์ ภูเจริญ (2542) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ ไว้ว่า เชื่อหรือไม่ว่า ถ้าเราศึกษาดำเนินการแต่ละเล่ม และแยกแยะให้ดี พบว่า แทบทุกตำราจะหนีไม่พ้นวงจรของการเริ่มต้นด้วยการวางแผน (Plan) การลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) การลงมือแก้ไขป้องกัน หรือสร้างมาตรฐานการทำงาน (Action) และพัฒนาต่อด้วยการกลับไปวางแผนใหม่ หมุนวนเป็นวงจรแบบนี้ เรียกกันว่า วงจร PDCA ของอาจารย์เดมมิง นั่นเอง

สมศักดิ์ สิทธิระเวชญ์ (2542) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ ไว้ว่า วัฏจักรของเดมมิง (Deming Cycle) หรือวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจร หมุนเวียนไปไม่มีหยุด ไม่มีหย่อน

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ ไว้ว่า วงจร PDCA นับได้ว่าเป็นหลักการที่มีชื่อเสียงอย่างยิ่งของ Shewhart และ Deming หลักการสำคัญของแนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานของการทำงานที่มีความคงเส้นคงวา (Stable) และสามารถทำนายได้ (Predictable) เมื่อใช้หลักการดังกล่าวในการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องแล้วจะส่งผลให้งานที่กระทำอยู่นั้นมีคุณภาพตลอดไป

สำนักบริหารงานกิจการพิเศษ (2555) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานที่เป็นวงจรซึ่งเสนอว่าการทำงาน มี 4 ขั้นตอน คือ Plan: P การวางแผนการทำงาน Do: D การปฏิบัติตามแผน Check: C การตรวจสอบ และ Act: A การประเมินผล

เรจิม ล้อมลาย (2562) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ ไว้ว่า การบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

สมคิด บางโม (2562) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ ไว้ว่า วัฏจักรเดมิง (Deming Cycle) ซึ่งตั้งชื่อเป็นเกียรติแก่ผู้คิดค้นวิธีทำงานแบบนี้ขึ้นคือ ดร. ดับเบิลยู.อี. เดมิง (Dr. W.E. Deming) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนแก้ปัญหา (Plan) = P
2. ลงมือแก้ปัญหตามทีวางแผนไว้ (Do) = D
3. ตรวจสอบหลังจากลงมือแก้ปัญหาแล้ว (Check) = C
4. ปรับปรุงแผนใหม่แล้วลงมือปฏิบัติ (Act) = A

อนุศักดิ์ ฉิมไพศาล (2563) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ ไว้ว่า PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นวิธีการจัดการแบบสี่ขั้นตอนที่ใช้ในธุรกิจเพื่อการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการและผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง และเป็นที่รู้จักกันในชื่อ วงล้อ Deming Cycle ซึ่งพัฒนาโดย วิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมิง (William Edwards Deming) (พ.ศ. 2443 - 2536) วิศวกรชาวอเมริกัน นักสถิติ นักประพันธ์ และที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการ

สหธร เพชรวิโรจน์ชัย (2564) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ ไว้ว่า PDCA คือ วงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง

Hitoshi (1998) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ หรือวงจรคุณภาพ Deming ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพ ซึ่งมีใช้เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อให้เกิดการปรับปรุงด้วยการป้องกันมิให้เกิดของเสีย ซ้ำซ้อน เรื้อรัง พร้อมกับการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นในแต่ละรอบอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและอย่างมีการวางแผน PDCA มีใช้แค่วงแหวนที่แบนราบหากแต่เป็นขดลวดสปริงที่มีวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ

Deming (2004) อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2552) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพว่า หมายถึง การจัดการอย่างมีคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่าวงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจร Deming ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง วิธีการ หรือ กระบวนการดำเนินงานที่ทำให้การทำงานมีความเป็นระบบต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติ (Do: D) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Act: A)

4. ความสำคัญของวงจรคุณภาพ Deming (PDCA)

การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDAC) ตามแนวคิดของ Deming ปัจจุบันจัดเป็นกระบวนการสากลที่ทุกคนทราบกันดีและถือเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการบริหารในยุคปัจจุบัน นักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้กล่าวถึง วงจรคุณภาพ (PDCA) ไว้ดังนี้

Deming (2004 อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2552) ได้ให้ความสำคัญของวงจรคุณภาพ Deming ไว้ดังนี้ การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้นโดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือ วงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหาจากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจร โดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง แต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงาน หรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการ เปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง จะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความสำคัญของวงจรคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษา และส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา

4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

วรภัทร์ ภูเจริญ (2542) ได้ให้ความสำคัญของของวงจรคุณภาพ ไว้ดังนี้
วงจร Plan-Do-Check-Action บางทีเรียกว่า วงจร PDCA กำหนดขึ้นโดยปรมาจารย์ด้านคุณภาพ (Quality Guru) คือ ท่านอาจารย์เดมมิ่ง (Edward Deming) ชาวอเมริกันที่ถูกส่งไปช่วยชาวญี่ปุ่นตอนหลังสงครามโลก และเป็นผู้ที่ชาวญี่ปุ่นรักและเคารพมากคนหนึ่ง เพราะท่านอาจารย์เป็นผู้วางรากฐานการบริหารให้กับประเทศญี่ปุ่นจนร่ำรวยและมีคุณภาพในหลาย ๆ ด้าน

สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ Deming มีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดทิศทางกระบวนการในการจัดการศึกษา ผู้บริหารที่ได้นำวงจรคุณภาพ หรือวงจร PDCA มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะช่วยทำให้สถานศึกษานั้นมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ผลงานที่มีมาตรฐานและตรงตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้วงจรคุณภาพ

นักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอขั้นตอนการประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ ไว้ดังนี้
Deming (1986) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการอย่างมีคุณภาพว่า เป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนให้ทำซ้ำวงจร โดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว แม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง แต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงาน หรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

Hitoshi (1998) ได้อธิบายเกี่ยวกับการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพว่า เป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข โดยการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้

และถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามที่คาดหวังไว้ จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น การควบคุมและการปรับปรุงสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งก็คือ การทำการวางแผน การกระทำ การตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ และงานส่วนใหญ่จะกระทำซ้ำในสิ่งที่เคยทำมาก่อน ถึงแม้ว่างานนั้นจะดูเหมือนว่าเป็นงานใหม่ทั้งหมดก็ยังคงมีส่วนประกอบหลายส่วนที่เหมือนหรือคล้ายกับสิ่งที่เคยทำมาก่อน การปรับปรุงคุณภาพส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาวิธีการของงานที่กระทำซ้ำอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ ตลอดจนมีการแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพที่ค้นพบ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

ในบรรดาส่วนประกอบทั้งสี่ส่วนของวงจรคุณภาพนั้นควรพิจารณาการวางแผนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าส่วนอื่นไม่มีความสำคัญ เพียงแต่ว่าส่วนการวางแผนจะเป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าแผนการไม่เหมาะสมจะมีผลทำให้ส่วนอื่นไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดีจะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผน ในการปรับปรุงเป็นการลดช่องว่างระหว่างสิ่งที่ต้องการให้เป็นกับสิ่งที่เป็นอย่างจริง และกิจกรรมการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีมุมมองที่แม่นยำ ในทั้งสองสิ่งเปรียบเสมือนการสร้างบ้านบนพื้นทราย ไม่ว่าจะออกความพยายามเพียงใดก็ตาม ถ้าภาพในมุมมองของสถานการณ์ที่ต้องการและสถานการณ์จริงไม่ชัดแล้วก็จะไม่ได้ผลลัพธ์กลับมา ดังนั้น จึงควรสร้างวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์และการจำแนกปัญหา การตั้งเป้าหมาย เข้าใจถึงข้อจำกัดและขอบเขต รวมถึงการนำมาพิจารณา มองถึงวิธีการปรับปรุงที่เป็นไปได้ ตัดสินใจถึงแผนปฏิบัติการ กำหนดวิธีสำหรับตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ที่ได้

การพัฒนาแผน โดยปกติปัญหาที่ถูกนำมาแก้ไขเพื่อปรับปรุงนั้น จะประกอบด้วยสาเหตุหลายประการ ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ผู้นำองค์กรต้องทำการจัดทำและพัฒนาแผนการปรับปรุง และการพัฒนาแผนประกอบด้วย การกำหนดกิจกรรมพื้นฐานที่ต้องการปรับปรุงอย่าง ชัดเจนแยกกิจกรรมออกตามโครงสร้างองค์กร กระจายส่วนย่อยของกิจกรรมพื้นฐานไปตามฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรกำหนดวิธีการประเมินความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน บุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์กรควรเป็นผู้ตัดสินใจในการมอบหมายงานและวิธีการประเมินผล โดยผ่านการพบปะสนทนากับแต่ละฝ่ายในองค์กร

ในการทำงานเดียวกัน หัวหน้าฝ่ายงานแต่ละฝ่ายต้องออกแบบและพัฒนาแผน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย โดยแผนการจะได้รับการกระจายออกเป็นลำดับลงมา

ทั่วทั้งองค์กรด้วยวิธีนี้ และจะถูกพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละระดับในโครงสร้างองค์กร จนกระทั่งถึงระดับที่ไม่จำเป็นต้องกระจายลงอีกต่อไป ขั้นตอนสุดท้ายคือ การตัดสินใจของบุคลากรที่ต้องทำงานทรัพยากรที่ต้องการ และตารางเวลาที่ต้องปฏิบัติตาม และทำแผนการพัฒนาให้อยู่ในรูปของเอกสารทั้งหมดอย่างละเอียด ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการสื่อสารแผนการได้อย่างแม่นยำที่สุด

ขณะที่สร้างแผนการควรมีความระมัดระวังในแนวทางที่มีส่วนช่วยในการสร้างแผนการอย่างถูกต้อง ประกอบด้วย ขณะที่สร้างแผนการจะต้องมีการชี้แจงให้ชัดเจนถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเวลาที่มี รวมทั้งต้องหาวิธีการทั้งหมดที่เป็นไปได้ภายใต้ข้อจำกัดเหล่านี้ อาจมีการผ่อนปรนข้อจำกัดเหล่านี้บ้าง หลังจากมีการพิจารณาข้อเสนอแนะทั้งหมดแล้วต้องทำการเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเป็นแผนการปฏิบัติ ต้องมีการพัฒนาระเบียบวิธีการในการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์เพื่อดูว่าแผนการมีประสิทธิภาพและมีการกระทำตามแผนและประสานกันกับแผนการเริ่มแรกหรือไม่ ต้องมีการรวบรวมสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและจัดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการนำมาใช้งานอย่างเต็มที่ ในการวางแผนงานต้องมีการพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องกระทำกับสิ่งที่น่ากระทำ ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด และเป็นไปไม่ได้ที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างในเวลาเดียวกัน ต้องพยามความสมดุลระหว่างเป้าหมายกับทรัพยากร การตั้งเป้าหมายที่สูงเกินไปเป็นการสวนทางกับการเพิ่มผลผลิตจะต้องมีการสร้างระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสื่อสารเป้าหมายของแผนการไปสู่ทุกส่วนขององค์กร ทรัพยากรทางด้านวัสดุ อาจมีจำกัดแต่ความสามารถของมนุษย์ไม่จำกัด ดังนั้น จึงมีทางเป็นไปได้เสมอในการปรับปรุง ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสม่ำเสมอ

2. การลงมือปฏิบัติ (Do)

เพื่อให้มั่นใจว่า มีการนำแผนการมาปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการสร้างความมั่นใจว่า ฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนการไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้น ๆ การสร้างความมั่นใจว่ามีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการ เพื่อการนำแผนการนั้น ๆ มาปฏิบัติ และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เหมาะสม

3. การตรวจสอบ (Check)

เมื่อทำการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ และตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่

การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ ความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เป็นเรื่องที่จะต้องหาสาเหตุมาจากประการไหน เนื่องจากการปฏิบัติการแก้ไขแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ถ้าความล้มเหลวมาจากแผนการไม่เหมาะสม อาจเป็นผลมาจากสาเหตุความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ การเลือกเทคนิคที่ใช้ผิด เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอและมีความรู้

ในขั้นตอนการวางแผนไม่เพียงพอ การประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติตามแผนผิดพลาด หรือประเมินความสามารถของบุคลากรที่ต้องนำแผนมาใช้ผิดพลาด

ถ้าความล้มเหลวมาจากการไม่ปฏิบัติตามแผน อาจเป็นผลมาจากสาเหตุขาดความตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุง การติดต่อสื่อสารที่ไม่เหมาะสมและมีความเข้าใจในแผนไม่เพียงพอ การให้การศึกษาและการฝึกอบรมไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้นำและการประสานงานระหว่างการปฏิบัติ หรือการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้น้อยเกินไป

4. การปฏิบัติการแก้ไข (Act)

ขณะเมื่อทำการปฏิบัติการแก้ไขมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างการจัดปรากฏการณ์หรืออาการของปัญหาและการกำจัดสาเหตุ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีงานจำนวนมากที่ทำเป็นประจำในงานชนิดนี้ การกำจัดแค่อาการไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่เป็นเพียงแค่การเลื่อนการแก้ปัญหาออกไปเท่านั้น ดังนั้น ถ้าความล้มเหลวมาจากการวางแผนที่ไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการเท่านั้นไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผน โดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการปฏิบัติการแก้ไขความก้าวหน้าของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้ โดยการกำจัดสาเหตุมิใช่กำจัดอาการ และเมื่อไม่สามารถบรรลุถึงเป้าที่วางไว้ ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุและมีการทบทวนแผนการดังเช่นที่กล่าวมา ในหัวข้อการตรวจสอบสาเหตุอาจมาจากตัวแผนการที่ไม่เหมาะสมหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อทำการปรับปรุงต้องมีการชี้บ่งสาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผนเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปีและมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้นำเสนอกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม และในการดำเนินการควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรและจัดให้มีกลไกในการดำเนินงาน หลังจากนั้นบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเตรียมการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะ

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษาในการประสาน กระตุ้น กำกับ ดูแลให้บุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันดำเนินการ

2. การดำเนินการ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวางแผน (P)

การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่จะต้องใช้ เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ และควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วย เพื่อใช้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่า จะประเมินเรื่องใด ใช้วิธีการ รูปแบบอย่างไร ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

2.1.1 การกำหนดเป้าหมาย

การวางแผนควรจะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญสถานศึกษาและใช้เป็นหลักหรือทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากนั้นก็จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควรครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ทรัพยากร สภาพแวดล้อมการประเมินผล การกำกับตรวจสอบ และการรายงาน

2.1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย

การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการนั้นเป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใด เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้น ๆ ให้เหมาะสม

2.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน

การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน คือ การนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย

2.1.4 การกำหนดระยะเวลาในการทำแผน

ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแผน ด้วยการกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่างานใดควรจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หรือผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงานได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

2.1.5 การกำหนดงบประมาณ

ควรคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับรายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

2.1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ

การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบใครบ้าง

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D)

2.2.1 เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว

บุคคลก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

2.2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 กำกับ ติดตาม (Monitoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม ราย หมวด ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

2.2.4 ให้การนิเทศ ในระหว่างปฏิบัติงานผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมาย หรือแผนที่กำหนดไว้ หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหา จะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาทำงานนิเทศ หรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

2.3 การตรวจสอบประเมินผล (C)

การประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้อง จะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมิน และไม่ใช่เรื่องที่ทำยาก ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่มียอยู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ และในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินสรุปรวม เพื่อนำมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

2.3.1 การวางกรอบการประเมิน

คณะกรรมการควรประชุมร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการวางกรอบการประเมินเพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่าจะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร กรอบการประเมินควรจะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดว่าควรประเมินอะไร เรื่องใด มีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ต่อจากนั้นจึงพิจารณาต่อไปว่า ตัวบ่งชี้เหล่านั้นจะต้องใช้ข้อมูลอะไร แล้วสำรวจดูว่าสถานศึกษามีข้อมูลนั้นแล้วหรือยัง จะนำมาใช้ได้หรือไม่ ถ้ามีข้อมูลอยู่แล้วก็ไม่ต้องเก็บข้อมูลใหม่ ถ้ายังไม่มีข้อมูลหรือมีแต่เป็นข้อมูลที่ล้าสมัยก็ต้องเก็บใหม่ โดยพิจารณาว่า ข้อมูลที่ต้องการนั้นจะใช้เครื่องมือชนิดใด จะเก็บข้อมูลจากใคร จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร รวมทั้ง กำหนดเกณฑ์การประเมิน ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบในการประเมิน เพื่อสะดวกในการกำกับติดตามงานของคณะกรรมการและผู้บริหาร

2.3.2 การจัดหา จัดทำเครื่องมือ

คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะใช้เครื่องมือชนิดใด หลังจากนั้นก็จะหาหรือจัดทำเครื่องมือการประเมินผลภายในอาจใช้เครื่องมือได้หลากหลาย การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ที่จะวัดเครื่องมือที่กำหนดสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลนั้นไม่จำเป็นต้องจัดทำใหม่ทั้งหมด ให้สำรวจดูว่ามีเครื่องมือดังกล่าวแล้วหรือยัง ถ้ามีอยู่แล้วและเป็นเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน

ก็สามารถนำไปใช้ได้เลย แต่ถ้ายังไม่ได้มาตรฐานก็ต้องพัฒนาและปรับปรุงให้มีคุณภาพ โดยการนำไปทดลองและปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ในกรณีที่สถานศึกษาสำรวจแล้วพบว่ายังไม่มีเครื่องมือ จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือใหม่ แล้วจึงนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ แล้วนำผลมาปรับปรุงก่อนใช้จริง การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยอาจนำเครื่องมือไปทดลองใช้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าได้ผลตรงกับความเป็นจริงตามการสังเกตของครูหรือไม่

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลนั้นหากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษาไม่ควรจัดเก็บใหม่ ให้นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาประมวลผล วิเคราะห์ แล้วนำไปใช้ได้เลย หรือจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษานั้น ผู้รับผิดชอบควรร่วมมือกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่า ข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียนหรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใด เพื่อจะได้นำผลมาใช้ ความหมายผลการประเมินจะต้องกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน โดยคณะกรรมการจะต้องร่วมกันกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ด้วยการพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถานศึกษา ประกอบกับเกณฑ์ของผู้อื่นว่าเป็นอย่างไร เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน และเนื่องจากการประเมินตนเองเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ดังนั้น เกณฑ์การประเมินควรจะดูพัฒนาการของสถานศึกษาด้วยในช่วงแรก อาจจะกำหนดเกณฑ์ที่คิดว่าสถานศึกษาทำได้ไปก่อน เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงานแล้วค่อย ๆ ปรับให้สูงขึ้น เมื่อสถานศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินแล้ว สถานศึกษาก็สามารถแปลความหมายของข้อมูลได้ว่าเรื่องใดมีผลการประเมินเป็นอย่างไร

2.3.5 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนดไว้แล้วก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่า มีความเหมาะสม ถูกต้องและน่าเชื่อถือ เพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะ ๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามตรวจสอบในระหว่างกรณีพิเศษ และประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)

เมื่อบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่าย มีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์

แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป สำหรับการเผยแพร่ผลการประเมินอาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษา จัดบอร์ด หรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร และผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

2.4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร

ในระหว่างการทำงานและมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคล หรือระดับชั้น/หมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.2 การวางแผนในระยะต่อไป

การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไปควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป และวิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงสามารถทำได้ง่าย ๆ โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง เมื่อทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้วจะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ เพื่อป้องกันและปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา และผลการประเมินอาจชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการ ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้พร้อมกัน ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไรจำเป็นต้องพัฒนา ก่อน เพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

2.4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

ถ้าสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินสถานศึกษา ก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุก ๆ ด้าน และการดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในช่วงต่อไป

สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างไร การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการใช้วงจรคุณภาพ สรุปได้ว่า การบริหารงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นการทำงานที่เป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผลและมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจรต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังและเพื่อแสวงหาสภาพที่ดีกว่า และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้นำแนวคิดการบริหารอย่างมีคุณภาพมาประสมประสานและเลือกสรรกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ และเหมาะสมกับสถานศึกษา ตลอดจนสภาพและความต้องการของสังคม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดที่ได้ศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพต่อไป

การพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายแนวทาง

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

Good (1983) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner และ Wankel (1986) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น และใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

2. ความหมายการพัฒนา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีการกำหนดไว้ก่อนและครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ

หรืออาจแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนี้แล้วการพัฒนาในแง่ที่เป็นกระบวนการ (Process) จะประกอบด้วยหลายขั้นตอน (Stages) ที่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง (Relation or Linkage) และสอดคล้องกัน การพัฒนายังเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuing Process) คือ หลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมหนึ่งผ่านไปแล้วก็จะนำไปสู่การเริ่มดำเนินกิจกรรมพัฒนา กิจกรรมอื่นต่อ ๆ ไปอีก

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ที่มีการกำหนดทิศทาง (directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้อย่างแน่นอนล่วงหน้า (planned change)

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดขึ้น คือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ

ยนต์ ชุ่มจิต (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรม

คำหามาน คนโค (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้นด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น และการทำให้เกิดขึ้น

Good (1983) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาทางการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเองหรือผู้อื่นและเป็นไปในลักษณะที่ดี

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความสามารถ มีทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองหรือการกระทำที่ผู้อื่นจัดให้

จากความหมายของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปความหมาย การพัฒนา แนวทางได้ว่าหมายถึง กระบวนการ วิธีการ หรือหลักการที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ

3. ความสำคัญของการพัฒนาแนวทาง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4)

พุทธศักราช 2562 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 47-51 ที่กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบ รวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จึงออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายในครบทุกมาตรฐานก็จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตนเองว่ายังมีจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใดบ้างและปัญหาหนึ่งที่มีมักจะเกิดขึ้นในการประเมินคุณภาพภายใน คือ การมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในวิธีการประเมินคุณภาพภายในของกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) เนื่องจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาแนวทางที่กล่าวมา พบว่า ยังขาดขั้นตอน หรือแนวปฏิบัติที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้เพื่อใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการดำเนินงานวงจรคุณภาพ หรือวงจร PDCA คือ มีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุสู่เป้าหมายความสำเร็จตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษา การประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแนวคิด ทฤษฎีวงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) หรือแนวคิดอื่นมาใช้ในการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรของสถานศึกษา ทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและการประเมินเชิงคุณภาพ การกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ประกาศใช้ การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและ เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา

6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา การนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินการ การกำหนดปฏิทิน ปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการ การวิเคราะห์และกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือติดตามผล การดำเนินการ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง การนำผลการ ประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การใช้ผลการประเมินตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและ

เชิงคุณภาพ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทราบและให้ความเห็นชอบการใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี ตลอดจนผลที่เกิดขึ้น ข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานในปีถัดไป ผลการประเมินสามารถสะท้อนภาพของจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง และสาธารณชนทราบ ใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเป็น ฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

บริบทสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (เดิม) จัดตั้งขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะระดับมัธยมศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2553 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต โดยได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมาย หมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน
ในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง
กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากลยุทธ์ร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
สนับสนุน การจัด และการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ
คณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน
และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ
ที่ได้รับมอบหมาย โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 9 กลุ่ม
1 หน่วย ดังนี้

12.1 กลุ่มอำนวยการ

12.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล

12.3 กลุ่มนโยบายและแผน

12.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

12.5 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

12.6 กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

12.7 หน่วยตรวจสอบภายใน

12.8 กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

12.9 กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

12.10 กลุ่มกฎหมายและคดี

ข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตั้งอยู่เลขที่ 197 หมู่ 20

ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32000 โทรศัพท์ 0 44069660

โทรสาร 0 44069996 มีเขตบริการครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นแวง ที่ 103 และ 105 องศาตะวันออก เส้นรุ้งที่ 15 และ

6 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 450 กิโลเมตร จังหวัดสุรินทร์ แบ่งเขตการปกครอง

เป็น 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,122 หมู่บ้าน 1 เทศบาล เมือง 27 เทศบาลตำบล 144 องค์การบริหาร

ส่วนตำบล มีพื้นที่รวม 8,701 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวม 1,378,221 คน

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพมาตรฐานระดับสากล สร้างคุณภาพผู้เรียนสู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

(1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์สถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา พัฒนาสถานศึกษาให้ ได้รับความปลอดภัยทุกรูปแบบเพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

(3) ส่งเสริมศักยภาพและความเป็นเลิศของผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขัน

(4) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

(5) สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการทาง การศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

(6) ส่งเสริม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลและภาษาเพื่อการสื่อสาร

(7) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยยึด หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

(8) ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการยึดหลักธรรมาภิบาล โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

ค่านิยมองค์กร

รับผิดชอบ มีน้ำใจ ให้บริการ ประสานงานอย่างกัลยาณมิตร

วัฒนธรรมองค์กร

ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ

เป้าประสงค์

- (1) ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความ รักและความภูมิใจในความเป็นไทย
- (2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
- (3) เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (4) ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ
- กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
- กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

การแบ่งส่วนราชการ

ในปีพุทธศักราช 2560 ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 เพื่อให้การดำเนินการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับภารกิจ ปริมาณ และคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 9 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผนกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และหน่วยตรวจสอบภายใน และในปีพุทธศักราช 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) โดยตั้งกลุ่มกฎหมายและคดี ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระบบราชการ

และสนับสนุนระบบงานกฎหมายและคตินโยบาย และแผนของรัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปฏิบัติงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศดังกล่าวได้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มอำนาจการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1.1 ปฏิบัติงานสารบรรณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.2 ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนาจการ
- 1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และยานพาหนะ
- 1.4 จัดระบบบริหารงาน การควบคุมภายใน และพัฒนาองค์กร
- 1.5 ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจการ ผลงาน และบริการข้อมูลข่าวสาร
- 1.6 ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.7 ดำเนินการเลือกตั้งและสรรหากรรมการและอนุกรรมการ
- 1.8 ประสาน ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพ
- 1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การศึกษาที่มีโรงงานของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

- 1.10 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณ

2.3 ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการปฏิบัติตาม

2.4 ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 3.1 ศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล

3.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ
การจัดการศึกษา

3.3 ดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา

3.4 ดำเนินการวิเคราะห์ และปฏิบัติงานระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารการเงิน

4.2 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานบัญชี

4.3 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานพัสดุ

4.4 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารสินทรัพย์

4.5 ให้คำปรึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารการเงิน งานบัญชี
งานพัสดุและงานบริหารสินทรัพย์

4.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

5.1 วางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

5.2 ส่งเสริม สนับสนุนการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ

5.3 วิเคราะห์และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ย้าย โอน
และการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.4 ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน
การเลื่อนเงินเดือนการมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.5 จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ

5.6 จัดทำข้อมูลระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

5.7 ปฏิบัติการบริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องการออกหนังสือรับรอง
ต่าง ๆ การออกบัตรประจำตัว และการขออนุญาตต่าง ๆ

5.8 ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อดำเนินงานวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์
และการดำเนินคดีของรัฐ

5.9 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

6.1 ดำเนินงานฝึกอบรมการพัฒนา ก่อนแต่งตั้ง (ข) ดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน

6.2 ดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

6.3 ปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

6.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการลาศึกษาต่อ ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ภายในประเทศหรือต่างประเทศ

6.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

6.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

7.1 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

7.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

7.3 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา

7.4 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมินติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

7.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

7.6 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสื่อวัตกรรมการนิเทศทางการศึกษา

7.7 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

7.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

8.1 ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานเกี่ยวกับศาสตร์พระราช

8.2 ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมข้อมูล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

8.3 ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

8.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถ พิเศษและจรรยาบรรณ

8.5 ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพ อนามัย กีฬา และนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารีผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์ สิทธิเด็กและเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น

8.6 ส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

8.7 ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกัน แก้ไขและคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.8 ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์

8.9 ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม

8.10 ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

8.11 ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชน

8.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

9. หน่วยตรวจสอบภายใน ให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับหัวหน้าส่วนราชการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

9.1 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตรวจสอบการเงิน การบัญชี และตรวจสอบระบบ การดูแลทรัพย์สิน

9.2 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตรวจสอบการดำเนินงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบกับผลผลิตหรือเป้าหมายที่กำหนด

9.3 ดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินการบริหารความเสี่ยง

9.4 ดำเนินการอื่นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในตามที่กฎหมายกำหนด

9.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

10. กลุ่มกฎหมายและคดี ให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 10.1 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย
- 10.2 ดำเนินการสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
- 10.3 ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับวินัยและการตรวจพิจารณาวินัย
- 10.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์
- 10.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์
- 10.6 ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
- 10.7 ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีปกครอง คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่น ๆ ของรัฐ
- 10.8 ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 10.9 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อมูลและติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนางาน

กฎหมาย และงานคดีของรัฐ

10.10 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับ การศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีโรงเรียนจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขต จำนวน 85 โรงเรียน “เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัด” ดังนี้

1. สหวิทยาเขตสุรวิทยาคาร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่
  1. โรงเรียนสุรวิทยาคาร
  2. โรงเรียนนิจวัฒนนโยธิน
  3. โรงเรียนมหารัตนวิทยา
  4. โรงเรียนสุรินทร์ราชมงคล
  5. โรงเรียนศรีไผทสมันต์
  6. โรงเรียนนาบัววิทยา
  7. โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา
  8. โรงเรียนแสงทรัพย์ประชาวิทยาการ
  9. โรงเรียนสวายวิทยาคาร

2. สหวิทยาเขตสิรินธร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนสิรินธร	2. โรงเรียนโชคเพชรพิทยา
3. โรงเรียนท่าสว่างวิทยา	4. โรงเรียนนาดีวิทยา
5. โรงเรียนพญารามวิทยา	6. โรงเรียนตั้งใจวิทยาคม
7. โรงเรียนสุรินทร์ภักดี	8. โรงเรียนรามวิทยา รัชมิ่งคลาภิเษก
9. โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์	10. โรงเรียนสุรินทร์พิทยาคม

3. สหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์	2. โรงเรียนสุรพิรินทร์พิทยา
3. โรงเรียนสินรินทร์วิทยา	4. โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา
5. โรงเรียนบุแกรงวิทยาคม	6. โรงเรียนหนองสนพิทยา
7. โรงเรียนแฉวีวิทยา	8. โรงเรียนบึงนครประชาสรรค์
9. โรงเรียนพนาสนวิทยา	

4. สหวิทยาเขตศรีสำโรง ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนศิขรภูมิพิสัย	2. โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม
3. โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม	4. โรงเรียนห้วยจิ้งจิกวิทยา
5. โรงเรียนแตลศรีวิทยา	6. โรงเรียนกุดไผทประชาสรรค์
7. โรงเรียนศรีสุขวิทยา	8. โรงเรียนมัธยมจารพัทวิทยา
9. โรงเรียนยางวิทยาการ	10. โรงเรียนจารย์วิทยาการ
11. โรงเรียนขวาวใหญ่วิทยา	12. โรงเรียนวังข่าพัฒนา

5. สหวิทยาเขตท่าตูม-ชุมพลบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 11 โรงเรียน

ได้แก่

1. โรงเรียนท่าตูมประชาเสริมวิทย์	2. โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์
3. โรงเรียนศรีปทุมพิทยาคม	4. โรงเรียนเมืองบัววิทยา
5. โรงเรียนช้างบุญวิทยา	6. โรงเรียนพรหมเทพพิทยาคม
7. โรงเรียนลำปลับปลาวิทยาการ	8. โรงเรียนลานทรายพิทยาคม
9. โรงเรียนทุ่งกุลาพิทยาคม	10. โรงเรียนโนนแท่นพิทยาคม
11. โรงเรียนเมืองแกพิทยาสรรค์	

6. สหวิทยาเขตศรีนครเตา ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนรัตนบุรี	2. โรงเรียนสนมวิทยาการ
3. โรงเรียนนารายณ์คำผงวิทยา	4. โรงเรียนธาตุนคร
5. โรงเรียนดอนแร่วิทยา	6. โรงเรียนเปิดพิทยาสรรค์

7. โรงเรียนแกศึกษาพัฒนา 8. โรงเรียนทับโพธิ์พัฒนวิทย์
 9. โรงเรียนหนองอียอวิทยา 10. โรงเรียนโนนเทพ
 11. โรงเรียนประดู่แก้วประชาสรรค์ 12. โรงเรียนหนองขุนศรีวิทยา
 7. สหวิทยาเขตปราสาทเชิงพนม ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน

ได้แก่

1. โรงเรียนประสาทวิทยาคาร 2. โรงเรียนพนมดงรักวิทยา
 3. โรงเรียนกาบเชิงวิทยา 4. โรงเรียนตานีวิทยา
 5. โรงเรียนโคกยางวิทยา 6. โรงเรียนไทรแก้ววิทยา
 7. โรงเรียนโคกตะเคียนวิทยา 8. โรงเรียนทุ่งมนวิทยาคาร
 9. โรงเรียนปราสาทเบงวิทยา 10. โรงเรียนตาเบาวิทยา
 11. โรงเรียนเชื้อเพลิงวิทยา 12. โรงเรียนนางมณีวิทยา
 8. สหวิทยาเขตศรีนครอัจจะ ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่
 1. โรงเรียนสังขะ 2. โรงเรียนบัวเชดวิทยา
 3. โรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย 4. โรงเรียนกระเทียมวิทยา
 5. โรงเรียนตากงวิทยา รัชมิ่งคลาภิเษก 6. โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม
 7. โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 8. โรงเรียนเทพอุดมวิทยา
 9. โรงเรียนพระแก้ววิทยา 10. โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

1. จำนวนนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกรายชั้นเรียน เพศ และจำนวนห้องเรียน ปีการศึกษา 2565

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน/จำนวนห้องเรียน			
	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 1	5,035	5,237	10,272	323
มัธยมศึกษาปีที่ 2	4,843	5,512	9,966	318
มัธยมศึกษาปีที่ 3	4,654	5,026	9,680	317
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	14,532	15,386	29,918	958

ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน/จำนวนห้องเรียน			
	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 4	3,385	5,047	8,432	285
มัธยมศึกษาปีที่ 5	3,006	5,050	8,056	284
มัธยมศึกษาปีที่ 6	2,743	4,734	7,477	277
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	9,134	14,831	23,965	846
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1	147	59	206	7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2	156	65	221	6
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 3	135	39	174	6
รวมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	438	163	601	19
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเทียบเท่า	9,572	14,994	24,566	865
รวมทั้งสิ้น	24,104	30,380	54,484	1,823

ที่มา : ระบบ DMC กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2565)

ตาราง 4 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)

ตำแหน่ง	จำนวน
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	83
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	124
ข้าราชการครู	2,662
บุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 38 ค. (2)	3
พนักงานราชการ (ครูผู้สอน, นักการภารโรง, ครูพี่เลี้ยง)	212
ลูกจ้างชั่วคราว (ธุรการโรงเรียน)	59
ลูกจ้างประจำ	59
ลูกจ้างชั่วคราว	153
รวมทั้งสิ้น	3,296

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ณัฐพล รักไทย และอาคม อึ้งพวง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ศึกษาความคาดหวังในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ 3) เสนอแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานซึ่งประกอบไปด้วย 8 ด้าน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพการดำเนินการที่คาดหวังทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2. ผลการจัดลำดับความคาดหวังสูงสุดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนสถานศึกษาและท้องถิ่น 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาคือ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและได้รับการยอมรับ 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ โรงเรียนมีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานการรายงานโครงการ/กิจกรรมได้เป็นอย่างดี 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ เครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณภาพภายในมีมาตรฐานเชื่อถือได้ 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน คือ รายงานคุณภาพการศึกษาครอบคลุมความสำเร็จ เป้าหมายการศึกษาจุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คือ โรงเรียนมีกลไกการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการตรวจสอบ ติดตาม และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในในภาพรวม มีดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยการใช้วิธี SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง

จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค อย่างรอบด้านในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรจัดห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรอย่างเหมาะสม 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำปฏิทินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และจัดทำคู่มือในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรนำขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดิมมึงมาใช้กับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในควรแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

วาสนา คำห้วยหาญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สถานศึกษาควรมีการศึกษา มาตรฐานและตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ในงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการกระจายอำนาจการบริหารทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ จัดให้มีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยการจัดให้มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาภายใต้กระบวนการ PDCA

กานต์สินี วาดวงค์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การวิจัยครั้งนี้

มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และ 3) พัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายใน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ และ 32 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา มี 11 ตัวชี้วัด 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มี 3 ตัวชี้วัด 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด 5) การจัดทำมีการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด 6) การจัดทำมีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประกัน คุณภาพภายใน มี 3 ตัวชี้วัด 8) การจัดทำมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึง ประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2) จัดระบบบริหารและ สารสนเทศ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพ ภายใน ประกอบด้วย 2.1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายใน และ 2.6) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ดวงรัตน์ สายแดงคำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ซึ่งได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า เป็นการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ดังต่อไปนี้ 1) Plan (การวางแผน) แต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) Do (การปฏิบัติ) นำขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนมาปฏิบัติให้

ครอบคลุมครบทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้การศึกษา กำหนดงบประมาณ กำหนดทรัพยากรอย่างเหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายใน และมีการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3) Check (การตรวจสอบและประเมิน) ตรวจสอบโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สรุปผลให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และวิเคราะห์ร่วมกัน 4) Action (การพัฒนาปรับปรุง) ปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานที่ไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์ พัฒนาการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป และเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แลก เปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิด การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ลดาวลัย ตั้งมั่น (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 2) หาแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 367 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา จำนวน 5 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัด ปทุมธานี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จากโรงเรียนที่เข้ารับการประเมิน สมศ.รอบ 3 จำนวน 5 แห่ง และได้รับผลรับรองระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีทั้งหมด 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนตามปีงบประมาณและแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศควรจัดทำคำสั่งให้กลุ่มบุคลากรในฝ่ายแผนงานร่วมกันรับผิดชอบ 4) การดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามปฏิทิน การปฏิบัติงาน 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนและ หัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 6) การประเมินคุณภาพ การศึกษา ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 339 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูโรงเรียนต้นแบบ และแบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สภาพปัจจุบัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 39 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ณัฐพล จันทร์พล และรัชชัย จิตรนันท์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ 2. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวม แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ภาณุวัฒน์ ปิ่นหอม, อารมณ จินดาพันธ์ และสมใจ เดชบารุง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ด้านจัดทำมีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาในรูปแบบโครงการที่จะนำไปใช้พัฒนาสังเคราะห์เป็นโครงการดังนี้ (1) โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา (3) โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ (4) โครงการการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม (5) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

Freeman (1994) ได้ศึกษาความจำเป็นที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับการประกันคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า มีหลักการ 4 ประการ ในการประกันคุณภาพของโรงเรียน เน้นนักเรียนและการเรียนรู้ สะท้อนถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียคุณภาพที่สามารถพิสูจน์ได้ และความต้องการกล่าวถึงจุดอ่อนของตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพในปัจจุบัน และวิธีการออกแบบและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพชี้ให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียนควรใช้โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของตน เสนอวิธีการในการระบุ และการเจรจาต่อรองความต้องการและเปลี่ยนเป็นมาตรการ

Acher (1995) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นแนวทางให้โรงเรียนนำไปเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพผลการวิจัยพบว่า ระบบคุณภาพการศึกษา (The Education Quality : EOS) มีลักษณะคือ

รูปแบบระบบประกันคุณภาพและเปลี่ยนแปลงรูปแบบประกันคุณภาพจะต้องเปลี่ยนแปลงระบบสังคม 3 ประการ คือ ความรอบรู้ การปรับเปลี่ยน และการปฏิรูป จึงทำให้องค์กรมีการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ เป็นแนวทางสำคัญต่อองค์กรและเปลี่ยนแปลงของนักวิชาการได้กรอบแนวคิดของการเปลี่ยนแปลงระบบงาน

Bugg (2001) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพและการวางแผนการปรับปรุงในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย รัฐอิลลินอยส์ มีวัตถุประสงค์ คือ การตรวจสอบวิเคราะห์ประสิทธิผลของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบในโรงเรียนมัธยมของรัฐ เป็นการศึกษาเพื่อใช้ในการตัดสินใจในขอบเขตของโรงเรียน 2 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนที่จะมีการแนะนำเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมทั้งสองแห่งได้รักษาภาพโครงสร้างที่เป็นรูปแบบสำหรับการปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนชนบทสามารถนำรูปแบบของกระบวนการประกันคุณภาพนี้ได้พัฒนาโครงสร้างปรับปรุงโรงเรียนได้ 3) การประกันคุณภาพทำให้อุทิศศาสตร์การสอนเปลี่ยนไปในทางที่ดีและได้นำมาใช้ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการ 4) แม้ว่าการประกันคุณภาพจะได้รับความสำเร็จในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนก็ตามผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเตรียมการและดำเนินการด้วยความรอบคอบจึงจะประสบความสำเร็จ และ 5) กรอบงานของการประกันคุณภาพมีศักยภาพที่จะช่วยปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ มีแหล่งเงินและต้องตระหนักถึงกระบวนการในการปรับปรุงและพัฒนา จึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

Julian (2006) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษามลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นระบบขอบเขตการศึกษาเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 โรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการพัฒนาตามวิธีที่กำหนดขึ้นเอง ซึ่งทำให้คุณภาพการศึกษาอยู่ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ภายหลังจากที่เข้าการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาใช้พบว่า ผลที่ได้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของทั้งสองโรงเรียน โดยมีระดับคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น ถึงแม้ว่าระดับการพัฒนาที่เกิดขึ้นนั้นผลการศึกษายังไม่สามารถสรุปแน่ชัดว่าเกิดจากสภาพแวดล้อมบางอย่างที่เปลี่ยนไปหรืออาจจะเกิดจากจัดการโครงสร้างของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการสรุปมีข้อเสนอแนะว่า องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ภาวะผู้นำการระดมทรัพยากรและกระบวนการพัฒนาเหล่านี้อาจมีส่วนทำให้การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามรรลุเป้าหมายได้

Lillis (2012) ได้ทำการศึกษาระบบประเมินประสิทธิภาพของโครงการประกันคุณภาพ ภายใน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสถาบัน จากการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ทรัพยากรที่สำคัญในระบบการประกันคุณภาพของพวกเขา ซึ่งหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่เพียงเล็กน้อยแสดงให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วิธีการสำหรับการกำหนดประสิทธิภาพยังต้องพัฒนา การศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นคู่เป็นรูปแบบที่แพร่หลายสำหรับการประกันคุณภาพ การเรียนการสอน การวิจัย และการจัดกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ได้อธิบายวิธีการหลักสูตร การประเมินผลทางสังคมให้สามารถใช้ในการกำหนดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของสถาบัน

Anh (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ความท้าทายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชนในประเทศเวียดนาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ พบว่า คุณภาพเชิงบวกของชีวิตในโรงเรียนมัธยมในประเทศเวียดนาม มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรับรู้ของครู โอกาสในการเรียนรู้ การรับรู้สถานะนักศึกษา และ นักศึกษามีความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเพศกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หญิงและชายรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตในโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมของรัฐ พบว่าความแตกต่างระหว่างประเภทของโรงเรียน โดยรวมแล้วโรงเรียนมัธยมเอกชนมีความเป็นกลางมากกว่าโรงเรียนมัธยมของรัฐ เนื่องจากมีอิสระมากกว่า ในขณะที่โรงเรียนของรัฐให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มากขึ้นจึงทำให้เกิดแรงกดดันต่อนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลอยู่ในระดับสูง โรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการพัฒนามากกว่า เพื่อให้ความกดดันและด้านการแข่งขันน้อยลง นักเรียนในโรงเรียนเอกชนกังวลเรื่องค่าเล่าเรียน ผู้บริหาร และนโยบายของโรงเรียน ในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนของรัฐกังวลเรื่องเครื่องแบบ นอกจากนี้ยังมีประเด็นเชิงลบบางประการในโรงเรียนมัธยมเอกชนอีกด้วย ได้แก่ พฤติกรรมของครู นโยบายของโรงเรียนที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่ดีกับโรงเรียน จากผลข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเสนอว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในโรงเรียนให้ได้รับความพึงพอใจของนักเรียนบนพื้นฐานวงล้อของ เดม มิ่ง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกล่าวได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาธารณชนสะท้อนให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อนและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรและความต้องการของสังคม โดยมีความเชื่อว่าถ้ากระบวนการประกันคุณภาพมีการวางระบบอย่างถูกต้อง คุณภาพที่ดีก็จะตามมา ทั้งนี้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องได้รับการพัฒนาไปตามสภาพ ระบบการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์ บริบทที่แตกต่าง กันของแต่ละสถานศึกษา ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานั้นถือว่าเป็นหน้าที่ของ สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยในการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผน (Do) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างการทำงาน (Check) และกระบวนการนำผลการประเมิน มาพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act) เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษา ของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและผลที่คาดหวังจากการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. ขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับ การดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สาระขององค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา และนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง ประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

1.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์

1.4 ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผล การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 85 คน และครู จำนวน 2,662 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,747 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

2.2.2 สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา 3 ขนาด ได้แก่ 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดกลาง และ 3) ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

2.2.3 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ แล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ที่แสดงถึงความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและขอบข่ายการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ Rating Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.2.3 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ข้อบกพร่องของข้อคำถามและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกด้าน

3.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

+1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและพัฒนาให้เห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัยทางการศึกษาจำนวน 2 คน ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา หรือทางด้านการศึกษา ประเมินผลการการศึกษา เป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ ครูผู้สอนหรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า ทางด้านการวิจัยทางการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

โดยผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นายสังกัส สำราญสุข ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน

ทุ่งมนวิทยาคาร

3. นายบุญเกิด กองสุข ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
ไทรแก้ววิทยา
4. นายวินัย เหมือนแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
สุรินทร์ภักดี
5. นางสุภัตรา อัญภัทรอริยกุล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สพม.สุรินทร์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้
ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อความ โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective
Congruence) ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00

3.2.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับสัมประสิทธิ์
แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับสภาพปัจจุบัน
เท่ากับ 0.930 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.834

3.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความ
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.2 นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว เสนอต่อ
ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่ได้กำหนด
เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 ฉบับ โดยการประสานงานด้วย
ตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ
การตอบกลับ

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา นำข้อมูลแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ ดังนี้

สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	คะแนน
อยู่ในระดับมากที่สุด		5
อยู่ในระดับมาก		4
อยู่ในระดับปานกลาง		3
อยู่ในระดับน้อย		2
อยู่ในระดับน้อยที่สุด		1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D.) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 นำค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) นำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5.2.3 วิเคราะห์และสรุประดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและเป็นรายด้าน

5.2.4 วิเคราะห์ร้อยละการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากข้อคำถาม

5.2.5 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์และนำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยและใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าสถิติพื้นฐาน ดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (สมนึก ภัททิยธนี, 2558)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

พจนานุกรมศัพท์ชีว

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	X ²	แทน	คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.2.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตามสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	K	แทน	จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

6.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยใช้สูตร (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ	PNI_{modified}	แทน	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
	D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1.1 ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนดังนี้ 1. โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนมหาราชวิทยา 2. โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนทุ่งมนวิทยาคาร และ 3. โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา คือ 1. ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อยู่ในระดับดีมาก และ 2. มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ เป็นที่ยอมรับ โดยได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.2 ผู้วิจัยร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
- 1.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

2.1.1 เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป

2.1.2 มีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า

2.1.3 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

2.1.4 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วย

1. นายจักรพงษ์ เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนรามวิทยา รัชมังคลาภิเษก
2. นายทศพร สระแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนนาดีวิทยา
3. นายเสกสรร สัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวีรวัฒน์โยธิน
4. นายธีระวัฒน์ สุระศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนวังข่าพัฒนา
5. นายสุรพงษ์ รัตนโคตร ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนตานีวิทยา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. ผู้วิจัยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการ การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แล้วนำเสนอต่อ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแนะนำ

4. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกัน กับที่ตรวจแบบสอบถามในระยะที่ 1

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่งก่อนดำเนินการจัดพิมพ์ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและประเด็น ที่ควรปรับปรุงเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ นักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินแนวทาง ฯ นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน

2. ผู้วิจัยร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

4. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกันกับที่ตรวจแบบสอบถามในระยะที่ 1

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง ก่อนดำเนินการจัดพิมพ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ถึงโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์สรุปผลนำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยการตรวจให้คะแนนแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4.51 - 5.00 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified})

6.3 สถิติที่ใช้ในการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

6.3.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและความมุ่งหมาย เพื่อหาความเที่ยงตรงของข้อคำถาม IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.3.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนข้อมูล
	ΣX	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
	ΣY	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
	ΣX^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง X
	ΣY^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง Y
	ΣXY	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และ Y คู่กันแต่ละคู่

6.3.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
	ΣS_i^2	แทน	ผลรวมความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือวัด

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Important)
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1.1 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครู จำนวน 323 คน
- 1.1.2 เพศ แบ่งออกเป็น เพศชาย จำนวน 145 คน และเพศหญิง จำนวน 193 คน
- 1.1.3 อายุ แบ่งออกเป็น อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน อายุ 30 – 40 ปี จำนวน 135 คน อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 93 คน อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน
- 1.1.4 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น ระดับปริญญาตรี จำนวน 278 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 55 คน ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน อื่น ๆ จำนวน 4 คน
- 1.1.5 ประสบการณ์การทำงาน แบ่งออกเป็น ประสบการณ์ฯ 0 – 5 ปี จำนวน 105 คน ประสบการณ์ฯ 6 – 10 ปี จำนวน 133 คน ประสบการณ์ฯ 11-15 ปี จำนวน 61 คน ประสบการณ์ฯ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน
- 1.1.6 ขนาดสถานศึกษา แบ่งออกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 135 คน โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 193 คน
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปรากฏผลดังตาราง 5-12

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้าน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	2.90	0.81	ปานกลาง	4.35	0.42	มาก	0.500	1
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.13	0.51	ปานกลาง	4.25	0.28	มาก	0.357	6
3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ	3.15	0.54	ปานกลาง	4.42	0.24	มาก	0.403	3
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.20	0.41	ปานกลาง	4.42	0.31	มาก	0.381	4
5. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.18	0.41	ปานกลาง	4.36	0.26	มาก	0.371	5

ตาราง 5 (ต่อ)

การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
6. ด้านการติดตามผล การดำเนินการให้มี คุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา	3.05	0.42	ปานกลาง	4.39	0.26	มาก	0.439	2
7. ด้านจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	3.14	0.34	ปานกลาง	4.26	0.34	มาก	0.356	7
โดยรวม	3.13	0.33	ปานกลาง	4.35	0.17	มาก		

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

และลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.500) ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (PNI_{modified} = 0.439) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ (PNI_{modified} = 0.403) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.381) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ

การ ศึกษาภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.357$) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.356$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	2.78	0.88	ปานกลาง	4.44	0.50	มาก	0.60	1
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.01	0.86	ปานกลาง	4.26	0.44	มาก	0.42	2
โดยรวม	2.90	0.81	ปานกลาง	4.35	0.42	มาก		

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.01$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ($\bar{X} = 2.78$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ($\bar{X} = 4.44$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้นบริบท ความต้องการทิศทางการจัดการ ศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	3.22	0.73	ปานกลาง	4.23	0.42	มาก	0.31	3
2. สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.10	0.68	ปานกลาง	4.35	0.48	มาก	0.40	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
3. สถานศึกษามีการขอ อนุมัติมาตรฐานและ เป้าหมายผ่านความ เห็นชอบของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา	3.05	0.74	ปานกลาง	4.13	0.33	มาก	0.35	2
4. สถานศึกษามีการ ประกาศใช้มาตรฐานและ เป้าหมายการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษา	3.16	0.60	ปานกลาง	4.27	0.44	มาก	0.35	2
โดยรวม	3.13	0.51	ปานกลาง	4.25	0.28	มาก		

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.22$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.05$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการขออนุมัติมาตรฐานและเป้าหมายผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

ด้านจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งสู่ คุณภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และ ความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษา	3.24	0.69	ปานกลาง	4.20	0.40	มาก	0.30	7
2. สถานศึกษามีการ ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของ สถานศึกษา	3.22	0.75	ปานกลาง	4.25	0.43	มาก	0.32	6
3. สถานศึกษามีการ จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี)	3.05	0.63	ปานกลาง	4.38	0.49	มาก	0.44	4

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งสู่ คุณภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
4. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.14	0.67	ปานกลาง	4.57	0.50	มากที่สุด	0.46	3
5. สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.09	0.72	ปานกลาง	4.27	0.45	มาก	0.38	5
6. สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.14	0.78	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด	0.47	2
7. สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.12	0.70	ปานกลาง	4.62	0.49	มากที่สุด	0.48	1
โดยรวม	3.15	0.54	ปานกลาง	4.42	0.24	มาก		

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.24$)

ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) ($\bar{X} = 3.05$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งสู่คุณภาพ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนา การจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการนำ แนวคิด ทฤษฎี วงจร คุณภาพ (PDCA) มาใช้ ในการดำเนินงาน	3.30	0.60	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด	0.39	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนา การจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
2. สถานศึกษามีการ ดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผน ปฏิบัติการประจำปี	3.13	0.57	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด	0.46	1
3. สถานศึกษามีความ มุ่งมั่นให้บุคลากรทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีความ รับผิดชอบและดำเนิน งานตามที่กำหนดบทบาท หน้าที่ไว้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.16	0.50	ปานกลาง	4.22	0.42	มาก	0.34	4
4. สถานศึกษามีการ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ ปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่ กำหนด	3.20	0.54	ปานกลาง	4.31	0.46	มาก	0.35	3
โดยรวม	3.20	0.41	ปานกลาง	4.42	0.31	มาก		

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำแนวคิด ทฤษฎี วงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในกาดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.30 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผน ปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 3.13$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำแนวคิด ทฤษฎี วงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.58$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีความมุ่งมั่นให้บุคลากรทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบและดำเนิน งานตามที่กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.22$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผน ปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการนำแนวคิด ทฤษฎี วงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงาน สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็น ไปตามระยะเวลาที่กำหนด สถานศึกษามีความมุ่งมั่นให้บุคลากรทุกคน ผู้เรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบและดำเนิน งานตามที่กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ด้านการประเมินผล และตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการใช้ วิธีการประเมินเชิง ปริมาณและ การประเมินเชิง คุณภาพ	3.07	0.47	ปานกลาง	4.25	0.43	มาก	0.38	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
2. สถานศึกษามีการ กำหนดหรือมอบหมาย ผู้รับผิดชอบในการ ประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	3.07	0.59	ปานกลาง	4.28	0.45	มาก	0.39	2
3. สถานศึกษามีการ วิเคราะห์มาตรฐานและ เป้าหมายตามมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษาที่ได้ ประกาศใช้	3.21	0.61	ปานกลาง	4.29	0.46	มาก	0.33	5
4. สถานศึกษามีการ กำหนดวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูลและ เครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสม	3.20	0.59	ปานกลาง	4.23	0.42	มาก	0.32	6
5. สถานศึกษามีการ ดำเนินการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.22	0.65	ปานกลาง	4.73	0.45	มากที่สุด	0.47	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
6. สถานศึกษามีการสรุป รายงานผลการประเมิน คุณภาพภายในของ สถานศึกษา เพื่อนำผล การประเมินคุณภาพ ภายในไปจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	3.28	0.55	ปานกลาง	4.41	0.49	มาก	0.34	4
โดยรวม	3.18	0.41	ปานกลาง	4.36	0.26	มาก		

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.28$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและการประเมินเชิงคุณภาพ และสถานศึกษามีการกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.07$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.73$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.23$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สถานศึกษามีการใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและการประเมินเชิงคุณภาพ สถานศึกษามีการกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ประกาศใช้ สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.07	0.56	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด	0.49	2
2. สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.02	0.47	ปานกลาง	4.78	0.42	มาก	0.58	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการติดตามผลการ ดำเนินการให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
3. สถานศึกษามีการ กำหนดผู้รับผิดชอบ ในการติดตามผลการ ดำเนินการ	3.01	0.56	ปานกลาง	4.42	0.49	มาก	0.47	3
4. สถานศึกษามีการ กำหนดปฏิทินปฏิบัติ งานติดตามผลการ ดำเนินการ	3.12	0.57	ปานกลาง	4.32	0.47	มาก	0.38	4
5. สถานศึกษามีการ วิเคราะห์และกำหนด กรอบในการสร้าง เครื่องมือติดตามผลการ ดำเนินการ	3.04	0.47	ปานกลาง	4.13	0.33	มาก	0.36	5
6. สถานศึกษามีการ จัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศและ รายงานผลการติดตาม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.06	0.63	ปานกลาง	4.14	0.35	มาก	0.35	6
โดยรวม	3.05	0.42	ปานกลาง	4.39	0.26	มาก		

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.12$) ตัวบ่งชี้ที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินการ
($\bar{X} = 3.01$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนา
การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.78$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่
สถานศึกษามีการวิเคราะห์และกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือติดตามผลการดำเนินการ
($\bar{X} = 4.13$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตาม
มาตรฐานการศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการนำ
ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ
แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการ
ดำเนินการ สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินปฏิบัติ งานติดตามผลการดำเนินการ สถานศึกษามีการ
วิเคราะห์และกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือติดตามผลการดำเนินการ สถานศึกษามีการจัดทำ
ระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ด้านจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
1. สถานศึกษามีการนำ ผลการประเมินคุณภาพ ภายในมาจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง	3.14	0.59	ปานกลาง	4.20	0.40	มาก	0.33	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
2. สถานศึกษามีการใช้ ผลการประเมินตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละ มาตรฐานไปจัดทำ รายงานผลการประเมิน ตนเอง	2.76	0.60	ปานกลาง	4.33	0.47	มาก	0.57	1
3. สถานศึกษามีการ จัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	3.26	0.72	ปานกลาง	4.28	0.45	มาก	0.31	6
4. สถานศึกษามีการ นำเสนอข้อมูลทั้งเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ	3.15	0.69	ปานกลาง	4.38	0.49	มาก	0.39	2
5. สถานศึกษามีการ จัดทำรายงานฉบับ สมบูรณ์แล้วนำเสนอ คณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อทราบ และให้ความเห็นชอบ	3.24	0.57	ปานกลาง	4.18	0.39	มาก	0.29	8

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
6. สถานศึกษามีการใช้ ฐานข้อมูลของการ ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในแต่ละปี ตลอดจนผลที่เกิดขึ้น ข้อมูลจากผลการ ดำเนินงานในปีปัจจุบันไป ใช้ประโยชน์ในการ นำไปใช้ปรับปรุง และ พัฒนางานในปีถัดไป	3.30	0.51	ปานกลาง	4.33	0.47	มาก	0.31	6
7. สถานศึกษามีผลการ ประเมินที่สามารถสะท้อน ภาพของจุดเด่น จุดที่ต้อง ปรับปรุงเพื่อนำมาเป็น แนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.07	0.39	ปานกลาง	4.23	0.42	มาก	0.38	3
8. สถานศึกษามีการ รายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี ให้ผู้ปกครอง และ สาธารณชนทราบ	3.17	0.40	ปานกลาง	4.25	0.43	มาก	0.34	4

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น		
9. สถานศึกษามีการใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูล ที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก	3.21	0.51	ปานกลาง	4.18	0.39	มาก	0.30	7
โดยรวม	3.14	0.34	ปานกลาง	4.26	0.34	มาก		

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุง และพัฒนางานในปีถัดไป ($\bar{X} = 3.30$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 2.76$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายด้านตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ($\bar{X} = 4.38$) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทราบและให้ความเห็นชอบ และสถานศึกษามีการใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูล ที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 4.18$)

และลำดับความต้องการจำเป็นด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สถานศึกษามีผลการประเมินที่สามารถสะท้อนภาพของจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สถานศึกษามีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง และสาธารณชนทราบ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในแต่ละปี ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ ปรับปรุง และพัฒนา งานในปีถัดไป สถานศึกษามีการใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถาน ศึกษาเป็น ฐานข้อมูล ที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษามีการจัดทำรายงานฉบับ สมบูรณ์แล้วนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทราบและให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถาน ศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีความต้องการ จำเป็น ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนแห่งที่หนึ่ง มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ พบว่า ต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและ ภายนอก โรงเรียนทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา ทั้งในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) เพื่อระบุแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละ ปีการศึกษา โดยยึดหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในด้านต่าง ๆ

1.2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนจะกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการบริหารจัดการ และมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตั้งเป้าหมายและตัวชี้วัด (KPIs) โรงเรียนจะตั้งเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนสำหรับการตรวจสอบผลลัพธ์ของมาตรฐานที่กำหนด

นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายที่ร่างขึ้นไปให้คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนนักเรียนร่วมกันพิจารณา และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ นำข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการเสนอแนะไว้มารับปรุงแก้ไข

นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาพิจารณาและลงนามให้ความเห็นชอบ และดำเนินการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และดำเนินการแจ้งประชาสัมพันธ์

1.3 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โรงเรียนดำเนินการดังนี้ โรงเรียนดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ได้วางไว้ โดยเน้นการบูรณาการทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะทางวิชาการและทักษะชีวิตให้กับนักเรียน การพัฒนาครูและบุคลากร จัดอบรมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยสอนที่ทันสมัย การพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การปรับปรุงห้องเรียนและสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาทางกายภาพและจิตใจของนักเรียน การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากร การใช้ทรัพยากรภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานที่วางไว้ เช่น การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประสิทธิภาพการสอนของครู และการใช้งบประมาณตามแผน

1.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) โดยโรงเรียนดำเนินการตามวงจร PDCA ดังนี้

การวางแผน (Plan) โรงเรียนเริ่มต้นการวางแผนตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยพิจารณาและกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา โรงเรียนจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการดำเนินงานก่อนหน้า หรือจากการสำรวจความต้องการและปัญหาของผู้เรียน ครู และชุมชน การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โรงเรียนกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ

การจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดกิจกรรมหรือโครงการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนา กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดเวลาในการดำเนินการ และกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ เช่น งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน และบุคลากร

ขอความเห็นความชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเสร็จสิ้นการจัดทำแผนพัฒนาจะนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและขอความเห็นความชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการ (Do) เมื่อแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้รับการกำหนดแล้วโรงเรียนจะดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูนำแผนการสอนและกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมาปฏิบัติ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning, Project-based Learning เป็นต้น

การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมโครงการพัฒนาความรู้ และการศึกษาเพิ่มเติม

การใช้ทรัพยากร จัดการทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดหาสื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

การทำงานร่วมกัน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน

การตรวจสอบ (Check) โรงเรียนได้ดำเนินการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนเพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จและข้อบกพร่อง ดังนี้

การประเมินผล ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นระยะ ๆ โดยใช้เกณฑ์และตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทักษะความเป็นเลิศทาง

วิชาการ พฤติกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะทางเทคโนโลยีและทักษะทางสังคม

การตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของบุคลากร ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทรัพยากรและการบริหารจัดการ ตรวจสอบการใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ให้เป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุง (Act) ผลจากการตรวจสอบจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนและกระบวนการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

การปรับปรุงการเรียนการสอน เมื่อพบข้อบกพร่องในการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนจะทำการปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

การพัฒนาครูและบุคลากร เมื่อผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าครูและบุคลากรยังขาดทักษะบางประการ โรงเรียนจะจัดให้มีการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ หรือสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มเติม

การทบทวนและปรับแผนใหม่ ทบทวนแผนพัฒนาตามผลการประเมินและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ

1.5 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนจะกำหนดแนวทางและวางแผนการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนา โรงเรียนจะกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น กำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน เช่น การประเมินสมรรถนะของครู การใช้เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน โรงเรียนจะกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมิน เช่น ทุกภาคเรียนหรือรายปี และเลือกใช้เครื่องมือการประเมินที่มีความหลากหลาย เช่น แบบทดสอบแบบสำรวจความคิดเห็น แบบประเมินสมรรถนะ

เมื่อแผนการประเมินและตรวจสอบคุณภาพถูกกำหนดแล้ว โรงเรียนจะดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ดังนี้ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินครูและบุคลากร

การใช้เครื่องมือและกระบวนการประเมินที่หลากหลาย โรงเรียนจะใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตในชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การประเมินจากเพื่อนร่วมงาน การประเมินจากผู้ปกครอง และการประเมินจากนักเรียน

1.6 ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนจะวางแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดกิจกรรมหรือโครงการที่จะช่วยให้โรงเรียนบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่น การพัฒนาครู การปรับปรุงห้องเรียน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การวางแผนการติดตามผลในแต่ละช่วงเวลา โดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตาม เช่น การประเมินผลการเรียนรู้ การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เมื่อแผนการติดตามผลได้รับการกำหนด โรงเรียนจะเริ่มดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ครูและบุคลากรจะดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ เช่น การบูรณาการการเรียนรู้ที่เน้นทักษะชีวิต การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย และการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โรงเรียนดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนด ในระหว่างการดำเนินการโรงเรียนจะเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน ประสิทธิภาพการสอนของครู และการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา หลังจากดำเนินการตามแผนเสร็จสิ้น โรงเรียนจะทำการตรวจสอบผลลัพธ์เพื่อติดตามว่าได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายหรือไม่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูว่าการดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ เมื่อผลการตรวจสอบเสร็จสิ้น โรงเรียนจะนำผลลัพธ์มาปรับปรุงกระบวนการและพัฒนาเพิ่มเติม

1.7 ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเริ่มต้นจากการวางแผนที่ชัดเจน โรงเรียนจะกำหนดเป้าหมายในการประเมินตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เช่น มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน คุณภาพผู้เรียน คุณภาพบุคลากร การบริหารจัดการ และการประสานงานกับชุมชน การจัดทำกรอบการประเมิน โรงเรียนจะจัดทำกรอบการประเมินที่ระบุถึงตัวชี้วัดที่ชัดเจนสำหรับแต่ละมาตรฐาน โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องรวบรวมวิธีการเก็บข้อมูล และแหล่งข้อมูลที่ใช้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผลการประเมินจากบุคลากร การจัดเตรียมคณะทำงาน โรงเรียนจะกำหนดคณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน SAR จัดทำคำสั่งมอบหมายงานซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างรอบด้านและครอบคลุม เมื่อแผนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองได้รับการวางแผนแล้ว โรงเรียนจะดำเนินการตามแผนที่กำหนด โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในกรอบการประเมิน เช่น ผลการสอบ การประเมินคุณภาพการสอนของครู ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง ผลการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ คณะทำงานจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินสถานะปัจจุบันของโรงเรียนว่ามีความสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล ทีมงานจะจัดทำร่างรายงานผลการประเมินตนเอง โดยสรุปผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และระบุถึงจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา เมื่อดำเนินการจัดทำรายงานเสร็จสิ้น โรงเรียนจะตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในรายงาน ผู้บริหารและคณะกรรมการจะทำการตรวจสอบรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่น่าเสนอนั้น มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด รายงานจะได้รับการเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดไว้ โดยวิเคราะห์ว่าโรงเรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และหากมีข้อบกพร่องใด โรงเรียนจะต้องระบุไว้ในรายงานเพื่อพัฒนาต่อไป หลังจากการตรวจสอบผลการประเมินตนเองแล้ว โรงเรียนจะใช้ผลการตรวจสอบมาเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนา เมื่อพบจุดที่ควรพัฒนา โรงเรียนจะนำข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการประเมินตนเองมาปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาเพิ่มเติมที่ตอบสนองต่อปัญหาที่พบ ข้อมูลจากการประเมินจะถูกนำมาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาในรอบต่อไป โดยเน้นการแก้ไขจุดอ่อนและส่งเสริมจุดแข็งที่พบในผลการประเมิน โรงเรียนจะใช้ผลการประเมินเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาว โดยเริ่มกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) ใหม่อีกครั้งเพื่อสร้างความมั่นใจว่าคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.8 การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นแนวทางที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีความเป็นระบบและยืดหยุ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของตนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การใช้กระบวนการนี้ทำให้โรงเรียนสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ในวงการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนแห่งที่สอง มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
จากการสัมภาษณ์ พบว่า ต้องศึกษาและเตรียมการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการประชุมคณะครูเพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัด จะทำปฏิทินติดตามผลการดำเนินการ

2.2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ต้องมีการจัดอบรมสัมมนาทบทวนความรู้ให้กับคณะครู คณะกรรมการแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ประชุมคณะครู

เพื่อวางแผนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการร่างกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการร่างกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คณะกรรมการดำเนินการกลั่นกรองข้อมูล นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ร่างขึ้นเสนอให้ ผู้บริหารตรวจสอบ และนำไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันพิจารณาและตรวจสอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เมื่อได้ปรับปรุง แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอให้คณะกรรมการ สถานศึกษาของสถานศึกษาลงนามเห็นชอบ และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการประชุมครูเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการทบทวนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา วิเคราะห์บริบท จุดเน้น นโยบาย ความคาดหวัง ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบและประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีคุณภาพ

2.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ดังนี้ ขั้นวางแผน ได้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานศึกษาจาก ผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา สืบหาความต้องการจำเป็นในปีการศึกษาถัดไป แล้วนำมา กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการต่าง ๆ นำเสนอในที่ประชุมเพื่อพิจารณาก่อนเห็นชอบ ขึ้นดำเนินการ ผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ ดำเนินการเสนอขออนุมัติในการดำเนินการผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือหัวหน้างาน เสนอผู้บริหารลงนามอนุมัติ ผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ ดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการตามแผน ขั้นตรวจสอบ เมื่อดำเนินการโครงการเรียบร้อยแล้ว ผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ รายงานผลการจัด กิจกรรมโครงการเพื่อเสนอให้ฝ่ายบริหารทราบ มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ขึ้นปรับปรุงพัฒนา เมื่อประเมินผลโครงการต่าง ๆ แล้วจึงนำผล มาวิเคราะห์ร่วมกัน หากมีข้อบกพร่องให้ร่วมกันแก้ไขพัฒนาต่อไป

2.5 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า เมื่อโครงการต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามแผนเรียบร้อยแล้ว ผู้รับผิดชอบจะสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแบบประเมินผลของโรงเรียน ครอบคลุมทั้งผลสำเร็จ งบประมาณ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข มีการสรุปหลอมรวม นำไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2.6 ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรม โดยการติดตามให้ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด และช่วยเหลือหรือแก้ไขในกรณีที่มีปัญหาหรืออุปสรรค เพื่อให้การดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี

2.7 ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ทุกปีการศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2.8 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบวงจรคุณภาพจะทำให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ ประสบความสำเร็จ เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนแห่งที่สาม มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการประชุมคณะกรรมการ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ พิจารณาสาระสำคัญ รายละเอียดและเกณฑ์การพิจารณาร่วมกัน

3.2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คณะกรรมการร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาและประเด็นการประเมินของแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาอย่างเหมาะสม นำเข้าที่ประชุมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานการศึกษา รายงานต้นสังกัด แจ้งคณะครูและบุคลากรในคราวประชุมครูประจำเดือน ประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์โรงเรียน เพงงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน วารสารและติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ

3.3 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการประชุมคณะกรรมการ เพื่อศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริงในปัจจุบันและผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีที่ผ่านมา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดวิธีดำเนินการโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีการกำหนดโครงสร้างขององค์กรและบทบาทของบุคลากรอย่างชัดเจน รวมถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีการกำหนดการใช้งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเวลาอย่างประหยัดและคุ้มค่าให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของทุกโครงการ กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดปฏิทินในการนำแผนสู่การปฏิบัติ นำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ จากนั้นจึงมอบแผนปฏิบัติการประจำปีให้ทุกกลุ่มงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้สำหรับดำเนินการต่อไป

3.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม ชัดเจน นำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ และมีการทบทวนผลการปฏิบัติงานในทุกภาคเรียน เพื่อหาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

3.5 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ โดยใช้กระบวนการสร้างความเข้าใจ เพื่อรับทราบวัตถุประสงค์สาระสำคัญ ขอบข่ายและวิธีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา วางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการประเมินผล และตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจทานผลการประเมิน เพื่อตรวจทานผลการประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Peer Review) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จำนวน 3 คน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

3.6 ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประชุมคณะกรรมการ เพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ สำคัญ ขอบข่ายและวิธีการติดตามผลการดำเนินการ และดำเนินการติดตามผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาทั้ง 2 ภาคเรียน ด้วยวิธีการและใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสม โดยติดตามผลการดำเนินการทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับกลุ่มงานและระดับโรงเรียน จากนั้นโรงเรียนสรุปผลการติดตามตรวจสอบ รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด และนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3.7 ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ลำดับขั้นตอน สิ่งที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สรุปและจัดทำรายงาน นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการนำเสนอในเวทีวิชาการตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่จนถึงระดับชาติ ได้แก่ นำเสนอเพื่อขอรับรางวัล IOA AWARD นำเสนอเพื่อขอรับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) นำเสนอเพื่อขอรับรางวัลวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practices) เผยแพร่ในรูปแบบเอกสาร ไฟล์ข้อมูล ในช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ช่องทางเว็บไซต์ของโรงเรียน และช่องทางออนไลน์อื่น ๆ

3.8 การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง ถือเป็นกระบวนการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบและต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความยืดหยุ่นและเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทำให้การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ข้อมูลจากโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติ

ที่ดี (Best Practices) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การยกร่างแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รายละเอียด ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

ตาราง 13 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	<p>1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย</p> <p>1.2 ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกภาคเรียน เพื่อร่วมกันศึกษามาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา รวมถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา</p> <p>1.3 นำขั้นตอนการทำงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา</p>
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	<p>2.1 ประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้</p> <p>2.2 กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ครอบคลุมหลักสูตรการศึกษา มาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ จากความคิดเห็นของทุกฝ่ายอย่างมีส่วนร่วม</p> <p>2.3 กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาอย่างเหมาะสมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
	<p>2.4 นำมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา พิจารณาความเหมาะสมและลงนามให้ความเห็นชอบ</p> <p>2.5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ</p>
<p>3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ</p>	<p>3.1 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายใน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอก โอกาส อุปสรรค ของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา</p> <p>3.2 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก (SWOT) ของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>3.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการ งบประมาณ และทรัพยากรที่ต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3.4 ร่วมมือกันในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับคณะครูและบุคลากรทุกฝ่าย</p> <p>3.5 เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ</p> <p>3.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน</p>
<p>4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<p>4.1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน</p> <p>4.2 นำขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
	<p>4.3 ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายในกรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้</p> <p>4.4 ร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด</p> <p>4.5 จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>4.6 สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และใช้ผลจากการประเมินเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>5. ด้านการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา</p>	<p>5.1 ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน</p> <p>5.2 สร้างเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่ายการนิเทศ ติดตามและตรวจสอบ</p> <p>5.3 วางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการประเมินผลและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ</p> <p>5.4 นิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างเป็นกัลยาณมิตรโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ</p> <p>5.5 จัดทำรายงานสรุปผลเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนำผลการนิเทศติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีต่อไป</p>
<p>6. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา</p>	<p>6.1 ดำเนินการประชุมชี้แจงเพื่อให้รับทราบวัตถุประสงค์ สำคัญ ขอบข่ายและวิธีการติดตามผลการดำเนินการ</p> <p>6.2 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา</p> <p>6.3 นำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
	6.4 จัดทำข้อมูลสารสนเทศการรายงานผลการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
7. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	<p>7.1 ประชุม สร้างความเข้าใจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา</p> <p>7.2 จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)</p> <p>7.3 นำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานมาวิเคราะห์ สรุปผลและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)</p> <p>7.4 นำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา</p> <p>7.5 เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ</p> <p>7.6 สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>

ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมการวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.40	0.52	มาก	4.80	0.33	มากที่สุด
2. ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.68	0.42	มากที่สุด	4.44	0.51	มาก
3. ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจั ตการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่ คุณภาพ	4.80	0.39	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.67	0.44	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
5. ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.68	0.42	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
6. ด้านการติดตามผลการ ดำเนินการให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา	4.60	0.53	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
7. ด้านจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.60	0.53	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.63	0.46	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ สำหรับ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในด้านความเหมาะสม โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.20	0.45	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการเตรียมการวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกภาคเรียน เพื่อร่วมกันศึกษามาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษารวมถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา	4.60	0.55	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. นำขั้นตอนการทำงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.40	0.52	มาก	4.80	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกภาคเรียน เพื่อร่วมกันศึกษามาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษารวมถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.20 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สุรินทร์ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.80 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันศึกษามาตรฐานการศึกษาหลักสูตร สถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา รวมถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.60

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
2. กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ครอบคลุมหลักสูตรการศึกษา มาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ จากความคิดเห็นของทุกฝ่ายอย่างมีส่วนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาอย่างเหมาะสมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. นำมาตรฐานการศึกษาและ ค่าเป้าหมายเสนอให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษา พิจารณาความเหมาะสม และลงนามให้ความเห็นชอบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
5. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา และแจ้งให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกได้รับทราบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
โดยรวม	4.68	0.42	มากที่สุด	4.44	0.51	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.68 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ครอบคลุมหลักสูตรการศึกษา มาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ จากความคิดเห็นของทุกฝ่ายอย่างมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มีค่าเฉลี่ย 4.40 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ครอบคลุมหลักสูตรการศึกษา มาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ จากความคิดเห็นของทุกฝ่ายอย่างมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้ มีค่าเฉลี่ย 4.20

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ

ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายใน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาสภาพภายนอก โอกาส อุปสรรคของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก (SWOT) ของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ งบประมาณ และทรัพยากรที่ต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ร่วมมือกันในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับคณะครูและบุคลากรทุกฝ่าย	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.20	0.45	มาก
6. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.80	0.39	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก (SWOT) ของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายใน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอก โอกาส อุปสรรค ของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.60 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก (SWOT) ของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ

ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.20

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2. นำขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วย วงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปี ภายใน กรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลสูงสุด	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจ้ด การศึกษา และแผนปฏิบัติการ ประจำปี ให้เป็นไปตามระยะเวลา ที่กำหนด	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
6. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และใช้ผลจากการประเมินเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงและพัฒนา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.67	0.44	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นำขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.40 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นำขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัด

การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายในกรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 4.40

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจกรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
2. สร้างเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่ายการนิเทศ ติดตามและตรวจสอบ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.20	0.45	มาก
3. วางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการประเมินผลและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. นิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างเป็นกัลยาณมิตรโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. จัดทำรายงานสรุปผลเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนำผลการนิเทศติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีต่อไป	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.68	0.42	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.68 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างเป็นกัลยาณมิตรโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย 5.00 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.40 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการประเมินผลและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ จัดทำรายงานสรุปผลเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนำผลการนิเทศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีต่อไป มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สร้างเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่ายการนิเทศ ติดตาม และตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ย 4.20

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ดำเนินการประชุมชี้แจงเพื่อให้ รับทราบวัตถุประสงค์ สำคัญ ขอบข่ายและวิธีการติดตามผลการ ดำเนินการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ติดตามผลการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. นำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา การดำเนินงานให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ การรายงานผลการนิเทศติดตาม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
โดยรวม	4.60	0.53	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำข้อมูลสารสนเทศการรายงานผลการ

นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.40 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.55 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำข้อมูลสารสนเทศการรายงานผลการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.20

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุม สร้างความเข้าใจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. นำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานมาวิเคราะห์ สรุปผลและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. นำรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) เสนอต่อคณะ กรรมการบริหารสถานศึกษาและขอ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของ สถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. เผยแพร่รายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สอบถามความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ วางแผน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ และ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.60	0.53	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือนำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานมาวิเคราะห์

สรุปผลและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชุม สร้างความเข้าใจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.40 และผลการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.63 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือนำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานมาวิเคราะห์สรุปผลและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำผลการประเมินมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชุม สร้างความเข้าใจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.40

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

สรุปผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
  - 1.1 สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านจัดทำ

รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการเตรียมการวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีทั้งหมด 7 องค์กรประกอบ 35 แนวทาง โดยการประเมินแนวทางมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.33) และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.17) ที่เป็นอย่างนี้ เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาจำเป็นต้อง ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ซึ่งยังคงให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกๆระดับ โดยกำหนดให้เป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ คือ หมวด 6 เรื่องมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47-51 โดยเฉพาะในมาตรา 47 ได้ระบุว่า “ให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกัน คุณภาพภายนอก” และมาตรา 48 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อเป็นสิ่งที่ประกันว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 คือ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีศักยภาพพร้อมที่จะก้าวไปสู่ ระดับนานาชาติ ทั้งนี้หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบ และร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัย กระบวนการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนด เป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนา หรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สภาพปัจจุบัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 39 แนวทาง ผลการประเมิน

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ญัตติพล จันทร์พล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ 2. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์กรประกอบ 32 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวม แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงรัตน์ สายแดงคำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย = 2.82) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย = 4.46)

2. การสร้างและประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา สุนทรินทร์ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า 1. การเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และนำขั้นตอนการทำงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ควรมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้ร่วมกัน 3. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ ควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยการใช้วิธี SWOT Analysis วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอก โอกาส อุปสรรค และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างรอบด้านในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรอย่างเหมาะสม 5. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน 6. จัดให้มีการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีจัดทำข้อมูลสารสนเทศการรายงานผลการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 7. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ควรแต่งตั้ง

คณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับรู้และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปฏิบัติงาน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล จันทร์พล และรัชชัย จิตรนันท์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวม แนวทางมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์สินี วาดวงศ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายใน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ และ 32 ตัวชี้วัด ดังนี้
  - 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด
  - 2) จัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 11 ตัวชี้วัด
  - 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มี 3 ตัวชี้วัด
  - 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด
  - 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด
  - 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด

7) การจัดทำ รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประกันคุณภาพภายใน มี 3 ตัวชี้วัด 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- 1) กำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงรัตน์ สายแดงคำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ซึ่งได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า เป็นการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ดังต่อไปนี้

- 1) Plan (การวางแผน) แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) Do (การปฏิบัติ) นำขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนมาปฏิบัติให้ครอบคลุมครบทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้การศึกษา กำหนดงบประมาณ กำหนดทรัพยากรอย่างเหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายใน และมีการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) Check (การตรวจสอบและประเมิน) ตรวจสอบโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สรุปผลให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และวิเคราะห์ร่วมกัน 4) Action (การพัฒนาปรับปรุง) ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานที่ไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์ พัฒนาการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป และเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้แก่ครูและบุคลากรในทุกภาคเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

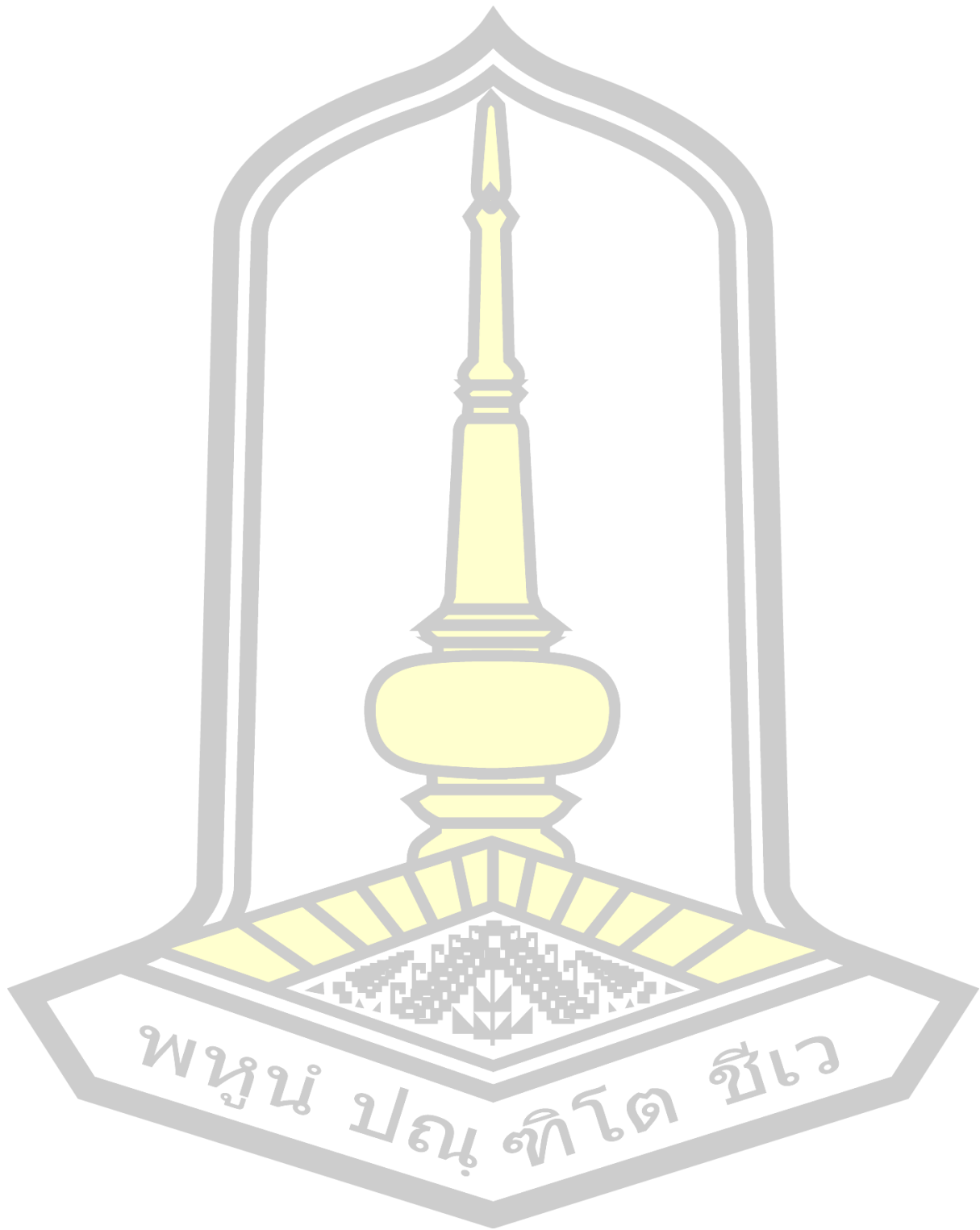
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัย ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่มีขนาดแตกต่างกัน

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกรณีศึกษาสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ตรราช. (2561). *การพัฒนาสถานศึกษาร่วมสมัย สู่ความเป็นองค์กรคุณภาพ*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ก.พล (1996).
- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มิถุนายน 2566].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2021/02/7.pdf>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มิถุนายน 2566].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://gqa.nsruc.ac.th/doc%5Cกฎกระทรวง-การประกันคุณภาพการศึกษา-2561.pdf>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มิถุนายน 2566].
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กานต์สินี วาดวงศ์. (2560). *การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). *เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.drkanthit.com/general_articles/articles/general_24.html. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 30 มิถุนายน 2566].
- คำหมาน คนโค. (2542). *ทางก้าวหน้าของครุมืออาชีพ : การพัฒนาวิชาชีพครูตามแนวทางของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2558). *การบริหารจัดการทางการศึกษา*. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- จตุรงค์ ชนะสีลังกูร. (2563). *ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร*. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จรุณี แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.
- จิตติมา วรณศรี. (2566). *การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา*. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2559). *ภาวะผู้นำคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา*. เชียงใหม่ : ไดมอนด์ กราฟิก กรุ๊ป.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2548). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0501816 การประกันคุณภาพการศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership*. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). สกลนคร : สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.
- ณัฐพล จันท์พล และธัชชัย จิตรนนท์. (2565). *การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. *มหาวิทยาลัยมหาสารคามวารสารวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 11(1), 464-478.
- ณัฐพล รักไทยและอาคม อึ้งพวง. (2558). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 38(2), 48-55.
- ดวงรัตน์ สายแดงคำ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ทรงพล เจริญคำ. (2565). *การบริหารการศึกษา: ทฤษฎี หลักการและแนวคิด*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ธนพล วงศ์ฉลาด. (2564). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอติชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระ รุญเจริญ. (2548). *สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่างจำกัด.

ธีระ รุญเจริญ. (2555). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*.

พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.

บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประเวศ วะสี. (2544). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่มที่ 2*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ปริ้นติ้งกรุ๊ป.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*.

พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมี่แสน (บรรณาธิการ). (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาณุวัฒน์ ปิ่นหอม, อารมณ จินดาพันธ์และสมใจ เดชบารุง. (2566). การประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *ชมรมบัณฑิตศิลป์*, 1(4), 113-128.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พรินติงเฮ้าส์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ :

ส.ส.น.ไทยอนุเคราะห์ไทย

รัตนา ดวงแก้ว. (2556). *ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ ไม่ยาก*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช.

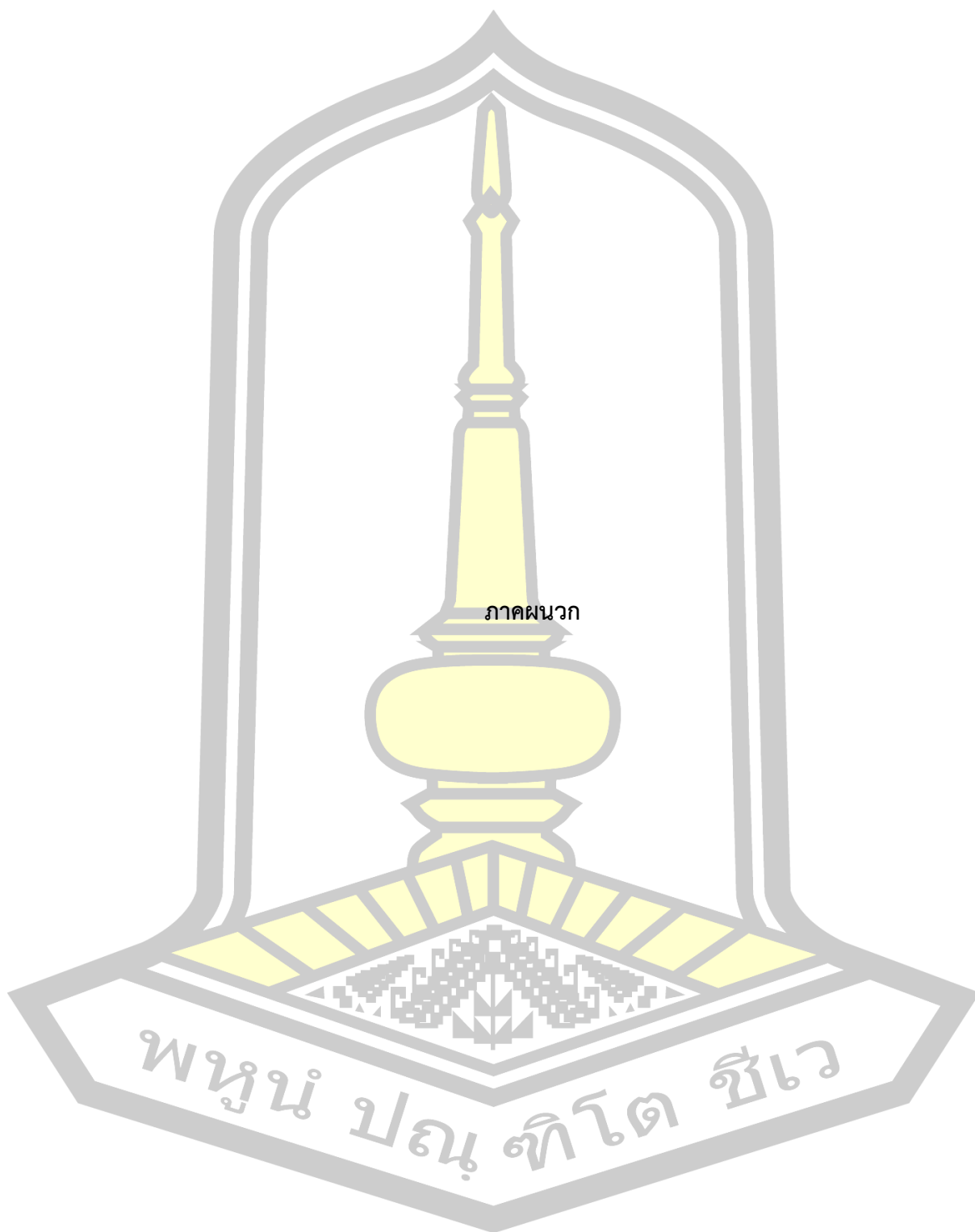
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การพัฒนาการนิเทศเพื่อการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เริงรณ ล้อมลาย. (2562). *การศึกษากับการประกันคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ลดาวัลย์ ตั้งมั่น. (2561). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2542). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- วาสนา คำช่วยหาญ. (2559). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- วิชัย ประสิทธิ์วีฑูมิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (ม.ป.ป). *ความหมายของการพัฒนา คำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิด
พื้นฐานของการพัฒนา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://shorturl.asia/9NyGd> [สืบค้นเมื่อ
วันที่ 18 กรกฎาคม 2566].
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2563). *ข้อเสนอเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ช่วง พ.ศ. 2564 - 2568*.
[ออนไลน์]. ได้จาก : https://bet.obec.go.th/Bet_Obec/2110 [สืบค้นเมื่อ
วันที่ 1 กรกฎาคม 2566].
- วีรยุทธ ชาดะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*.
พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : วี พรินท์ 1991.
- วีรยุทธ ชาดะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ธนะสมบูรณ์. (2552). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. รายงานการศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมคิด บางโม. (2562). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- สมถวิล ศรีจันทร์โรจน์. (2552). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2558). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2552). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. (2552). *ฐานคิดทางการบริหาร และปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง*. กรุงเทพฯ : สกศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). *การบริหารการศึกษาลสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สทธร เพชรวิโรจน์ชัย. (2564). *PDCA: ความหมาย ประโยชน์ และตัวอย่าง ใช้ 4 ขั้นตอนเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://kyl.psu.th/vFYXFghMN>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มิถุนายน 2566].
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). *การพัฒนาชุมชน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สันติ บุญภิรมณ์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.
- สันติ บุญภิรมณ์. (2553). *นวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- สัมมา ธนินธ์. (2560). *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2566*. สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *คุณภาพของครูสู่คุณภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. สมุทรปราการ : ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://dictionary.orst.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 กรกฎาคม 2566].

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). รายงานศักยภาพของคนไทยกับขีดความสามารถในการแข่งขัน ปี 2547. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง.
- สำนักบริหารงานกิจการพิเศษ. (2555). รายงานผลการนิเทศการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาศึกษาพิเศษ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษาศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2550). การบริหารการศึกษาศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุศักดิ์ ฉั่นไพศาล. (2563). องค์การและการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Acher, J.M. (1995). *Juran on Leadership for Quality*. New York : Free Press.
- Anh, G.Q. (2017). *QUALITY ASSURANCE CHALLENGES A study of quality assurance in private secondary education in Vietnam*. Master in Management (MiM) degree at the Maastricht School of Management (MSM), Maastricht, the Netherlands.
- Baumgart, N. (1987). *Equity, Quality and Cost in Higher Education*. Bangkok : UNESCO Principal Office of Asia and the Pacific.
- Bugg, K.A. (2001, May). Quality Assurance and Improvement Planning in
- Campbell, R.F. (1983). *Administrative behavior in education*. New York : Harper and Row.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th ed. New York : Harper Collins Publishers.
- Crosby, P.B. (1979). *Quality is Free*. New York : McGraw-Hill.
- Deming, E.W. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA : Massachusetts Institute of Technology.

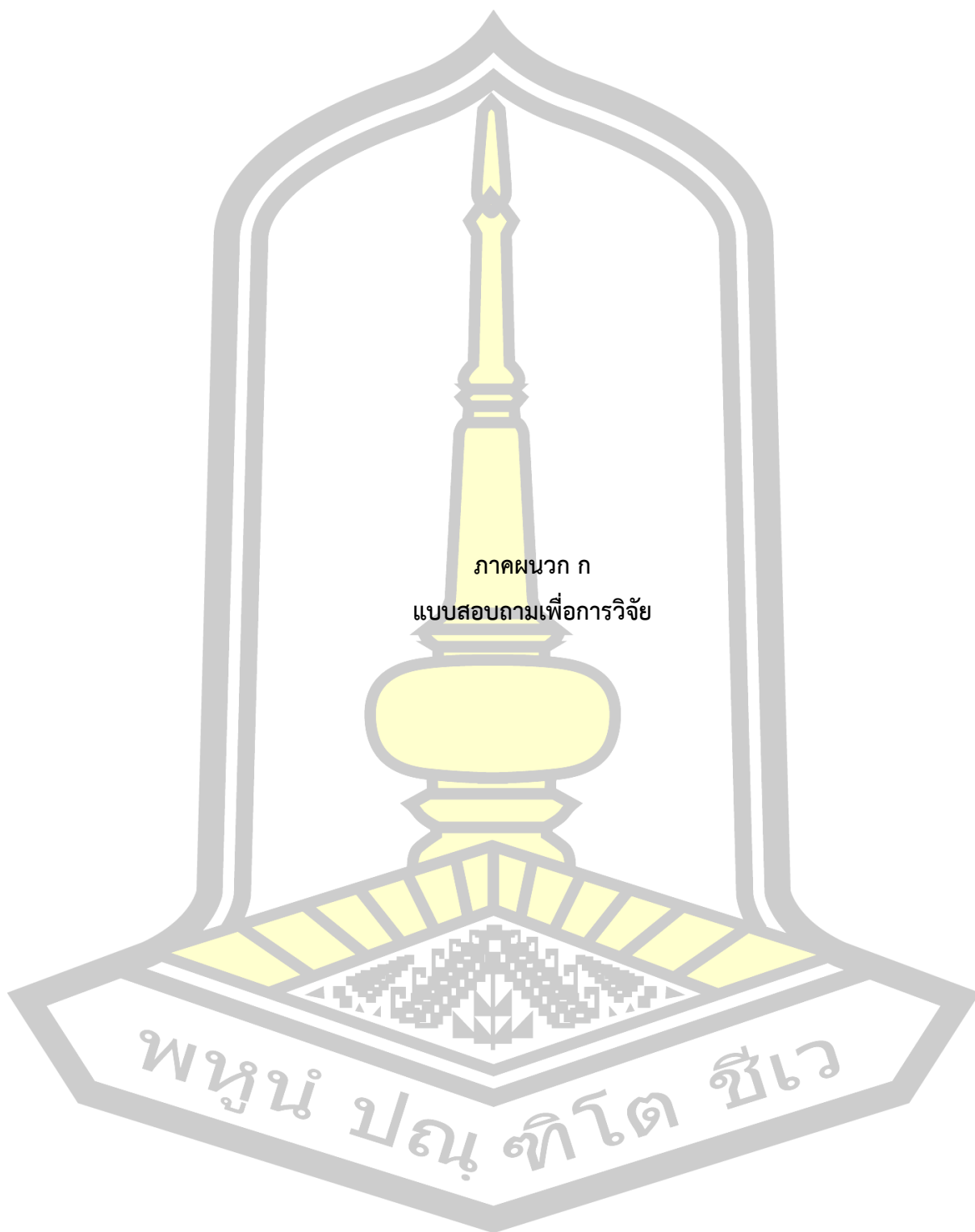
- Ellis, R. (1993). *Quality assurance for University Teaching : Issue an Approaches*. In R. Great Britain : Open University Press.
- Feeman, R.B. (1994). Minimum Wages-Again!. *International Journal of Manpower*, 1(15).
- Feigenbaum, A.V. (1983). *Total Quality Control*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Good, C.V. (1983). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Hitoshi, K. (1998). *Quality Control Circles : the Relationship Between Successful Adaptation and Culture in Japan*. Ph.D. Dissertation University of San Francisco.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). *Education administration: Theory, research, and practice*. 6th ed. New York : McGraw-Hill.
- Illinois High Schools. *Dissertation Abstracts International*, 61(11). 4330-A.
- Ishikawa, K. (1985). *What IS Total Quality Control?*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Julian, R.H. (2006). Microeconomic Studies in Higher Education. *Dissertation Abstracts International*, 66(9), 3384-A, March.
- Lillis, D. (2012). Systematically Evaluation the Effectiveness of Quality Assurance in Leading to Improvements in Institutional Performance. *Quality Higher Education Journal Articles*, 18(1), 59-73.
- Stoner, M. and Wankel, C. (1986). *Management*. New Jersey : Englewood Cliffs. Prentice-Hall.
- Whatmough, R. (1994). The listening school Sixth formers and staff as customers of each other. In C. Parsons (Ed.), *Quality improvement in education: Case student in schools, colleges and university*. London : David Fulton.

พหุ ประถมศึกษา

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตจตุรวิเว

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

พหุ ประดิษฐ์ ชัยเว

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้
วงจรกิจกรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
จากท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 38 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ จะถือว่าเป็นความลับ
และไม่มีการนำข้อมูลไปทำให้ท่านได้รับความเสียหายโดยเด็ดขาด จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบ
แบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อ	ลักษณะการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.3	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา											
7.4	สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ											
7.5	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทราบและให้ความเห็นชอบ											
7.6	สถานศึกษามีการใช้ฐานข้อมูลของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นข้อมูลจากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันไปใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้ ปรับปรุงและพัฒนางานในปีถัดไป											
7.7	สถานศึกษามีผลการประเมินที่สามารถสะท้อนภาพของจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี											
7.8	สถานศึกษามีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้ปกครอง และสาธารณชนทราบ											
7.9	สถานศึกษามีการใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐาน ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก											

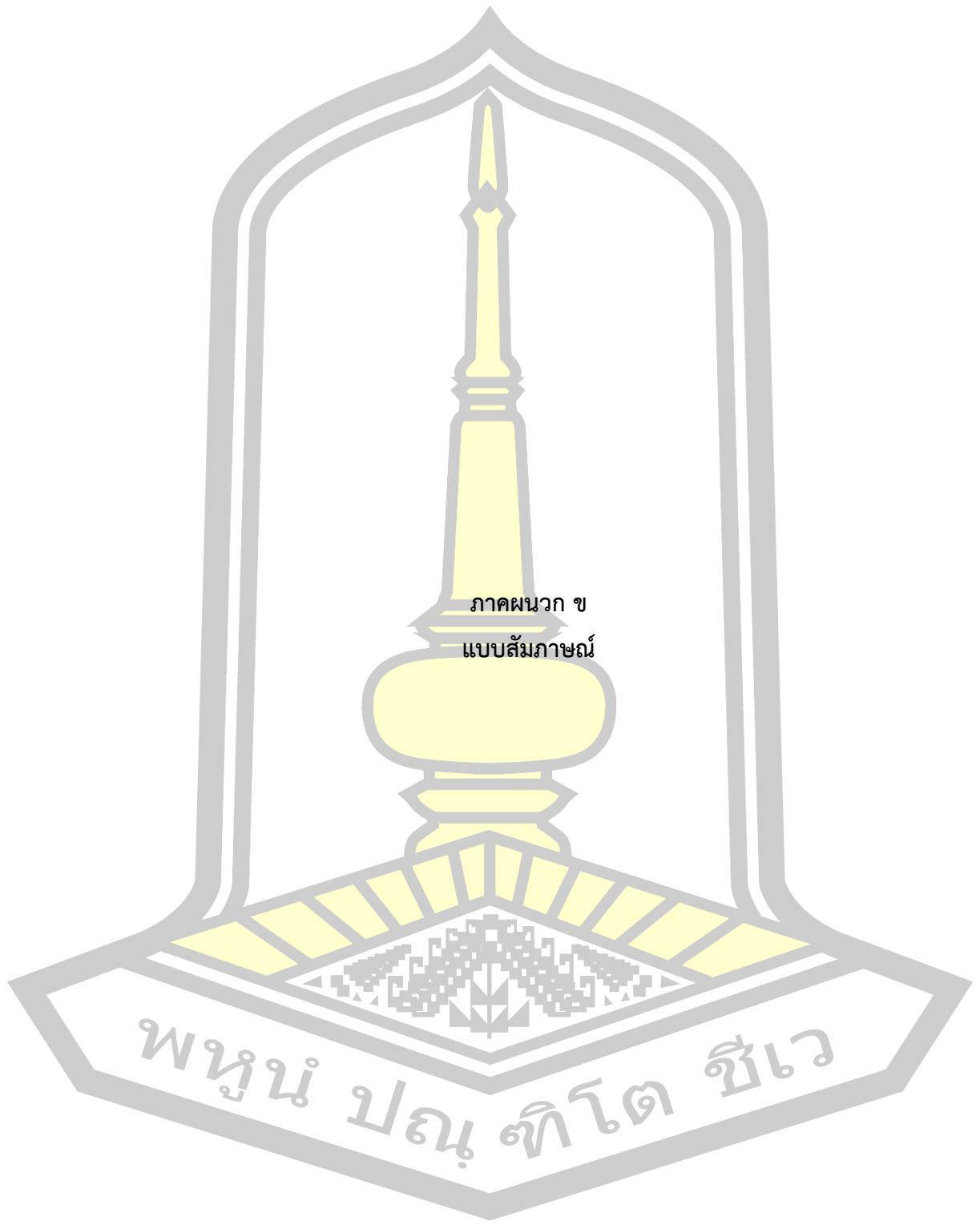
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

พหุ ประทีป ชีวะ

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้
วงจรกิจกรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เกี่ยวกับการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจกรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจกรรม สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
  - ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจกรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสัมภาษณ์

นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 084-476-3391

พูน ปณ ทัต ชีเว

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง .....

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สาขา.....

ตอนที่ 2 : แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้สัมภาษณ์ นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ .....

วัน เดือน ปี ที่ทำการสัมภาษณ์ ..... เริ่มเวลา..... น. ถึง..... น.

1. โรงเรียนของท่านมีการเตรียมการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรม ศัพท์ โศก สิว

3. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพ โดยใช่วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช่วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

5. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช่วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

6. โรงเรียนของท่านมีการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช่วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

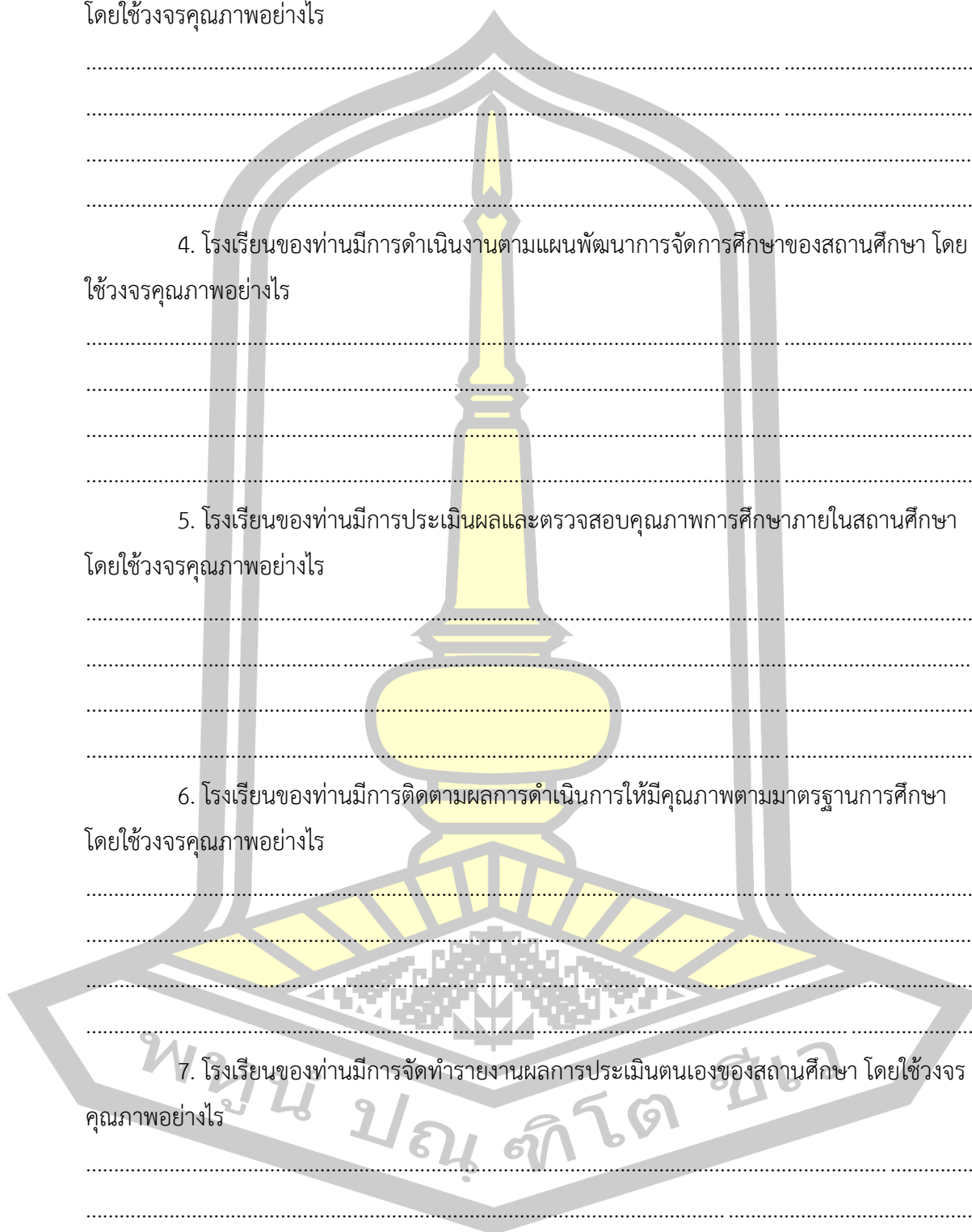
.....

7. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยใช่วงจรคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

.....

.....

.....

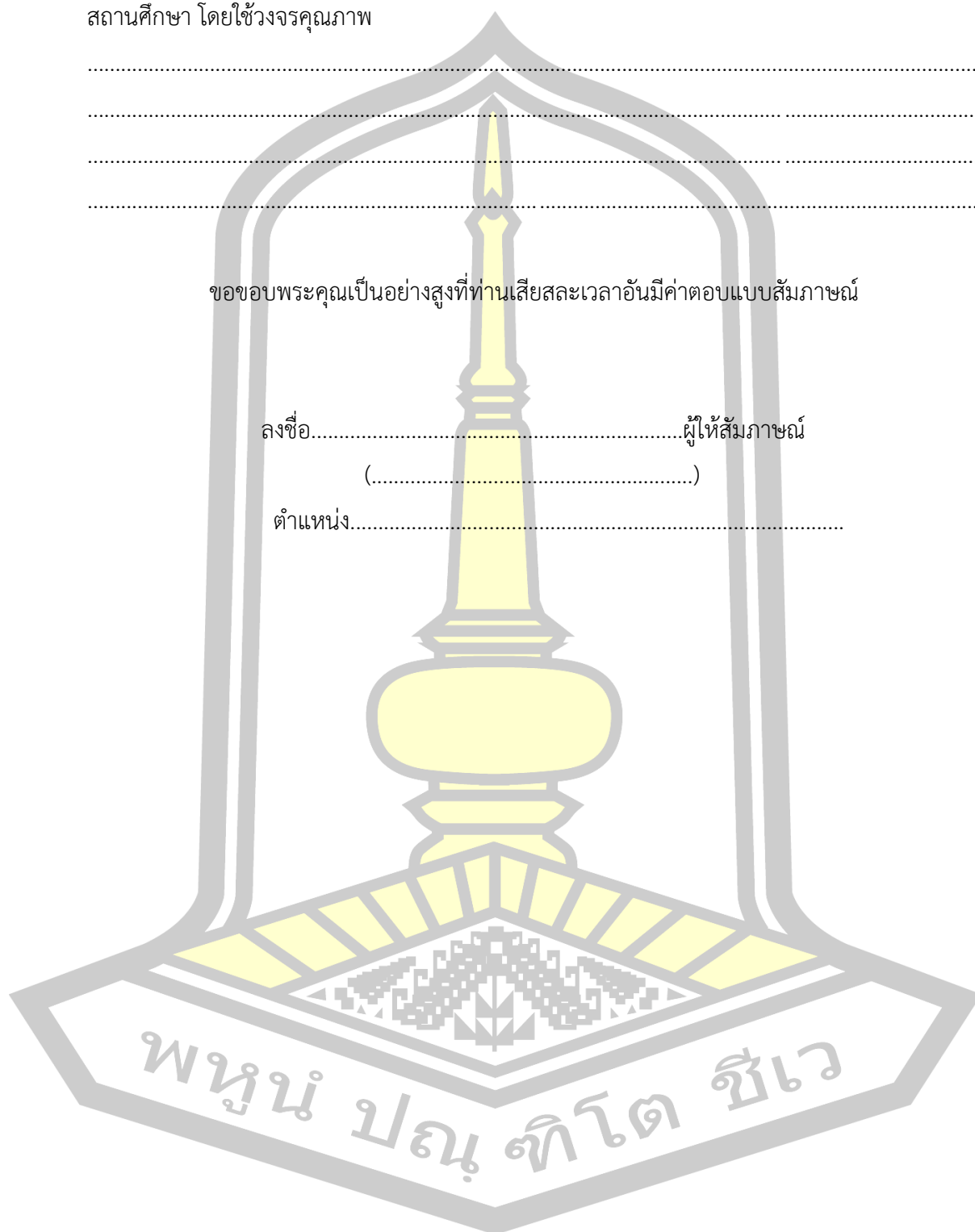
.....

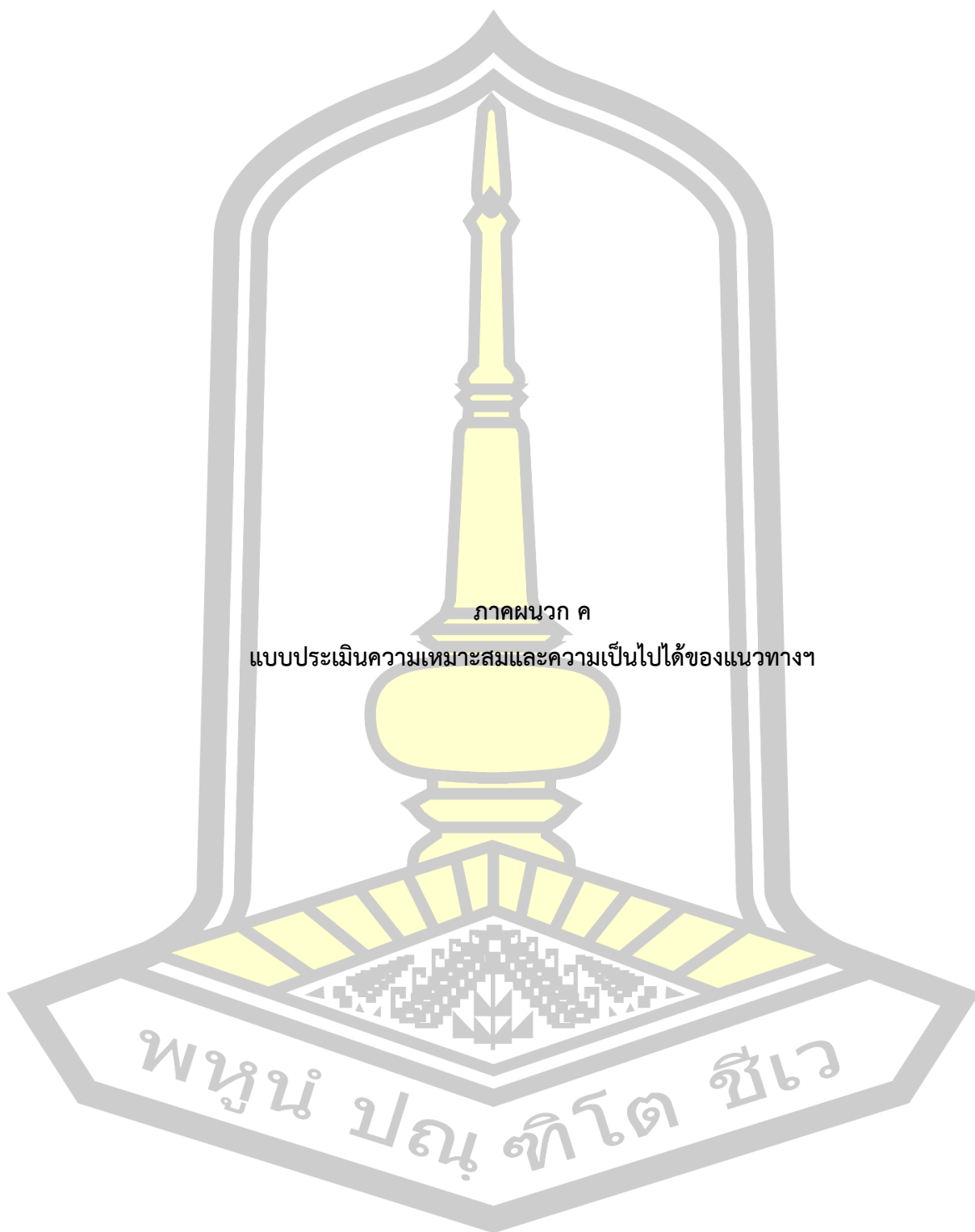
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสัมภาษณ์

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางฯ

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจร
คุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาตรวจสอบในหัวข้อต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้เพียงใด โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง 5 ระดับต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ จะถือว่าเป็นความลับ
และไม่มีการนำข้อมูลไปทำให้ท่านได้รับความเสียหายโดยเด็ดขาด จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบ
แบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามและ
ขอขอบพระคุณท่านในความร่วมมืออันดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทัต ฐเว

ข้อ	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4	ร่วมมือกันในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้กับคณะครูและบุคลากรทุกฝ่าย										
3.5	เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบ										
3.6	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้ง กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การ ปฏิบัติที่ชัดเจน										
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา											
4.1	ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน										
4.2	นำขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา										
4.3	ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายในกรอบ ระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้										
4.4	ร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความ รับผิดชอบที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผลสูงสุด										
4.5	จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้เป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

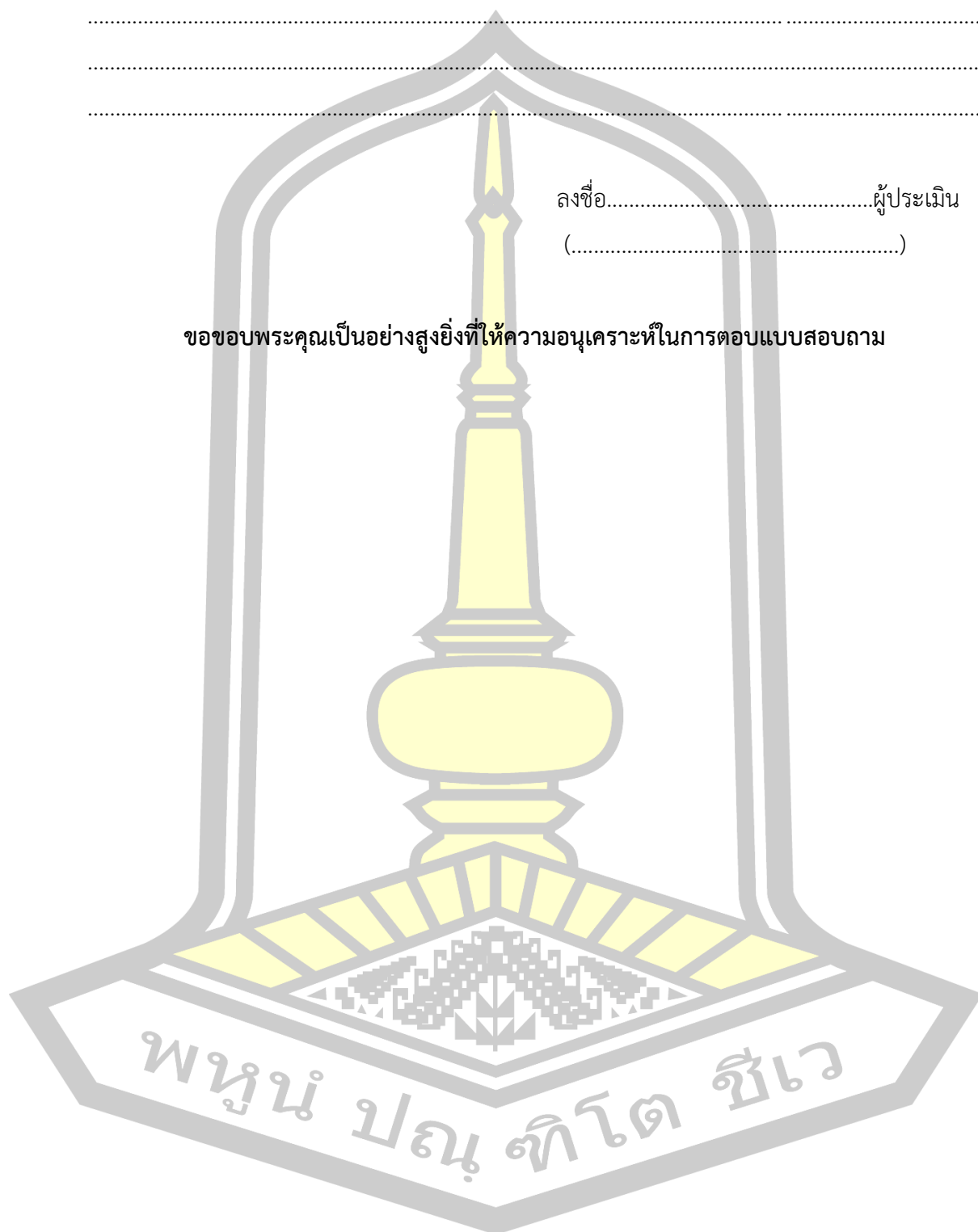
.....

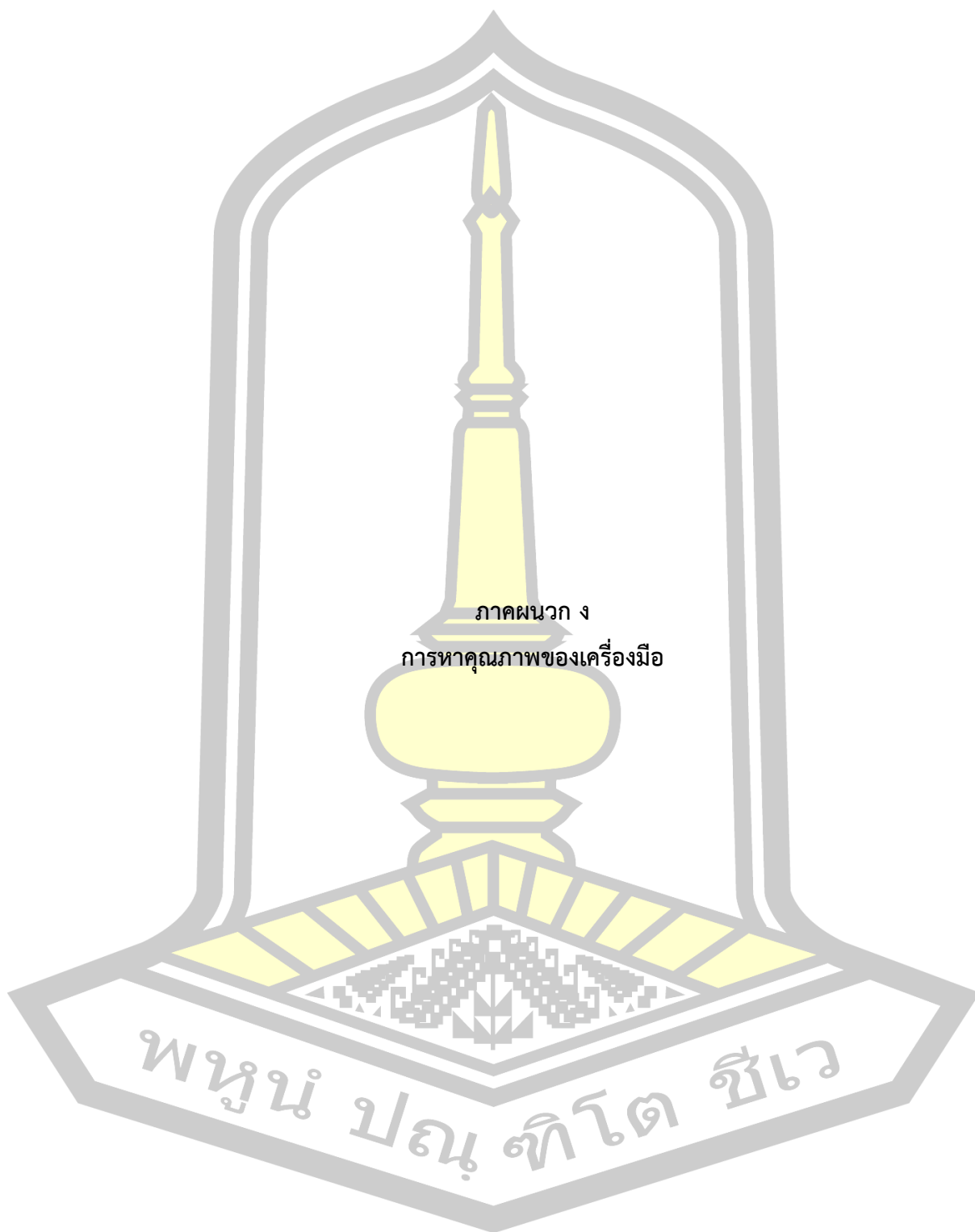
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาควิชา วิศวกรรมเครื่องกล

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนว
 ทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจร
 คุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

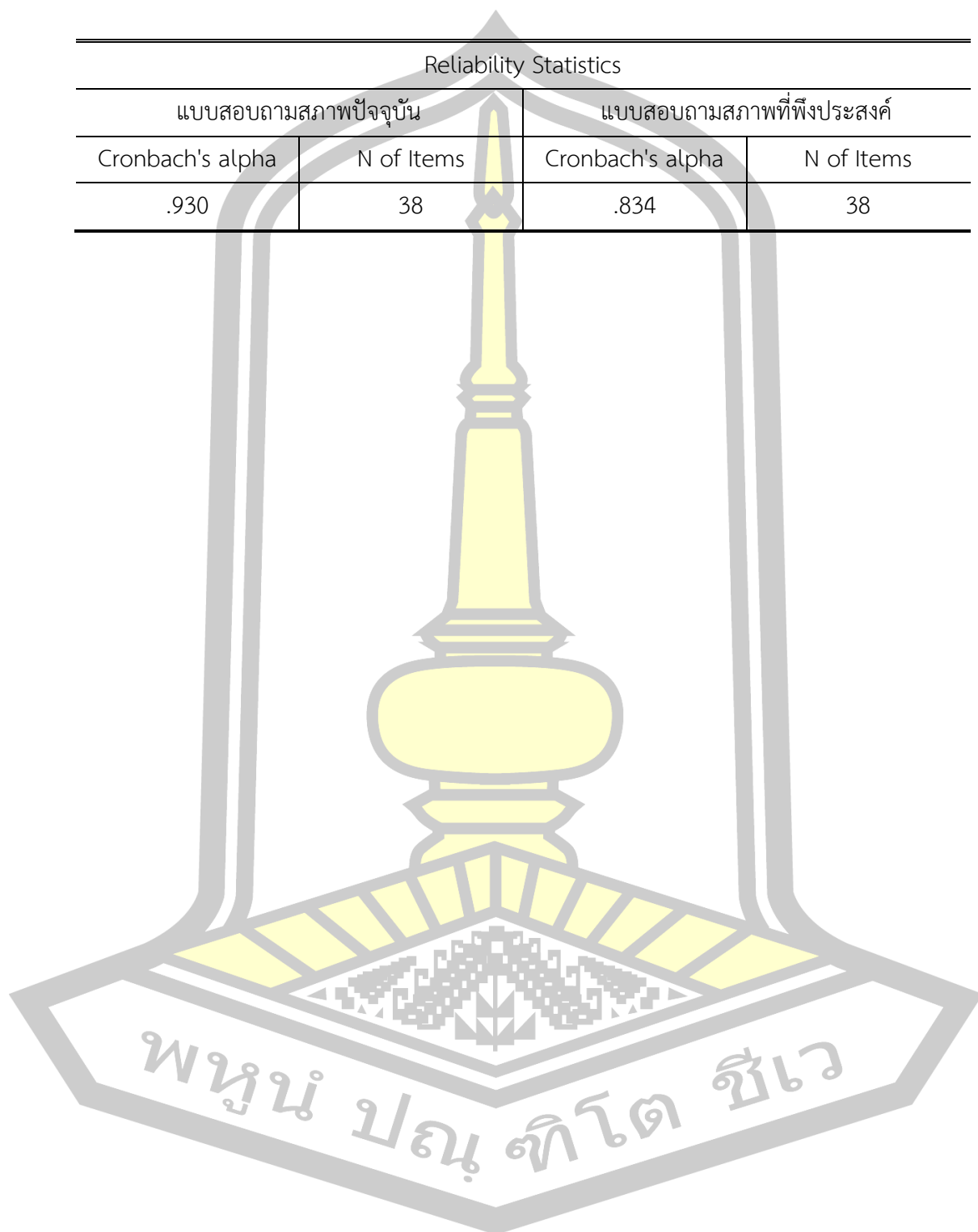

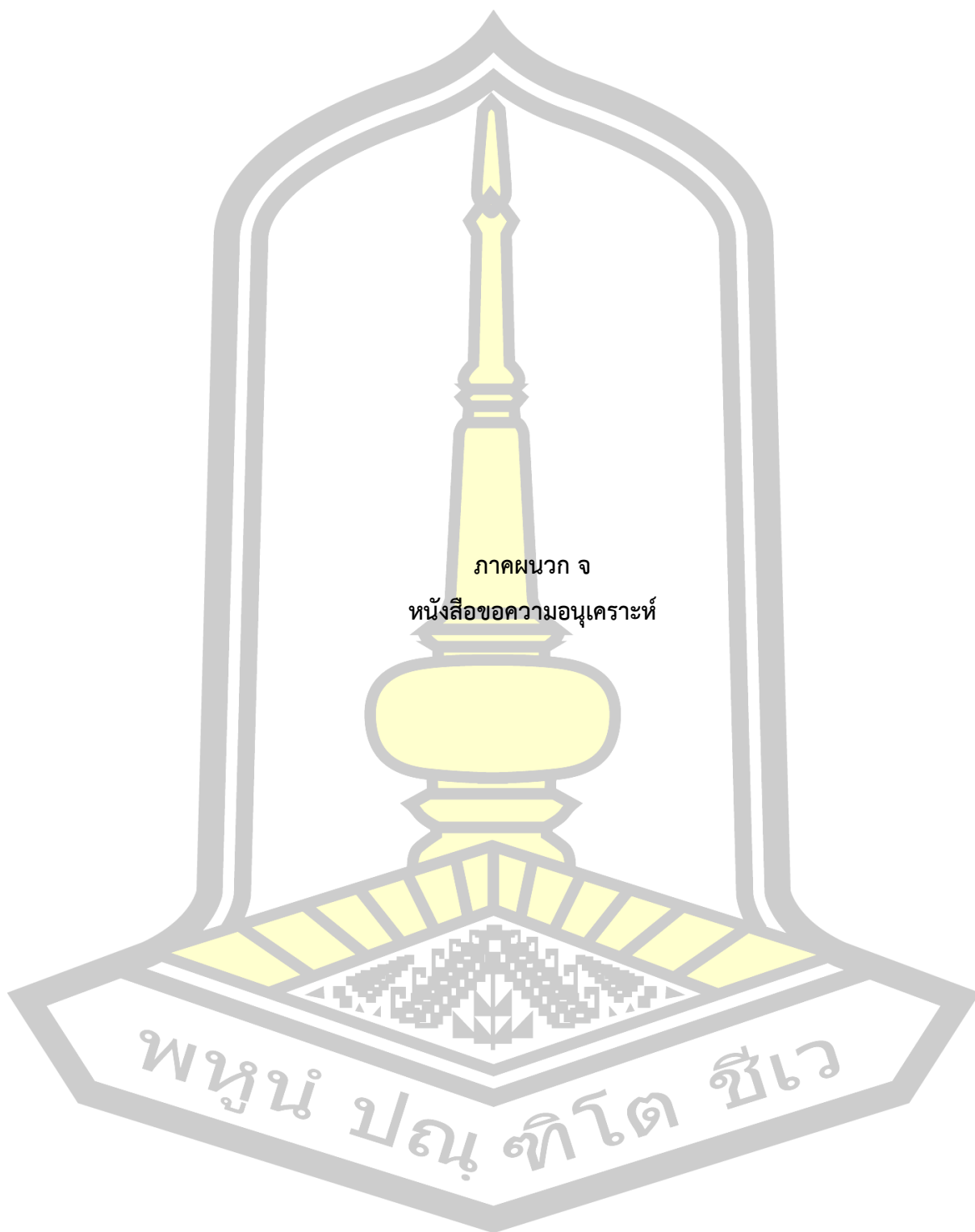
ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.40	0.20	20	0.30	0.36
2	0.34	0.20	21	0.53	0.31
3	0.35	0.22	22	0.58	0.19
4	0.42	0.24	23	0.24	0.15
5	0.67	0.15	24	0.52	0.41
6	0.59	0.27	25	0.69	0.47
7	0.48	0.14	26	0.59	0.44
8	0.65	0.18	27	0.67	0.21
9	0.44	0.13	28	0.47	0.42
10	0.75	0.17	29	0.63	0.32
11	0.72	0.12	30	0.36	0.41
12	0.77	0.25	31	0.24	0.57
13	0.51	0.24	32	0.63	0.62
14	0.48	0.13	33	0.52	0.49
15	0.64	0.28	34	0.46	0.64
16	0.47	0.22	35	0.27	0.53
17	0.31	0.40	36	0.50	0.37
18	0.28	0.53	37	0.29	0.52
19	0.50	0.21	38	0.60	0.36

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics			
แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน		แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์	
Cronbach's alpha	N of Items	Cronbach's alpha	N of Items
.930	38	.834	38

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/1742

วันที่ 14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อชชัย จิตรนนท์

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นงานวิจัยในรายวิชา (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสี่อ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว1743

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นายวินัย เหมือนแก้ว

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1743

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นายบุญเกิด กองสุข

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1743

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นายสัจภาส สำราญสุข

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1743

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางสาวศุภิตรา อัญภักดิ์หรือริยกุล

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1857

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ม.อ. ส.ศ. ๖๖

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2712

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์**เรียน** ผู้อำนวยการโรงเรียนมหารวิทยา

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ เข้าสัมภาษณ์ท่าน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2712

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์**เรียน** ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งมนวิทยาการ

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ เข้าสัมภาษณ์ท่าน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2712

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธร

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ เข้าสัมภาษณ์ท่าน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1753

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังข่าพัฒนา

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1753

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิรุฒนโยธิน

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1753

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาดีวิทยา

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1753

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรามวิทยา รัชมิ่งคลาภิเษก

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1753

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตานีวิทยา

ด้วย นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์
วันเกิด	วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 261 หมู่ที่ 7 บ้านผักหว้า ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนประสาทวิทยาคาร เลขที่ 424 หมู่ที่ 1 ตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32140
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2554 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาวิชาภาษาเวียดนาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2557 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พ.ศ. 2558 ประกาศนียบัตร สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเวียดนาม มหาวิทยาลัยฮานอย พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว